

بارانی ره حمهت

هونراوهی

مه لا عبدالکریم

مدرس له ته کیهی تاله بانی

له کهرکوک

له سه ره رکی دانه ره چاپ دراوه

حهقی له چاپدانه وهی بو خویه تی

۱۴۰۲ ی هجری ۱۹۸۲ ی میلادی

دارالمشقی للطباعة والنشر ببغداد

تلفون ۸۸۸۹۴۹۷

رقم الايداع في المكتبة الوطنية ببغداد ١٤٦٦
للسنة ١٩٨٢

السعر ١٠٠٠ دينار واحد

فهرست

لا بهره

باس

لا بهره

باس

۹- سهره تا	۲۵- کوبون دوهی له گدل حاجیانی
۱۰- ئه رکانی ئیسلام	مدینه یی له عقبه
۱۱- نه سینی پیغمبر (ص)	۲۵- باسی میعراج
۱۱- حامله بونی دایکی وله دایک بونی	۲۷- کوبونه وه له گدل مدینه یی له
۱۲- اواندی شیریان داوه تی	عقبه یی دوه دم
۱۳- پدرو و رده کردنی	۲۷- کوبونه وه له گدل مدینه یی له
۱۳- چونی بوشام و یدمن	سالی سیازده
۱۴- بازار گانی کردنی بو خه دیجد	۲۸- ته گ- پیر کردنی کافره کان بو
۱۴- ماره کردنی خدیجد	کوشتی حد زرهت (ص)
۱۵- تازه کردنه وهی که عه	۲۸- شوین که وتی له لایهن کافره کانه وه
۱۵- ئه ساسی پیغمبر یه تی حد زرهت	۲۹- هیجرهت کردنی بومه دینه
۱۷- هاتی وه حی	۳۱- هاتی خیزانی خویوا بو بکر بومه دینه
۱۸- بد ئاشکرا بانگ کردن بو ئیسلامدی	۳۲- واقیعاتی سالی ید که می هیجرهت
۲۰- چونی ادا صحابه بو حد به شد	۳۲- » » دوه دم
۲۱- دهر چونی بنی هاشم و بنی مطلب له مکه	۳۳- » » سی هدم
۲۱- ههول دان بو صلح له گدل مکه یی	۳۳- » » چواره دم
۲۲- هاتنه وهی خزمان بومکه	۳۴- » » پینجدم
۲۳- مردنی ابو طالب و خدیجد	۳۴- » » شد شدم
۲۴- چونی له گدل زیدی خادمی بو طائف	۳۵- » » چه و نه دم
۲۴- گه راندوهی بو مکه	۳۵- » » هه شتم

لاڀهړه	باس	لاڀهړه	باس
۳۶- واقیعاتی سالی نوههههه		۶۰- مام و پوره کانی	
۳۷- » » دهههههه		۶۰- حهړه سهه کانی له غهزادا	
۳۸- » » یازدههههه		۶۱- نهواندی دایان له گهردنی کافران	
ونه خوش کهوتن و وهفات کردنی		له خزمه تیا	
۴۰- شورین و نویژ کردن و کفن ودفنی		۶۱- بانگت دههړه کانی	
۴۱- باسی بهههه و شیوه و رهنگی		۶۱- شاعرو حدوه خوین و خه تیهه کانی	
۴۲- خو و ره وشتی		۶۱- کاتبه کانی	
۴۵- هه ندی له ارهاص و معجزات و کراماتی		۶۲- بانگت ککردنی پادشاهان بو	
۵۰- معجزه می قرآن		موسولمان بون	
۵۱- ده لیلی اعجازی قرآن به کورتی		۶۲- نامه بههړه کانی	
۵۳- اعجازی نه خلای		۶۲- نه میره کانی له مه ماله که تان	
۵۴- کهراماتی امت معجزه ن بوته و		۶۳- ولاخی سواری و حیوانی شیری	
۵۴- حهړه مه محترمه کانی		۶۴- نه سبابی حهړبی	
۵۵- نه سه بی حهړه مه کانی		۶۴- جل و بهر گت وشت و مدکی ناومالی	
۵۶- نه و حهړه مانه ی که نه ی گویند اونه نه وه		۶۶- جی نشین (خلیفه) ه کانی	
۵۶- جاریه کانی		۶۶- خه لیفه ی به کهم حهړه تی ابوبکر	
۵۷- سری زوری حهړه مه کانی		۶۷- واقیعاتی سالی یازده و دوازده	
۵۷- نه ولاده کانی		۶۹- » » سیازده	
۵۹- نه ولاد و نه نه وهی کچانی		۷۰- خلیفه ی دوهههه حهړه تی عمر	
۵۹- نه ونه نداندی که نه آزادی کردون		۷۱- واقیعاتی سالی چوارده	
۶۰- خزمهت کارانی له پیاوان		۷۲- » » یازده	
۶۰- خزمهت کارانی له ژنان		۷۲- » » شازده	

لا بهره	باس	لا بهره	باس
۷۲- واقيعاتی سالی حدفده		۸۲- شهرته کانی نويز	
۷۲- » » همزده		۸۲- پيسي له شهرعا چيه	
۷۳- » » نوزده		۸۳- به چي له پيسي پاك نه بيته وه	
۷۴- » » يست و يدك		۸۳- خو پاك كړدنه وه له پيسي	
۷۴- » » و دو		۸۳- طهارت له بي دهس نويزي ولهش پيسي	
۷۵- » » وسي		۸۴- سنته کانی دهس نويز	
۷۶- خليفه دی سي هم حزره تي عثمان		۸۵- مه سحي خف له باتي پي شورين	
۷۶- واقيعاتی سالی يست و چوار		۸۵- به چي دهس نويز نه شکی	
۷۶- » » و پينج		۸۶- نه سباي واجب بوني غسل	
۷۷- » » وش دش		۸۶- چي منع نه بي له بي دهس نويز	
۷۷- » » وحدوت		۸۷- نلوی طهارت چون نه بي	
ويست و هشت		۸۷- قلتين به کيشانه و پيوانه	
۷۷- واقيعاتی سالی يست و نو		۸۸- تيمم بو بي دهس نويز و لهش پيس	
۷۷- » » سي		۸۹- قضاى نويز که به تيمم بکری	
۷۸- » » سی و يدك		۸۹- وه ختي نويزه کان	
۷۹- » » سی و دو		۹۰- بانگک و قامت بونويز	
۷۹- » » سی و سی		۹۱- سونه ته کانيان	
۷۹- » » سی و پينج		۹۱- گون گره کان چي بلين	
۷۹- خدليفه دی چواره م حزره تي علی		۹۲- پاش بانگک و قامت چي نه وتری	
۸۰- خدليفه دی پينج هم حزره تي حسن		۹۲- نه مری قامت به ددس امامه	
۸۱- باسي دوازه امامه		۹۲- رو کردن له قيبه	
۸۲- فصلی دوه هم له بابي به کم		۹۳- ندرکانی نويز	

نویژ

۱۰۸ کو کردنه وهی نویژ

نویژ

۱۰۹ پیکه وه کورت کردنه وه و کو کردنه وه

هکان ییجگه له ابعاض و هیئات

۱۰۹ نویژ پیش خستن له بهر باران

و عایانه که چه زرت خویندونی

۱۰۹ نویژ پادوا خستنی بونه خوش

متانه ی نویژ بد تال نه که نه وه

۱۱۰ نویژ سوله

و هاتی نویژ

۱۱۲ شورینی مردو

دوسو جده سه هو

۱۱۲ کفنی مردو

دهی خویندنی قرآن

۱۱۲ نویژ مردو

چه ماعت

۱۱۲ دقنی مردو

طی نویژ چه ماعت

۱۱۴ کو کنی سی هم له فله سی هم

که و ته هدیوانی مزگوت

۱۱۴ فقیر

جیگه امام و مأموم

۱۱۴ مسکین

ی کی به کی ره واید

۱۱۴ شه رطی زه کات دان به فقه قیرو مسکین

ی جومعه

۱۱۵ قدرزار

ی باقی نویژ هکان

۱۱۵ سه فوری

هتر موسمی حج

۱۱۵ زه کانی باول بوئه ولادی قهرزار

ی جومعه که متر له چل کهس

۱۱۶ زه کانی فطره یا زه کانی سهر

ی نه گدی به جومعه دا

۱۱۶ زه کات له چه ند شتا واجبه

هته کانی جومعه

۱۱۷ حدت زه کاتی قوت

هده و حرام و عوزری جومعه

۱۱۸ هدیوانی که زه کاتی لی بدري

هته کانی خه تیب

۱۱۸ زه کانی گا

ت کردنه وهی نویژ

۱۱۸ زه کانی بزن و مور

۱۱۹ شرطی زه کانی چه یوان

۱۱۹ چه زه کانی له ذمه مالکانه و

چی له عه نی مالایه

۱۱۹ له چه مالیکا زه کات نادره

۱۱۹ کی زه کات له مالی مه حجور ددا

۱۲۰ تقلید کردنی امامی اعظم

۱۲۱ فہسلی چوارہم

۱۲۱ تأثیری حوکی ولاتی بو ولاتی

۱۲۲ جہرئی خاص و جہرئی عام

۱۲۲ شرطی روژو چیه

۱۲۳ سونہ تی روژو

۱۲۴ روژونہ گرتن بوکی یه و چونہ

۱۲۴ فدیہی تہ قرہ دانی روژو

۱۲۵ کہ فارہنی نوژور و روژوی مردو

۱۲۵ روژوی سونہت

۱۲۶ روکنی پینجہم له فہسلی پینجہم

۱۲۶ زحرکانی حہج چندیکہ

۱۲۷ واجباتی حہج چندیکہ

۱۲۷ بہ چند جور حہج وعہ مرہ تہ کری

۱۲۸ چی حہرام تہ بی بہ احرام

۱۲۸ سونہ تہ کانی حہج

۱۳۰ ددرکانی ایمان

۱۳۰ باسی ایمان

۱۳۱ ایمانی تقلید تہ بہ کاردی یاه ؟

۱۳۲ ایمان زیادو کم تہ کا یاتہ ؟

۱۳۲ فہرقی بہینی مؤمن و مسلم چید

۱۳۳ روکنی اول : ایمان بہ خوا

۱۳۳ صفاتی سلبیہ

۱۳۳ صفاتی ثبونی فہلی

۱۳۴ صفاتی ثبونی ذاتی

۱۳۴ تفصیلی صفاتی

۱۳۶ دلیل له سرردم صفہ تہ

۱۳۶ روکنی دوہم ایمان برہمک

۱۳۸ باسی جنو کہ

۱۳۹ روکنی سی ہم ایمان بہ کتبی خوا

۱۴۱ تہ و کہ سائہ ہم و قور آیان لہ ہر

۱۴۱ قرائاتی سبعہ

۱۴۳ قرائاتی سبعہ

۱۴۴ قرائاتی سبعہ

۱۴۴ کی نوختہ و اعرابی دانا

۱۴۵ روکنی چوارہم ایمان بہ پیغمبر را

۱۴۶ ناردنی پیغمبران پیوستہ

۱۴۷ فہرقی نی و و ہس

۱۴۷ انبیاء بی گوناگون

لا پهره	باس	لا پهره	باس
۱۴۸ له نبوتاً فدرقی انبیا نیه		۱۷۱ نه صلی به کم	
۱۴۸ اولوالعزمه کانیان		۱۷۱ نه صلی دوهم	
۱۴۹ معجزاتی انبیا		۱۷۱ مدعناي که سې اشعري	
۱۴۹ ده لیلی که وړه تري چه زړه له انبیا		۱۷۲ که سې ماتریدی	
۱۵۰ هندی سیره تي که وړه ی چه زړه		۱۷۳ نه صلی سی هـ	
۱۵۱ کوبونه وې عبادات له دینی چه زړه تا		۱۷۳ نه صلی چوارم	
۱۵۱ اصول و فروعی دینی پاریز راوه		۱۷۳ نه صلی پینجهم	
۱۵۱ دینی اسلام بوهم موکاني دهس نه دا		۱۷۳ نه صلی شد شهم	
۱۵۲ رساله تي چه زړه عامه		۱۷۴ نه صلی چه و نه م	
۱۵۴ ته رتبی شدره في اصحاب		۱۷۵ نه صلی هـ، شهم	
۱۵۸ باسی بعضی له امامه مجتهده کان		۱۷۵ نه صلی نوهم	
۱۶۰ سه به بی اختلافی مجتهدین چید		۱۷۵ نه صلی ددهم	
۱۶۲ مجتهدانی اصولی دین		۱۷۵ خاتیمه و پایانی بارانی ره حمت	
۱۶۴ روکنی پینجه مین		۱۷۵ دانانی نیماي عام	
۱۶۸ حسابی کرده وې مکلف		۱۷۶ گونا هی که پیره	
۱۶۸ ته رازوی اعمال		۱۷۸ باسی توبه کردن	
۱۶۸ پرسیار و عتابی خوای نه عالا		۱۷۹ بهشت و دوزخ	
۱۶۹ پردی صراط		۱۸۰ باسی شفاعت	
۱۷۰ فد صلی شه شهم		۱۸۱ پاراندوه له خوا	

بسم الله الرحمن الرحيم

تثنا و سو پاسی له سهر صفای سه لای له سهر شیوهی وفای
 نهو یان تحیهی زانی خودایه نه یان هدیهی رسول الله یه
 به جلوهی فیضی عالی جنابی بگا به روحی آل و اصحابی
 هم بهو که سانه به ریگهی دینا نه که ررین به شوین هیزی یقینا

***

باش ثنای خودا و سلامی سه روهه عه رزم نه مه به کورتو مختصر
 به نه مری خودا فهرزه له سه رمان بزاین معنای اسلام و ایمان
 نه صل و فهرعی دین عقیده و عمل باش ررا گیر بکهین تا کاتی أجل
 تابه باوه ررو کرده وهی په سه ند له دنیا و دینا بین به هره مه ند

***

جا چونکی کوردی چا که بو کوردان شعر بش شیرینه لای ذوقی و وردان
 نویسم به کوردی کتیبکی سوک ساده و آسان بی بو که وره و بچوک
 له سهر عنوانی (بارانی رحمت) چونکی له دلا نه ررینی حکمت
 آمیده بی به مایه ی احسان وه کو بارانی آرامی نیسان
 ترتیبی وایه یه که مقدمه دو بابی عمده اینجا خاتمه

له پیش مقصودا نه مقدمه له بو چاو روونی گه لی لازمه
 فعلی مکلف واجب و حرام مندوب و مکروه مباحه ته مام
 واجب کردنی مایه ی ثواب ترکیشی مایه ی قهر و عذاب
 حرام نه وه یه ته رکی ثواب کردنی مایه ی قهر و عذاب
 مندوب کردنی احسانه و ثواب ترکیشی نابی به مایه ی عذاب
 مکروه تر که که ی احسانه و ثواب بیشی که ی نابی به مایه ی عذاب

مباح تابعی سهیلی انسانه کردنو ترکی ههردو بهك سانه

بابی ته ووهل

که آگادار بوی لهم مقسده
بابی ته ووهل مان فروعی دینه
با پیشی بخهین چونکی آسانه
لهم بابه ههیه پینج فصلی تهمام
لهم جاره وادهی باسی سهیه
ته ووهی پی ویسی میکلینه
نزیکی فیکری وورده سالانه
له سهه ژمارهی ارکانی اسلام

الاسلام * أن تشهد أن لا اله الا الله وأن محمداً رسول الله * وتقيم
الصلاة * وتؤتي الزكاة * وتصوم رمضان * وتحج البيت إن استطعت
إليه سبيلاً ...

فصلی ته ووهل

فصلی ته ووهل مان باسی شهادت
شهادت وایه انسانی هوشیار
سی (اشهد) ته زانم بیه دل
(ان لا اله) خودائی بو خه لق
یانی تهو ذاتسه ناوی الله به
پاکه نه هه رچه عیب و نقصانه
(واشهد) ههم ته زانم تحقیق
(ان محمداً) به راستی و یقین
(رسول الله) تهو پیغه سه ره
به یغای خودای له بو هیناوون
بو اعتقاد و باوهرری به کار
هه به رهجت بو ههرو عالم
که به باغیه له بو سه سادت
به دل بزانی و جابکا اقرار
به زمان ته لیم به وینهی بلبیل
نیه (الا الله) مه گهر ذاتی حق
هه رچه صفتی جالئی له وایسه
به نهان و دیاری لای تهو یك سانه
به زمان ته لیم به نهجی تصدیق
تهو محمده که پاکه و آمین
بو جن و بشر به حق ره سه ره
ریگای نجاتی بی نشان داوون
له بو کرده وهی شرعی و خردار
بو پیغه به ران بووه به خاتم

رشته‌ی نسبی حضرت «ص» له ههردولاه

نسبی ثابت بو رسول الله
عبدالمطلب بهرزی بی له که
هاشم و عبدالمنف و قسی
غالب و فهر و مالک بزانه
خدیجه و مدرک الیاس و مضر
رشته‌ی والدهی آمینه و هب
لهوه و ژور کلاب لای ئەم باپیره
ئەم رشته بهرزه به حکمی دلیل
هه مو سهر بهرزه مهردو سهر فراز
هه ل بژیراوی خودای عالمین

بوت بهیان بکهه ئەوه و دل عبدالله
مایه‌ی افتخار بو اهلی مکه
کلاب و مره ههه کمب ولوئی
له مان بهره و ژور نضرو کئانه
نزار و معد عدنانی سرور
عبدالمنف و زهره‌ی به ادب
یه‌ئه گرن رشته‌ی ئەم ههردو تیره
ئه گات به قیدار کورری اسمعیل
بهوان آوابو مکه له حجاز
صاحب شهره فی نسلی آدمین

وهختی حملی والدهی وه وختی پهیدا بونی حضرت «ص»

حملی آمینه به مهولای عه‌ره‌ب
پاش نو مانگ ده‌ر چوله برجی شهر ف
له شاری مکه بیست هه‌می نیسان
دوشه‌مه دوازده‌ی ربیع الاول
پینج‌صد و هه‌فتا و هشت سالی ته‌مام
له پاش جلوسی شای نهوشیره وان
په‌نجا روز له پاش هیرشی چه‌به‌شی
شه‌وی عالمی کرد به چرا خان
شه‌وی بو شیوه‌ی گه‌لی جووان بو
شه‌وی طلوعی ئەو بدره و ابو

ئه این هاته‌جی له مانگی رجب
دنیا‌ی روناک کرد طرف به طرف
دنیا‌ی جوان کرد به فه‌رواحسان
دنیا روناک بو به‌نوری ئە کل
میلادی عیسی علیه‌السلام
هه‌فتا سال ته‌وا و روز سه‌ه‌ه‌ه
سو پای ئە بره‌هه و چهن فیلی و خشی
شیوه‌ی زه‌وی کرد به شیوه‌ی پاش
شاهی روزانی هه‌مو جهان بو
پرر له آرامی و سهر و صفا بو

وادهي قدومي حضرتي سهروه
 يانی نزيکه روژ ببيسته وه
 به پيدا بونی نهو بو که زانست
 لهت لهت بو طاقی هه یوانی کسرا
 گولاوی (ساوه) آوه کهی روچو
 سه ره و ژیر بو چهن تختی شاهان
 وهختی ولادهی سیدی سهروه
 شاری (بصرای) دی به دوچاوی سه ره
 یانی نه شاهه مکه مقامه
 برو بخوینه کتیی شفاء

نهو ژنانهی که شیریان

دایه نی شیری شاهي مؤمن
 که جاریه بو له بو عبدالله
 آزادی فهرمو حضرت به مهردی
 سه هم نویبه ی به حسن و حسب
 نه میش جاریه ی ابو لهب بو
 نهوده سه موژده ی تولدی برد
 چواره م حلیمه ی سعدیه نسب
 هات به دایه نی بردی بو صحرا
 نهو چهرخه هه ر چهن قاتی له ناو بو
 به یمنی ذاتی حضرتي مختار
 جا چون دائره ی مالی دایانی

هاوده م بو له که له نسیمی سحره
 دهر گای رروناکی واز بکریته وه
 به یداختی هه ل گرت له بو حق په رست
 ریگهی سه ره کهو تن له جنی به سرا
 آگری مجوسی کوژاوه و گوم بو
 کهو ته کیراوه و بهختی گومرراهان
 له بو والدهی نوری کهو نه دهر
 آی لهم اشاره الله اکبر
 تهختی اومه تی له ملکی شامه
 بزانه چی بو کلای (شفاء)

داوه به حضرت «ص»

نهو وه ل دایکی بو دوام ایمن
 به میراث گه ئی به رسوا الله
 انکاحی فهرمو له زیدی عبدي
 چهن روژ شیری دا به مولای عرب
 آزادی موژده ی نخری عرب بو
 بو له بو لهب زو آزادی کرد
 اهلی بادیه ی به شهرم و ادهب
 تامده ی دوسال شیری خوی پی دا
 بشر له برسا پرژو بسلاو بو
 مالی حلیمه نه ژیان بی آزار
 رزگاری خویان لهو و نه زانی

پاش تهواو بوني زمانې شيري
 به رجا و تکا پياښ دانه وه
 فقط پاشي سه مانگك كهوتنه وحشت
 ناچار حليمه ي دل پر له له كه
 په روه رده كړدني
 حضرت «ص»

اينجا والده ي نه و نه و ره سيده
 له عمري شهنش دا نه و مایه ي دينه
 كه گهرانه وه بو مكه ي آوا
 هر له و شوينه دا متوفی بو
 اينجا با پيري به لطف و صفا
 خدمه تي نه كړد به دل و گيان
 كه گه نه هشت سال شای شیرین لقا
 له نه خوشييا عبدالمطلب
 خدمه تي بكا به روح به گيان
 له پاش نه و له لاي مامي شهريني
 رويشتني حضرت «ص»
 بو شام و يه مهن

عومري دوازده بو عليه السلام
 كاتي گه نيشتن به شاري بصری
 له سهر به ياني تورا و انجيل
 جا منعي كردن له دمشق شام
 بيناسن اينجا بويان ري كه وي
 ابو طالبيش كه نه مه ي زانی
 كه ابوطالب بردي له بوشام
 بحراي راهب ناسي له وشارا
 نه وه رسولی نسلي اسماعيل
 فهرموي نه گهرجوي بی شعور و قام
 نائيلان بږي روژي يا شهوي
 بو پرازتي نوري چاواني

ی کرد له شاری بصری
ی حنفده شاهی سهر فراز
بویمن له بو تجارت
عامه به قدر و اعزاز
زو گه رایه وه له بو بیت الله
له سهر اصول و ده ستوری حجاز
له گهل زیرو کومه لی عه شرت
همو هاتنه وه بو خاکی حجاز

تجارت کردنی بو خدیجه «رض»

سفره خدیجه ی علیا
سوره تی شکوه و شانی
ت له گه لیا به قدر و حورمت
سکی بو میسره ی ناو بو
حضرتا به قدر و اکرام
ه یشتن به شاری بصری
ناسی به چهن نشانه
منمی کرد له دمشق شام
کرد به شقوق و شادی
ا بو میسره ی سهر وه
حضرتا نه بون به سیبه
صاحبی خدیجه و ثروته تی دنی
له بهر امل و عقل و عرفانی
کردی به عامل له بو تجارت
شکوه و شهرت به شتی ته و او بو
چون بو تجارت بو دمشق شام
نسطورای راهب مهر کبری
که پیغمبری آخر زمانه
جا هر له و شارا سیل انام
هاتو بو مکه وادی به وادی
دو فرشته ی نه دی پال و منوره
هه نا له گهر ما نه بینی ضرر

نکاح کردنی خدیجه

انه وه له سه فهری شام
بوی کرد خدیجه ی علیا
نفواز بینی و خویندنی خطبه
ت و پیشج نه ویش له چل سال
شوره تی ده رچوله لای خاص و عام
نکاحی بکا به قدر و جهیا
خدیجه شوی کرد به و صاحب رتبه
گه یشتن به یهك به فهر و اقبال

و ده ختی تعمیر کردنه و دی طائعه ی قریش بو کعبه

عمری سی و پنج بو که قریش سر جه م
له سهر دانسانی حجر الاسود
همو حضرت یان کرد به حکم یان
و ده ها حکم دا شاهی شهره ف ناک
به رماله که یان هه ل گرت به کومهل
دفعی کرد نه وان شهر و بی عه رزی
له و تاریخنه وه که و ته سهر خه یال
چون نه بی دنیا بی سهر و سامان
نه م روز و مانگت و نه ستبردی که شه
نه م باو نه م هه ورده نه م گشت بارانه
نه م ددشت و سارانی زمرونی بوشه
چون نه م سامانه بی صاحب نه بی ؟
به ردی یاداری ناشی بی ناشی
به هه ناسه بی که سی بتاسی
جهانداریکه لایق بو جهات
هه روا به خه یال نه که نه فلك
هه رسالی مانگی اشکه و تی حراء
روحی پاک نه کرد له گشت علایق
نابوی حاصل بو مه رتبه ی کمال

نه ساسی پیغمربی حضرت ص

جراي دين له نيو دل يا هه ل کرا بو نه م جهاننه بو به چل چرا

شەش مانگ وحي حەق رۆيای صادق بو

هەر چي ئە بينی زور موافق بو

له پاش ئەو مده به لطفی منان	روژي دوشنبه ي حفده ي رمضان
جبريل هاته لای له غاري حراء	فهرموي بخوبنه ئەي رخسار چرا
فهرموي قاري نيم جبريل به آزار	ووشاردي وفهرموي بخوبنه أبحار
عذري هيناوه به وينه ي سابق	ووشار ديهوه جبريل فايق
فهرموي بخوبنه ئەي صاحب تمكين	فهرموي من اميم بي خط و نوسين
جا ووشار ديهوه جبريلي أكرم	خويند يهوه اقرا تا مالم بملم
كه جبريل وون بو حضرت به دهشت	هاته وه بومال به ترس و حشمت
فهرموي دام پوشن كه دايان پوشي	له پاش سه عاتي روي كرده خوشي
بياني فهرموي له لای خديجه	وضعي خوي ئەوول هه تا نتيجه
فهرموي پهروشم له وضع و حالم	چيم به سه رابي و چون بي مالم
خديجه ي زانا به هوش و زانست	فرموي موژده بي ئەي راستي په رست
له ههردو دنيا صاحب حورمه تي	بو هه مو عالم مايه ي رحمه تي
ئه تو مهرديكی بهرز و بههره مه ند	صاحبی بير و كرده وه ي په سه ند
انساني وابي هه رگز نا كه وي	به رزی وه هابی قط دا نانه وي
جا بردی بولای ورقه ي جليل	داناي مضموني تورا و انجيل
پاش به ياناتي حضرتي بشير	جوابي دايه وه ورقه ي خير
فهرموي به قوربان ئەوزاته جوانه	له ملائكه ي مقربانه
فرشته ئي كه بو دين دليله	ناوي مشهوره كه جبرئيله
أمني و حيه بو پيغمبران	كاتي لای بشر روانه گران
ئه و فرشته ته هيناويه ئەوسا	تهورات و انجيل بو موسي وعيسي

هاتوه بولای تویش به‌ئە مری خودا
 کلامی خودات بو نازل ئە کا
 ئە بی به‌ره‌بەر بو جن و بشر
 جاشورش ئە کەن لەم سەر تا ئەوسەر
 بە دەم و آزار به‌ره‌خنه و له‌کە
 آخ لەوسەر دەرما به‌ر حیات ئە بوم
 هه‌و لم بدائی بو حورمه‌تی نو
 جاحضرت فەر موی چون‌عشرتی من
 من خارج ئە کەن له‌وطه‌نی خوم
 پی فەر مو به‌لی دنیا هه‌ر وایه
 جانه‌خوازه‌ لا پایه‌ی انبیایا
 له‌پاش ئەم وضعه‌هه‌ تا کۆسی سالی
 فقط جبره‌ئیل بو صبوری ئه‌و

چونی آده‌یزاد گشت وان له‌خه‌ودا
 معراجی خیرت بو حاصل ئە کا
 درو بکەن له‌خیر لا بدەن له‌شه‌ر
 بوت په‌یدا ئە کەن هه‌زار دەر دی سەر
 هه‌تا دەر ئە چی له‌شاری مکه
 گه‌نج و به‌هیز و ده‌سته‌لات ئە بوم
 تی کوشی مسائی بو خذمه‌تی تو
 ئە بن به‌مایه‌ بو حشرتی من
 کزی و غه‌ریبی رده‌وائیرن بوم
 عالم دوژمنه‌ بو صاحب پایه
 له‌وه‌ بـوله‌ ندر نیه‌ له‌دنیا
 هیچ آیه‌ت نه‌هات بوشای پر کمال
 خوی نشان ئە دا جار جار به‌پرته‌و

نزولی وحی له‌پاش مده‌ی سه‌ سال

له‌پاش ئەم مده‌ روژی له‌ حه‌را
 له‌وی جبره‌ئیل دەر که‌وته‌ وه‌بوی
 به‌م ملاقانه‌ زور به‌ په‌شیوی
 به‌هه‌ر حالی بو هاته‌وه‌ بو مال
 له‌م داپوشیستا جبریلی ناصر
 پاش ئەمه‌ حضرت به‌هیز و به‌تین
 له‌بو ناسینی خودای ته‌ه‌او تماک
 له‌بو صله‌ی ره‌حم بو مسه‌ره‌بانی

هاته‌ خواره‌وه‌ شای روخسار چرا
 له‌سەر هیئه‌تی به‌هیبه‌تی خوی
 به‌زه‌ردی ره‌نگ و به‌باری لیوی
 جا دایان پوشی بو تسکني‌ حال
 نازل بو له‌ گه‌ل سوره‌ی (مدثر)
 خلقی بانگ ئە کرد بو دین و آمین
 بو باوهری پاک بو کرده‌وه‌ی چاک
 له‌بو ره‌ووشی به‌رزی انسانی

بو سخاو مخشيش بوداوين پاكي
 له بودل سوزي بو شهرم و وفا
 جائه هلي مکه وبانيه ي اطراف
 يه كه يه كودو دو ئه هاتن بولاي
 بهر له هه مو كه س خديجه و صديق
 بلال ام الفضل صاحب هوش و زهين
 عثمان و زبير هه م عبد الرحمن
 ابو عبيده ولدي جراح
 هه م جار ئه رقي مخزومي نسب
 كوراني مضمون هه رسه به سه رجهم
 هه م ابن خارث عبيده ي په سه ند
 سعيد كورري زيد له گهل عيالي
 هه مو فائز بون به ديني اسلام
 دعوتي حضرت بو ديني اسلام
 ئه وان هيش به دين مكرم ئه بون

دعوت کردن بودینی اسلام به آشکرا

نازل بو (فاصدع بما تومرو)
 حضرت دهستی کرد به دعوتی عام
 اینجا کافره کان کهوتنه ته کان
 به جنيو به ليدان به تانه و تحقير
 دو سال بهم رهنگه به روژو به شهو
 ئه سري دعوت هات جهري رو بهرو
 بي په رده و په نا بو ديني اسلام
 بو اذيه ت داني موسلماننه کان
 به به هانه ي پوچ به مکر و تدوير
 اسراحت نه بو مه گهرو و هختي خه و

سالی پینج ررو یشت شه شه م کهوته دهر

نشانه‌ی بهرزی اسلام کهوته دهر

سالی شه شه م هات بوده وره‌ی نبی	نشانه‌ی بهرزی اسلام هاته دی
ایمانی هینا به خودای اکبر	میر حمزه‌ی دلیر مای پیغمبر
همه پارایه وه حضرتی سه روه	که اسلام بی یه‌ک له دو عمر
یا ابو الحکم یا ابن خطاب	وهر بگرن دین و احکامی کتاب
نهو له بهر حسد دهر چو به نا اهل	له بو الحکمی بو به أبو جهل
نهم له بهر شرف روی کرده کمال	گهر را به فاروق بو حق و بطل
سی روز پاش حمزه نایل بو به دین	به ایمانی نهو اسلام کهوته تین
شیری خوی ههل گوت به وینه‌ی مهران	

ووتی کی مه‌رده بایته میدان

هه تا کو ژنی بی شو بجهوی	منائی ووردی هه تیو بکهوی
نهو امن دهر چوم له بت په‌رستی	له پر و پوچ وره ووشتی په‌ستی
ههر کهس هوشی بی و برروانی تاوی	نه زانی خودا شریکی ناوی
جان نه‌خوازه لا به‌ردیکی بی ده‌نگه	بو خوت بیتاشی به‌نوکی قوله‌نگ
نه‌گهر تو بو خوت نه‌بی به‌خیوی	پیا ههل نه‌میزی چه‌قل و ریوی
که نهم یانه بیست کفاری مکه	هه مو به‌جاری کهوته هه‌له‌که
به‌وینه‌ی مه‌نجهل دلیان هاته جوش	بو شهر رو آشوب بون به‌ذری پوش
راسه ههر سه‌ری به‌هوا چاخه	ده‌ماخی وینه‌ی به‌ردی چه‌خماخه
پولای حقیقت نه‌گهر لی بدا	به هه‌مولادا پرشنگ هه‌ل نه‌دا
آگری فساد هه‌ل نه‌گهر سینی	تا تو له‌ی ناحق له حق نه‌ستینی

دهر چونی یاران بو حبه شستان

جا بو دفعی شر له گیانی یاران
 اجازه ی فہرمو نبی الرحمہ
 جا ہجرت یان کرد یارانی بی غش
 تہویش بہمہردی و شیرین رفتاری
 کومہ کی کردن بہہرزی ہمت
 کہ تی گہ یشتن کفار له خویان
 لائی شورہ تہ بو دینی اسلام
 له لائی حہ بہش تہ ککن بہرفیق
 لائی خوش تہ ککن جیگہ و ماوایان
 چونکی خو تہ گہرن بہ مال و ثروت
 زو بہ پہلہ پہل کفاری ناشی
 لد گہل دیاری نایاب و جووان
 کو چ کردوہ کار بنیرتہ وہ
 اما نجاشی بہ ناموس و عہرز
 وفدی حجازی تہ واور تی گہ بیان
 دائم حاضرین بو پہنای ضعیف
 تہم اصحابانہ گشت بہ اخلاق
 ہمہ مو بہ شعبی خوم یان تہزانم
 ہر کہ سیکی کہیش کہ بی بو حبش
 وہر تہ گری بو خوی له کومہ کی بہش

(۵) نجاشی : لقبی پاشای حہ بہ شستانہ

جا وفدی کفار به دل شکاوی
 هاتنه وه مکه زور به داماوی
 هر له م لایشه وه دو هوزی غالب
 یه ک که وتن له بو کومه کی حضرت
 بویه هر نه وان محسوبن به آل
 هاتنه وه مکه زور به داماوی
 بنی هاشم و بنی مطلب
 که وتن اظهاری ناموس و غیرت
 هر بو نه وان مایه و پایهی عال

ده رچونی بنی هاشم و بنی مطلب
 که نه م یانه دی قریشی کفار
 گشت به اتفاق به یمانیکیان کرد
 همو بهری بن له م دو عشرته
 چون له میده ناله مان جیاوازن
 نه کن له گهل یان خرید و فروش
 هه تا محمد نساواره نه کن
 نه م په یمان نامه ی ناباری صعبه
 فقط نه و کسه ی نه م به نویسی
 به ثلی زور ده ستی نوسهر په ستی
 خو لاصه خزمان به نه محصور بون
 له وی مانه وه هه تا کو سی سال
 ترسان له وضعی رسولی نازدار
 په یمان نامه یان نویسی ده ست و برد
 کد دل یان له سهر یاری حضرت ته
 ژن یان نه ده نی ولی یان نه خوازن
 نه رون بولایان نه ساغ نه نه خوش
 بی کدس و ده ستو بی چاره نه کن
 بردیان ههل یان وه ست له مالی کعبه
 توشی شه لهل هات ده ستی بنویسی
 ماری ادبار و به د به ختی گه ستی
 رویشسته کیوو له م که دور بون
 به نه نگی وضع و به تا ثلی آحوال

کوشش کردنی بعضی له مکه بو صلح

واله نبوت ته و او بو نویسی مال
 بو خزمه کان یان رحم یان جوشا
 هم له و سهره دا سیدی غالب
 نه و په یمان نامه ی که زو نوسراوه
 جا اینجسا بعضی له اهلی کال
 بو اسلاخی بین دل یان خروشا
 فهرموی به مای به ابو طالب
 له مالی کعبه هه لا و سسراوه

وحی خودائی له بوم هاتوه   کرمی مورانه ههموی خواردوه
 مه گهر لفظیکی که مقدس بی   عنوانی ناوی خودای اقدس بی
 که تهم یهلی بیست مای به ته کان   هات له بومکه و فرموی به خزمان
 محمد تهلی تهو پیمان نامه   چونکه ته ساسی له سهر حرامه
 ههموی خوراوه مه گهر ناوی پاك   له بهر حورمه تی خودای ته نیای تاك
 بروون له کعبه تحقیقی بکن   نه گهر وه هابو تصدیقی بکن
 ایتر لابدهن له ستم کاری   دهست بهردار بین له دل آزاری
 حه یفه که صله ی رحمی خزم و خویش

بی به جفا و جهور و سزا و ایش
 نه گهر وانه بو من گهل ایوهم   نادووم له گهل یا قط به دولیوهم
 که تاقیق یان کرد حالی بون سهر جهم   واقع وه هابو بی زیاد و کم

هاتنه وهی خزمانی حضرت بوشاری مکهی مکرمه

اینجارری که وتن بو صلح و نه رمی   خزمان هاتنه وه زور به دل گهرمی
 لهم بهینا روژی شاهی رسالت   سوره ی (والنجم) ی ته کرد تلاوت
 که خویندنه وهی ههموی ته و او کرد   سجده ی تعظیمی له بو خودا برد
 کافره کانیش ههمو به سهر جهم   سهر به سجده بون بو خودای عالم
 وضعی تهم سجده گه یشت به وولات   ههر له خور نشین هه تا خور هه لات
 تهو اصحابانه که له حه بهش بون

به م ده نگ و باسه گهلی دل خوش بون

وایان ته زانی فه و تاوه اشراک

ههمو مل که چ بون له بو خودای تاك

گشت یان هاتنهوه به شەرق و عشرت

له بسو بینینی دیداری حضرت
به ئلی هاتنهوه گه یشتن به یسار
گه لی دل شادبون به لقای حضرت
ئه ما حالی بون که ئه هلی مکه
ناچار له ترسی کفاری ناشی
هه ژده ژن له گهل سیصه دو هشتا
له جاران چاتر بی خلاف و غش
رحمەتی لی بی زور به وجدان بو

به دهوای دهروی دهرونی یسار
لاچوله دل یان غوباری غور به ت
دل یان له قارا پرده له له که
رو یشتنهوه بولای نه جاشی
پیاوی مبارک لهم سهیر و گه شتا
اکرامی گرتن پادشای جه بهش
بویه نائی نوری ایمان بو

وفاتی ابوطالبی مامی وه وفاتی
مانگی نوهه بین له سالی دههم
پاش وفاتی ئه و خدیجی علیا
له پاش وفاتی ئه و صاحب سعده
ههم نکاحی کرد عایشه ی صدیق

حضرتی خدیجه رضی الله عنها
ابو طالب مرد بو به مایه ی غم
متوفی بو ده رچو له دنیا
حضرت ماره ی کرد سیده (سوده)
اما پاش هجرت کردی به رفیق

ررویشتی حضرت له گهل زیدی خادمی بوشاری طائف

پاش ئه م اوضاعه حضرتی امین
ئه هلی طائفی زور نصیحت کرد
کەس طالب نه بو له بو دینی حق
قصه ی ساردیشی ئه بیست له و قه ومه
زیدی خادمی به روژ و به شهو

ررویشت بو طائف له بو نشری دین
اما تاثيری له وانا نه کرد
له بهر تقاید و هه و او کله ی رره ق
بی نه زاکه تی و آزار و لومه
وه کو فدای حاضر بو لای شهو

گه رانه وه بوشاری مکه

که گه رایه وه نهو شالی بی عیبه

له رری دا ررا بورد لای عتبه و شیبه

چونکی خز می بون رحمیان جوشا بو گزی حضرت دل یان خروشا

خادمیکیان بو ناوی عداس بو نه هلی نهینه وا و نصرانی ناس بو

بهوا بویان نارد مقداری تری تا مهیلی بکا کاتی مهیلی بی

چون به اختیار بو عداسی حق ناس تری که ی دانا به شهرم و اخلاص

پاش بسم الله الرحمن الرحیم بعضی کی لی خوار دسه روی عظیم

تعجبی کرد عداس له اسمه چون بی خبر بو له واسم و رسمه

اینجا به نه رمی لی پرسسی حضرت

خهلکی کام شاری و مهردی کام عشرت

وه لای داوه به نه رمی و اخلاق

خهلکی نهینه وام له خاکی عراق

فهرموی نهینه وای یونسی برام

خوشه ویسته که ی خودای ذو الاکرام

به هم قصه عداس گه لی مسرور بو به فیضی خودا دلی پرر نور بو

ایمانی هینا به دلیکی پاک بو به مهردیکی چاوو دل روناک

***

جا حضرت ررا بورد له و خاک و اهله هه تا کو گه یشت به (بطن نخله)

نیوه شهو لهوی به نویژ و قورآن مشغول بو هه تا واده ی بهر به یان

حدوت کهس له جنی به امری خوا قورآن یان لی بیست هه موله و شهوا

ایمان یان هینا به خودای ته نیا له أحتافایه (و إذ صرفنا)

که گه یه مکه حضرتی هادی   تی گه بی فکری اشخاصی عادی
روپشته په نای دلیری بی غم   ولدی عدی مشهور به مطعم
له په نای نهوا به شهرم و تمکین   دوامی نه کرد له سهر نشری دین

گردبونه وهی حضرت له گهل حاجیانی مدینه له عقبه دا

له سالی یازده له موسمی حج   چو بولای گه لی له قومی خزر ج
خویندیه وه بویان آیاتی قورآن   دینی توحیدی بو کردن به یان
شهش یان گه یشتن به نوری ایمان   نهول یان رافع کوره زای عجلان
ابو امامه هم عوف و جابر   هم قطبه و عقبه کوررانی عامر
که گهر رانه وه له بو مدینه   بهوان نه وشاره پرر بو له م دینه

باسی معراجی حضرت (ص)

هر سالی یازده له مانگی رجب   له بیست و جه و تا شای نخر العرب
گه یشت به رقبه ی بو له ندی معراج   رسالت ته خت و خوی شاهو نه و تاج
به امری خودا جبریلی امین   بوراقی بو برد به قدر و تمکین
شهو به بیداری به سواری بوراق   له گهل جبرئیل سه روه ری آفاق
له مکه وه تا بیت المقدس   مسافه ی طی کرد به فیضی اقدس
(سبحان الذی أسرى بعبده)   ای بروحه مع جسده
هه روا لفظی عبد له هه مو قورآن   به روح و جسد کراوه بیان
چون نه م معراج به نصر ظاهره   هه رکه س منکر بی معلوم کافره
هه روا یه تی که مخالف بو   به قوه ی إجماع زو به تلف چو
که إجماع کراو مخالف نه بو   بی قیمت نه بی نزاعی پیشو
علاوه معراج به روح یا به خه و   قیمه تی نیه بو مقامی نه و

پاش زیارەتی بیت المقدس
 له آسمانان تهواوی سهرکهوت
 ئەم بهرز بوو وەبو بەرتبەیی بهرزی
 هەتا مقامی خودا میلی بو
 له پاش ظهوری تجلای انوار
 له پاش خطابی القاء کرا بوی
 به فرموددی خوی هەر لەم شهوا بو

خودا پینج فرمضەیی مقرر فرمو
 له سەر حضرتو له سەر امتی
 جبریل صبحەینی هات له بو تعلیم
 دو روز به دو رهنگ امامەتی کرد
 بو معراج له قدس تاپایەیی والا
 دلیل حدیثی آحادە اما
 طبیعی عقیدەیی اهلی سەنتە

***

که روز بو موه شاهی صاحب تاج
 بعضی ساده لوح به شیهه و تردید
 کفاریش کهوتنه گەپ و استهزاء
 ئەما بی وقفه بو بکری صدیق
 ههروا ههریاری دلی هشیار بو
 چونکی بو خودا أرض و آسمان
 له و روزانه شای قافلەیی مشرکین

أعلانی فرمو واقعەیی معراج
 نادم بونهوه له دینی توحید
 به تانەو و ته شهر به قسەیی ناسزا
 تصدیقی فرمو به قووی توفیق
 له قدرتی حق باش خبر دار بو
 سارا یادەریا یک نهجه و یک سان
 رویی بون له بو خاکی فلسطین

جا هاتن و تیان بهو عالی شیمه
 نهویش احوالی قافله‌کدهی همو
 کاتی قافله‌کدهی هاته‌وه به گرد
 که چی هر دل یان بی اعتبار بو
 برهان و دلیل به هزار آیت
 نما هدایت که روی کرده دل
 دل غونچه ره‌نگه و رحمت نسیمه
 خودا نسیمی بسایت به رحمت
 دل بهو نسیمه نه‌گه‌شسته‌وه
 چونت دی وضعی قافله‌کدهی ایمه
 بو گیرانه‌وه به حق زو به زو
 اهلی قافله‌کدهی وایان بیان کرد
 مشرب یان له سهر جفاو انکار بو
 قیمتی نه به بی هدایت
 دل نه‌کرینه‌وه وه‌کو پهره‌ی گول
 غونچه بو نسیم گه‌لی تسلیمه
 بو صفای دل مان هه‌تا قیامت
 چونکا لطفی تو نه‌به‌خشته‌وه

گرد بونه‌وه‌ی حضرت (ص) له‌گه‌ل مدینه‌ی له‌عقبه‌ی دوه‌هم
 له وه‌ختی حجا له‌سالی دوازده
 شمش که‌سی پیشو به غیری جابر
 معاذ و ذکوان یزید و عباس
 ابو هیشم و عویم اوسسی
 نه‌مانه همو ایمان یان هینا
 که گهرانه‌وه له بو مدینه
 اوس و خزرجی بو هیزی ایمان
 کاغذیان نوی بو نخر البشر
 نهویش مصعبی بو ناردن در آن
 له‌گه‌ل مدینه‌ی له‌سالی سیزده‌هه‌ما
 له‌سالی سیازده هه‌فتا که‌س یان هات
 بو حجی بیت و اخذی بهره‌کات
 له بو تعلیمی آیاتی قرآن

گرد بونه‌وه‌ی حضرت (ص) له‌گه‌ل مدینه‌ی له‌سالی سیزده‌هه‌ما
 له‌سالی سیازده هه‌فتا که‌س یان هات
 بو حجی بیت و اخذی بهره‌کات

ایمان یان هینا نهم جمعه به عام به شاهی عالم علیه السلام
 له ذمه یان گرت نصرتی حضرت رجایان لی کرد بو وعدی هجرت
 جا فهرمانی دا نهو شاهی دینه یارانی برون له بو مدینه
 له ههمو لاوه اصحابی حضرت له بو مدینه کهوتنه هجرت

ته گیر کردنی کافره کان بو کوشتی حضرت (ص)

که آگادار بون کفاری بی دین له قصد و فکری رسولی امین
 له دار الندوه کهوتنه ته گیر له بو کوشتی به حيله و تزویر
 وایان بریاردا له ههمو هوزی شمشیر ههل گری که نجیکی قوزی
 گشت یان بیکوژن نهک به یه کودو تا ههمو عرب بین به عدو
 له سهر نهم فکره زو به ده ست و برد جبریلی امین خبر داری کرد
 حضرت امری کرد علی له وشهوا بنوی له جیگهی نوشتنی نهوا
 خویشی هاته دهر که گه ییه دهرگا گهلی کی بینی شهر رکری آگا
 لهویا ههل گرت مشتی ورده خاک بو منعی حسی کفاری ناپاک
 خویندی به سهر یا نهولی (یاسین) هه تا کو گه یشت به (لایبصرون)
 به وشته خاکه رشتی له سهریان خودا منعی کرد حسی بصریان
 پیان نه زانی وخوی دهر کرد فی الفور

له گهل ابو بکر چون بو غاری (ثور)

نهم دهر چونه یان آزانه و سریع هاته جی غره ی نهولی ربیع

تعقیب کردنی کافره کان بو حضرت (ص)

کاتی حالی بون کافری بد حال که نهو سه روه ره دهر چوه له مال
 گهران به شارا له خوار وله ژور به دهوری شارا له نزیك و دور

حتی رویان کرد له دهرگا که ی غار   له و کاتا ترسا بوبکری نازدار
 له ویا پیی فهرمو شای صاحب په نا   (لا تخف ارب الله معنا)
 یانی مه ترسه خوا له گهل مانه   چهره سی خودا هاو منزل مانه
 جا خودا ناردی بو ئهو سهروه ره   کوتره باریکه و جولایی کهره
 کوتر به هیلکه و هیلانه کی خوی

جولایی کهره یش به هوی تسان و پوی
 په رده یان لی دا بو چاوی کفار   خیال یان ویل بو له تحقیق غار
 کافره کان رویین ئهم جاره صدیق   له و غارا کدوته گهران و تاقیق
 لی فره ئه دا بهردو درک و دار   پری ئه کردو کونی مشک و مار
 ته نها کونی مانی خوی نایه سهر   بو ده فعی ضرر له خیر البشر
 اینجا حضرت نوست لای یاری گیانی

سه ریشی دانا له سه ری رانی
 له م کاته دا بسو ماری به آزار   دای له په نجه ی پیی صدیق نازدار
 له ایشی زاری ماری بی آمان   فرمیسکی چاوی ئهر ژایه دامان
 به ک دو قطره ی دای له سهر گونای ئهو   سهروه ری نازدار بیدار بو له خهو
 پرسی اسبابی آزاری صدیق   جا که حالی بو له حالی ره فیق
 دای له په نجه کی تنی به صفا   خودا ئهو تفه ی بو کرد به شفا
 شهدی لیوی دوست ئه بی به تریاق   بو ماران گه سته ی عاشق مشتاق
 علاوه آوی ده می ئهو ذاته   هه وینی چه شمه ی آوی حیاته
 روحی من فدای سیدی سهر دار   هم (ثانی اثنین اذ هما فی الغار)

هجرت و تشریف بردنی حضرت (ص) بو مدینه ی منوره
 سی شه و ماتل بون له عه نی ئه شکوت   له سه ردلیل و لاغی خوش رهوت

که به پیدایان کرد به صفای سینه
 عجایباتی ریگای مدینه
 نهلی رویشته خیلی له سهرری
 پیره ژنی بو به مشرب نه میر
 هر دو سوار بون به رهو مدینه
 برو له پهره ی تاریخ یینه
 (أم معبد) یان کرد به خانه خوی
 هر مهریکی بو وشك ولا تو پیر
 حضرت دهستی خوی له و کوتو پرا

به یمنی دهستی رسولی آمین
 شیریان لی دوشی شربت یان نوشی
 چهن سال شیری دا نه و موره به فهر
 نهلی سراقه ی شوخی سوار چاک
 که له دوره وه سراقه ده رکوت
 نا گه یه شوینی که هه له ت بینی
 له سهر همه تی سیدی لولاک
 اینجا توبه ی کرد له فکری ضرر
 که گه رابه وه مزده ی پی درا
 هه روا رویشتن وادی به وادی
 جا خبر دار بون طائفه ی انصار
 هه مو به کومه ل هاتن تا قبا
 لهوی گه یشتن به لقای محبوب
 له دی ی قبادا تا بیست و دو شهو
 له جمعه دا بو دهر چو له قبا
 نویژی جمعه ی کرد له بنی سالم
 هینا به گوانی ووشکی نهو مهرا
 بو به مهریکی شیراو نازنن
 بو أم معبد بو به دل خوشی
 مایه وه هه تا وفاتی عمر
 بو تعقیب یان هات به چست و چالاک
 ناسی ابو بکر به شیوه و به رهوت
 له بو کوشتن یان دهست بوه شینی
 سی جار به سواری رو چو له ناو خاک
 نه میش عفوی کرد به صرفی نظر
 بو نهو تاج و زینتی کسرا
 به ذوق و فرح به شهوق و شادی
 له سهر قدومی محبوبی نازار
 بو استقبالی شاهی نجباء
 پهروانه ی نهو بون گه یین به مطلوب
 آسایشی کرد شای صاحب پرتهو
 به شنوی خوش بوی نسیمی صبا
 له گهل یارانی خوش طبع و سالم

پاش نویژی جمعه نهو به تمکینه
 خودا راضی بی له فرقه‌ی انصار
 به لای همر مالی رانه بورد حضرت
 هه تا دا بهزی به گویره‌ی مطلوب
 جا ککو بونهوه یارانی به جمع
 شاری مدینه و اطرافی پاکی
 مشرفی کرد شاری مدینه
 زور به اکرام بون بو مولای احرار
 دعوت یان نه گرد به شهوق و عشرت
 له مائی ابو ایوبی محبوب
 وه کو پروانه له اطرافی شمع
 به نوری اسلام کهوته روناک‌ی

کرینی ارض بو مزگهوت و خانو له طائفه‌ی بنی نجار

پاش مده‌ی حهوت مانگ سیدی سهر دار

عهرزیک‌ی ککری له بنی نجار

زور ته لاش یان کرد بیبا به احسان

ههر پاره‌ی پی دان سیدی انسان

جا دروستی کرد مزگهوتی عالی
 که جیگه و ریگه دروس کرا بوی
 له گمل چهن هوده له بو عیالی
 تشرینی روشت له بو مالی خوی

هاتی عائله‌ی حضرت (ص) و عائله‌ی ابوبکر بو مدینه

زوتر روی بون زید و بورافع
 جا له مکوه نهو دو آمینه
 سیده سوده و فاطمه‌ی زهراء
 ام ایمن و أسامه هه مو
 عبد الله‌ی کوری بو بکری افضل
 یاران له مکه و اطراف ههرچی بو
 گشت گرد بونهوه به شهرم و تمکین
 به دوای عائله‌ی سیدی شافع
 عه یال یان هینا له بو مدینه
 ام کلثوم و رقیه‌ی صغری
 دل یان به لقای نه و شاهه خوش بو
 عائله‌ی خویانی هینا به کومه‌ل
 هجرت یان فهرمو بو مدینه زو
 به حال و به مال و به دل و به دین

حضرت مشغول بو به نشری ارشاد   له بو توحیدی خالی عباد
 بو هیز و أسباب که و ته استعداد   بو دفعی فتنه و آشوب و فساد
 نه گهر به ارشاد نه گما به نجاح   به کاری بینی بو غایه ی اصلاح
 دعوتی نه کرد رئیس و اشراف

چهن تیپی عمده ی هه نارد بو اطراف

واقعاتی سالی نه ولی هجرت

سریه ی حمزه له سالی نه ول   له پاش نه و تیپی عبیده ی افضل
 سریه ی سعد و تاسیسی منبر   عقدی برای یارانی رهبر
 نوژی جنازه و زکاتی اموال   هم گویزانه وه ی عایشه ی به کمال
 هم اول غه زای سیدی عدنان   که ناوی نه بری به غزای ودان

واقعاتی سالی دوه هم

دوه هم سال غه زای بواطی اسهل   غه زای عشیره هم پدری اول
 پاش نه وه تیپی عبدالله ی اهله   له مانگی رجب بو بطن النخلة
 روزو واجب بو له مانگی شعبان   گه را به قبله کعبه الرحمان
 حقه مانگ له سهر هجرت ته مام بو   هه ر قدسی شریف قبله ی اسلام بو
 جاروژی هه ل که وت له مانگی رجب

نوژی نیوه روی نه کرد شای عرب   له ناو مزگه وتی بنی سلمه
 له ناو مزگه وتی بنی سلمه   له پاش دو رکات نه و شای اکرمه
 قبله که ی گورا به کعبه الله   بوی هه ل چه رخواوه به امری خودا
 هم مزگه و ته یه نه ی رونا کی عین   ناو نه بری به مسجد القبالتین
 له رمضان زکاتی فطره

غه زای گه وره ی بدر که صاحب قدره

عجیب چهری بو نه م چهری بدره	فداکارانه و شیرانه و گهوره
فرشتهی بو هات له سهر خارقه	بو حسق و باطل بو به فلرقه
اصحاب سیصد و له ههژده که متر	ئهوان ههزار و له صد زیاتر
چونکی مخلص بون سوپاهی یاران	غالب بون له سهر سوپای بدکاران
حهفتایان کوژرا و حهفتایان به دیل	گیران به دهستی اصحابی جلیل
سریه ی عمیر بو عصمائی بی قدر	له پاش نه و غهزای (قرقرة الکدر)
سریه ی سالم بو سهر یهودی	ابو عفك ناو شروری عادی
عقدی فاطمه له مانگی شوال	بو علی حیدر شیری ذی الجلال
غهزای سویق و غهزای قینقاع	سریه ی ابن مسله ی نفاع

واقعاتی سالی سی ههم

له سالی سی ههم غهزای غطفان	ههم غهزای بحران بو بی انصافان
سریه ی زیدی کوری حارثه	غهزای احدی صاحب کارته
له پاش نه و غهزای حمراء الاسد	اینجا سریه ی بن عبد الاسد
سریه ی عاصم سریه ی منذر	بو بنی سلیم بو بنی عامر
شراب حرام بو قطعاً لا برا	تولد ی بو حسن له زهراء
حفصه ی ماره کرد نه و محترمه	له پاش زینه ی کچی خذیمه

واقعاتی سالی چواره م

سالی چواره م بو به حکمی تقدیر	که چون بو غهزا سهر بنی نضیر
ههر له م ساله بو به گویره ی سماع	غهزای ناو براو به (ذات الرقاع)
اذنی تیمم به امری خودا	ولاده ی حسین ههم بدری صغری
ههر له م سالا بو أم سله	بو به منکوحه ی نبی الرحمه

واقعاتی سالی پنج هه مین

سالی پنج غه زای دومه الجندل مصطلق خندق قریظه ی ارذل
هه ر له م سالا بو نویژی مانگ گیران

حادثه ی افکی تزویر و بهتان

سریه ی محمد ابن مسله بو قومی قرطاه نه هلی مظاره
عقدی زینه ی دو هه م به ته نه ی بو نه و بو آیه ی (زوجنا کها)
هه ر له م سالا بو که جویره بو به منکوحه ی خیر البریه

واقعاتی سالی شه شه م

له سالی شه شا واجب کرا حج
غه زای ذو قرد هه م بنی لحيان
هه م غه زای غابه چونکی کافران
سریه ی عکاشه بو غمري مرزوق
پنج سریه ی زیدی کوری حارثه
بو قافله ی قریش هاته وه له شام
بو قومی جذام قطاع الطريق
سریه ی عبدالرحمن بن عوف
سریه ی علی مهردی صاحب فکر
هه م سریه ی زید بو سهر فزاره
سریه ی عبدالله ولدی عتیک
سریه ی عبدالله ی ابن رواحه
سریه ی ابن جابری ککار

له سهر دهوله مهن بی عذر و حرج
له م ساله دا بو به نه هجی بیان
به تالان بردیان گهله ی وشران
سریه ی ابن مسله ی موثوق
بو بنی سلیم اهلی کارته
بو قومی بنی ثعلبه ی نه قام
پنجه م بو وادی القری به تحقیق
بو سهر دومه الجندلی بی خه وف
بو سهر بنی سعد سجد ابن بکر
نه هلی آشوب و فتنه و شهراره
بو ابن رافع جوی له حق ته ریک
بو بنی رزام صاحب قباحه
بو سهر عکل و عوبنه ی بدکار

سریه ی ابن امیه ی اکرم   بو أبو سفیان له توله ی ستم
 لهم ساله دا بو ام حبیبه   بو به منکوحه ی نهو شا نجیبه
 لهم ساله دا بو بنی شک و مریه   بیعة الرضوان له حدیبه

واقعاتی سالی حه و ته م

له سالی حه و تا غه زاکه ی خبیر   ههم وادی القری به نصی خبر
 هاتنه وه ی جعفر له خاک ی حه به ش   عمرة القضاء قضای سالی شه ش
 سریه ی عمر فاروقی منصور   به سهر هوازن طائفه ی مشهور
 سریه ی صدیق بو سهر فزاره   کومه لی شهر که ره له خیر آواره
 سریه ی غالب صاحب ذوق و وجد   بو سهر میفعه له وولاتی نجد
 سریه بشیر بو بنی مره   بو مدافعه ی نهو اهلی شهره
 سریه ی بشیر ابن الانصاری   بو یمن و جبار فرقه ی فراری
 سریه ی ابن ابی العوجای مهرد   بو بنی سلیم مهردانی نه بهرد
 عقدی میمونه و عقدی صفیه   له بو حضرت ی خیر البریه

واقعاتی سالی هه شتم

له سالی هه شته غالی انور   رویشت بو (کدید) له مانگی صفر
 دوباره غالب له مانگی صفر   رویشت بو (فذک) به فتح و ظفر
 لهم ساله گه یین به دینی توحید   عمرو ابن عاص خالدی ولید
 سریه ی شجاع بو بنی عامر   زال بو له سهریان رشیدی آمر
 پاش نهو سریه ی کعبی غفاری   بو (ذات اطلاق) به بختیاری
 سریه ی ابن حارثه و جعفر   بو خاک ی موته ی پر خه وف و خطر
 عمری بنی عاص قادی باسل   رویشت بو شهر ی ذات السلاسل

سریه‌ی ابو عبیده‌ی امین   بو ساحلی بحر به هیز و تمکین
 دو سوپای ابو قتاده‌ی اکرم   یه‌ک له بو خضره دو بطن اضم
 به سوپای یاران عدد هشت هزار   مانگی رمضان سهر وهری ابرار
 فتحی مکه‌ی کرد بی ایش و آزار

خطبه‌ی عقی‌ی خویند له سهر اهلی شار
 له بهر آسایش به قصه‌ی جوان
 گهرمای سهرسام کرد به سایه‌بانی
 کعبه‌ی روناک کرد به ناوی خودا
 روحم به فدای نظامی فتحی
 سریه‌ی خالد بو بنی عزیزی
 له م ساله‌دا بو سریه‌ی عمری عاص
 سریه‌ی سعدی اشلی صفات
 سریه‌ی خالد تهو عالی شیمه
 پاش تهوه غه‌زای سید الکونین
 سریه‌ی ابو عامری مه‌زن
 سریه‌ی طفیل له مانگی شوال
 جا غه‌زای طائف به فداکاری
 پاش گهرانه‌وه‌ی شاهی صاحب‌خیر
 قصیده‌ی بانت سعادی غرا
 له بوی خوینده‌وه خه‌لاتیش کرا

واقعاتی سالی نوه‌هم

له سالی نودا شاهی مؤتمن   قیسی بن سعدی هه‌نارد بو یمن
 ناردی عینه‌ی مه‌رتبه‌ی علیا   سهر بنی تیم له خاکی سقیا

ولیدی هه نارد محبوبی خالق
 عبد اللهی ابن عویجهی به قدر
 سریه ی قطبه بو قومی خشم
 سریه ی ضحاک بو بنی کلاب
 اینجا سریه ی علقمه ی بی غه ش
 سریه ی علی به امری خاتم
 سریه ی عکاشه بو خاکی حباب
 چونکی روزه کی ته نگ و ضیقت بو

به جیش العسره شوره تی ده رچو
 هه به مالی خوی حضرتی عثمان
 جا به وحی حق نبی الرحمه
 هم به جماعت شاهی زه مانه
 نوژی جنازه ی غایبانه ی کرد
 صدیقی هه نارد له گه ل سیصد که س
 علی یش هاته وه له خاکی یمن
 له روژی جهژنا بو عام جار درا
 له سهر کافران منعی حج کرا

واقعاتی سالی ده هم

معاذی هه نارد شاهی مؤتمن
 خالدی هه نارد بو خاکی نجران
 رویو هاته وه به فتح و ظفر
 لهم ساله دا بو (حجة الوداع)
 وه کو په روانه به ده وری شه معا
 هم ابو موسی بو خاکی یمن
 علی بو یمن بو نشری ایمان
 بو حجیش گه یشته به خیر البشر
 صدو چوار هه زار اصحاب به إجماع
 ئه ویش وه ک چرا له حلقه ی جمعا

چون له بو حجت بیت اللهی معمور
 له روژی جهژنا له خاکی منی
 بهدوای نهوا هات له سهر تراکم
 حضرت حالی بو که معنای اکال
 له پاش نصر و فتح امر به تسبیح
 بهمه نزیکه وادهی وفاتی
 اینجا بانگی کرد حضرت له زهرا
 وادهی رحلت له دنیای فانی
 جا گریا به جوش فاطمه ی بتول
 که گهرانهوه له بو مدینه
 خطبه یکی خویند گهلی به قیمت
 بو فرد و کومهل بو دین و اخلاق
 بو شوین کهوتی سنت و کتاب
 جا که هاتهوه و گهیه مدینه
 له جار ان زور تر مشغول بو به دین

به اخلاصی دل به صفا و حضور
 جبرئیل سورهی نصری بو هینا
 آیهی (الیوم اکملت لکم)
 ختامه له بو وحی ذوالجلال
 حمد و استغفار ایمایه و تلمیح
 بروا و شاد بی به لقای ذاتی
 پی فهرمو نهوا دعوتی کرا
 وادهی وفاته و لقای ربانی
 تا تسکینی کرد حضرتی رسول
 له (غدیری خم) نهو پر تمکینه
 بو دین و دنیا هه تا قیامت
 بو بهرزی اسلام له کورهی آفاق
 بو استقامت له سهر ری صواب
 نهو پایه بهرزهی صاحب تمکینه
 به حمد و ذکر خودای عالین

واقعاتی سالی یازدهم

له سالی یازده له مانگی صفر
 (وانقوا یوما ترجعون فیه)
 اشارهی مهرگی حضرتی وجیه
 روزی دوشهمه بیست و هوتی مانگ

ریکی خست سوپای بهرزی به ناو بانگ

روزی چوار شهمه کهوت به نه خوشی

آزار وجودی نهوی داپوشی

هر له اولی ئهم نه خوشیا
 روزی پنج شهمیه ی آخری صفر
 به عنی سهر وک بی بو نهو سو پایه
 نه ما چون حضرت هدر مبتلا بو
 روزی بهک شهمیه سی همی ربیع
 له بهر نه خوشی جهسته ی نازاری
 ویستی له شوینی بمینیه وه
 اذنی خواست مولای مهربه ی کبری

نه خوش بی له لای عایشه ی حمیراء
 کهوت له منزلی عایشه ی حمیراء
 له نویژه کانا نه بو به امام
 ابوبکری کرد به جی داری خوی
 دوامی نه کرد له سهر امامت
 متوفی بو سیدی اکمل
 بو باغی فردوس کهوته سهر پهر واز
 لقای تجلای خودای نیاز بو
 بو به ذخیره له بو امتی
 آفاقی پر کرد تا صفحه ی سما
 بو فراقی نهو دل یان خروشا
 بعضیکیان لی مرد بعضیکیان نخوش
 قسمی نه خوارد به حزم و وثوق
 به شیر نه ی کوژم زو به ده ست و برد
 جا بو دو شهمه نهو رخسار چرا
 هر چهن نه خوش بو به دل و اندام
 فقط پنجشنبه وسعت نه ما بوی
 جا ابوبکریش به استقامت
 دوشهمه ی دوازده ی ربیع الاول
 شابازی گیانی به قدر و اعزاز
 خوی به دل مه یلی له سهر پهر واز بو
 به رحمی روحی صاحب همه تی
 آی لهو زلزله و صدمه ی عظمی
 یارانی ههمو سینه یان جوشا
 سهر سام و ملول حیران و بی هوش
 واپه ریشان بو عمری فاروق
 هدر که سی بلی که پیغمبر مرد

ٺه ما حضرتي بوبكري صديق
 خوينديه وه وه كو خطيبي صيت (ه)
 جا تسکيني دا به دٺي فاروق
 له وفاتي ٺه و گهني به وثوق
 باسي شورين و کفن و نويڙي جنازه و دا پوشيني حضرت (ص)
 روڙي دوشمه و هم شهوي آتي
 روڙي سي شمه حيدري کرار
 کومه کي ٺه کرد عباسي ماي
 اسامه و شقران علاوهي قسم
 به شهرم و ادب له لاي پهرده وه
 آويان ٺه ريزا و ٺه گريان به تاو
 آوي ٺه ول جار گهري بي قصور
 به سي شا کفني (سحولي) انور
 پاش غسل و کفني ٺه و سهر فرازه
 ٺه ول جار پياوان دوههم له ڙنان
 فقط لهم نويڙا اصحابي گرام
 ههر له سي شمه يا له شهوي چوار
 له جي و فاتي يا قبريان ههل کهند
 قبر ههل کندي ابو طلحه بو
 فهرشي الحديان بو کرد به نوخشت
 عباس و علي هم فضل و قسم
 ههروه کو خوي بو محکم و وثيق
 آهي شريفه ي (انک ميت)
 له وفاتي ٺه و گهني به وثوق
 ههروا مایه وه له جي وفاتي
 شوردي جسدي سیدی ابرار
 هم فضلي کوري صاحب مقامی
 آزاد کراوي رسولي خاتم
 به چهن حسرتو آهي سهرده وه
 به جوشي سينه و و جگهري سوتاو
 دوههم آوو مورد سي آوو کافور
 علاوهي ٺه وان کراس و ميزه
 حاضر بون له بو نويڙي جنازه
 سي هم منالي به تميزي جوان
 هيچ کس له بو کس نه بو به امام
 يا له روڙيا به نقلي اخبار
 له حجره علياي عايشه ي په سهند
 له سهر ترتيب حفر و لحد بو
 صورتی الحد ميرتي به ههشت
 روښسته قبری سیدی اکرم

(ه) ياني دهنگ بهرز

به شهرم و شرف دایان هیسته خوار

تسلیم یان فرمو به روضه‌ی گولزار
عمری عزیزی شه‌صت و سی‌سال بو
برژی به سهریا صلوة و سلام به قه‌د حروفی جمعی کلام

باسی وضعی اعضای و بدنی و شیوه و رهنگی

له شمائیلی شیرینی حضرت بعضی کی نه‌لیم له بو معرفت
سهری گه‌وره بو پیشانی گوشاد هر که‌سی نه‌ی دی پی نه‌بودلشاد
جارجار موی سهری نه‌گه‌ییه سهر شان

جارجار کوتا تر پیا نه‌بو په‌خشان

اُبروی به‌وینه‌ی قوسی تیرانداز	چاوانی جوان بون به‌وینه‌ی شاباز
چه له پشته‌وه چه له به‌رده‌ی	شت یان نه‌بینی بی ضعف و که‌می
ره‌نگی رخساری جوان و سپی و سور	ده‌ر نه‌گوت له‌دور به‌وینه‌ی بلور
آخ به‌ته‌ماشای نه‌و چرای صفا	من رزگار نه‌بوم له‌ده‌رد و جفا
لوتی صاف و ریک شیوه‌ی به‌رانی	صاف و آودار و شاش بوددانی
زمانی فصیح قسه‌ی شیرین بو	تنی ده‌رمانی ایش و برین بو
گردنی بی‌گهرده به‌وینه‌ی بلور	نه‌دره‌و شایه‌وه بی‌عیب و قصور
سنگی گوشاد و دلی به‌قوت	پر له زانست و عقل و مروت
که به‌چاو نه‌نوست دلی بیدار بو	مشغولی یادی خودای غفار بو
دلی نه‌و شاهی صاحب پرته‌وه	چوار جار له‌ت کر او شور او ته‌وه
له پاش دوسالی ده‌سالی و چل سال	له‌په‌نجاو یه‌کا معراج الکمال
همو هر سرو خرق العادت بون	مایه‌ی سلوکی ری‌ی سعادت بون

ناوشانی گوشاد به تین و قوت
 بهوینه هیلکهی کوتری یا کهوی
 دهستی پر صفا و سخا و نسرین بوی
 دهستی دانایه له سهر ههر ایشی
 آخ بهو دهستهکدی وه کو بهستهی گول

نه جاتی نه دام له خهستهی دڭ
 ژیری پی صافو بونی وهك غنبر
 نه کورت نه دريژ بالای معتدل
 بهرزیشی هه بو له سهر مقابل

* * *

ههرچهن صورتی جوان و ظریف بو

خالق و سیرتی زیاتر شریف بو
 ذکرى زوبانی ناوی خودا بو
 سواکی نه کرد به داری اړاک
 مزاحی نه کرد له سهر صداقت
 زرده خهندهی زور پیکه نینی کهم
 نه گریا کاتی بیستنی قرآن
 له کاتی ترسی خوای به عظمت
 وفا به وعده طبیعه تی بو
 زیاتر له عالم به عقل و عفت
 شهو بعضاً نه نوست بعضاً بیدار بو
 هینده له نویژا راوستا به شهو
 أغلب دوشه مه و پنجشنبه و جمعه
 خلق و سیرتی زیاتر شریف بو
 دائم مشغولی نشری هدی بو
 تهرغیبی عامی نه کرد بو سواک
 قصه‌ی خوشی بوله سهر حقیقت
 قهقهه‌ی نه بو سیدی اکرم
 له شهو نویژیشا نه ما بری آن
 کاتی بهزه‌یی بو حالی امت
 حیا بهوینه‌ی حقیقه تی بو
 به شهرم و شکوه به بهرزی صفهت
 مشغولی فکر و ذکرى غفار بو
 آوسان ههر دو پی نازینی نهو
 بهروژو نه بو نهو صاحب رفعه

(ایام البیض) و شہش روزہی شوال

عہدرفہ و عاشورای نہ گرت بہ کال
دانہ نشت وہ کو صاحب وقاران نہ نہ کہوتہ پیش لہ ریزی یاران
لہری روینا بو پاش و بو پیش فہرقی نہ نہ کردشای مشرب درویش
لہ سہر نہ سپ و کہر ہیسرو و شتر

سوار نہ بو بی فہرق جار لہ جار خوشتر
لہ پاشکوی خویا لہ بہر شفیقی سواری نہ کردن بندہ و رہیقی

***

بہ ایشی آسان گہلی مسرور بو لہ تصنع و تکلف دور بو
کومہ کی نہ کرد بہ شخصی ضعیف جا نہ خوازہ لاداماوی شریف
بو بیوہ زن و ہہ تیوی بی کہس لہ بو غہریب و خزمانی بی دہس
نہی پرسی حالی غائب و نہ خوش عیادہ تی بو لہ گہل قصہی خوش
استرجاعی بو بویہ کی نہ مرد بہ خشوع نویژی جناہی نہ کرد
لہ گہل جنازہی نہ چو بہ تمکین دعای بو نہ کرد لہ دواوی داپوشین
وہمی عاجزی لہ ہہر کہس نہ برد نہرویی بولای دل خوشی نہ کرد
اکرامی زور بو بو زمرہی اشراف حتی و ہر نہ گرت بہ فضل و انصاف
صرفی نظری نہ کرد لہ خلاف لہ قصہی تالی پیای بی انصاف
لہ مشکلاتا تدیری نہ کرد

ہہر کہس مغرور بو تسخیری نہ کرد

***

دہستی نہ شوری و بسم اللہی نہ کرد نہ و جارہ دستی بو طعام نہ برد
رخنہی نہ دہ گرت لہ چیشٹ و طعام نہم یانہ و شکہ و نہویانہ بی تام

ياترکي نه کرد ياخود زو به زو لي نه خوار دشتي به پي آرەزو
قط جيا نه بو ناني له ياران چه له دهوله مەن چه له ههژان
تري و کاله کي نه خوار د به وقار هەم به يه کهوه رطاب و خه يار
ذهوقي مایل بو به چهورو شیرين

وه کو خورما ورون هەم حلوا و ههنگوين
شیری مهيل نه کرد چاشت و ايواران
مهيلي بو له سهر گوشتي بالداران
ذهوقي شانی بو له گوشتي حيوان
نه ي کرد به پي خور سرکه له گهل نان
هەر بهسی په نجه جار جار به چوار چيشتي ههل نه گرت به شهرم وقار

***

پي خوش بو لباس له بردی يمان له مادهی خوری وله مادهی کتان
رهنگی سپي و سهوز له لای مرغوب بو
پارچهی بهو رهنگی له لا محبوب بو
نه ي کرده په نجهی بچوکی خاتەم
زور له دهستی راست له دهستی چهپ کهم
چهوری نه فهرمو موی سهری جار جار زور مهيلي هه بو به عطری بون دار
مسکی ههل نه گرت بخوری نه کرد له داری عود و له کافوری ورد
صورتی پاك و شرف و عهزی سیرتی چاك و اخلاقی بهزی
نايه ته نوسين بو من به دهفتهر صلاوات له سهر روحی پيغمبر
به سه بو ثنای قرآنی كريم (إنك لعلی خلق عظیم)

باسی بری له ارهاص و کرامات و معجزاتی حضرت (ص)

بابلین بعضی له ارهاصاتی	له کرامات و له معجزاتی
له پیش نبوت خرق العاده‌ی خاص	له اصطلاحاتی ته‌لین ارهاص
به معنای اساس بو پیغمبری	دامه‌زrandنی پایه‌ی سه‌روه‌ری
به خرق العاده‌ی دوا‌ی نبوت	بی معارضه بلی کرامت
پاش نبوت و طلبی کفار	هر خارقه‌یی ته‌و بیکا اظهار
به‌و خارقه‌یه ته‌لین معجزه	چونکی خصمه‌کی به‌وه عاجزه

***

نشانه‌کانی شهوی ولادت	همو ارهاص بون له بو نبوت
هر واهو هوره له کاتی سه‌فر	له را سه‌ریه‌وه ته‌بو به سیهر
که بو به رسول سیدی ته‌نام	گه‌لی جمادات لی‌یان کرد سلام
کوله‌کیدی بو له و مزگه‌وته دا	بو خطبه پالی پیسه‌وه ته‌دا
کاتی ترکی کرد پاش بنای منبر	نالاندی له بهر فراقی دلبر
تا رویشته لای به مهره‌بانی	باو‌شی پیا کرد وه‌ک برای گیانی
ته‌وجا بی ده‌نگ بو به صبر و آرام	به محبتی علیه السلام
تسبیحاتی کرد به ته‌مری خودا	مشتی ورده به‌رد له دهستی ته‌دا
هر واه له دهستی بو بکر و عمر	له دهستی عثمان محبوبی سه‌روه‌ر
به ته‌مری ته‌بو بو دار خورما له‌دور	هات بو به حجاب بو شاه‌ی منصور
داریکی سمری بانگ کرد بو تصدیق	هاتو پاش تصدیق گه‌راوه تحقیق
و شتر چهن دفعه هاتن بو شکات	له قورسی باروری‌گه‌ی دورولات
شکاتی آسک و قسه‌ی سوسه‌مار	باسی ده‌فه‌ی شان بو خطری ژار

گهلی دعای کرد گشت یان قبول بون
 به دعای نه و بو حضرتی عمر
 به دعای نه و بو حضرتی انس
 به دعای نه و بو که ابن عباس
 به دعای نه و بو سالی وشکه سال
 دعای شهریشی له هر کهس نه کرد
 نه و پنج بی شهرمه که به استهزام
 دواسود ناو و حارث و ولید
 زوگیروده بون به دعای حضرت
 اسودی کوری مطلب کویر بو
 ولید به تیری جهستهی دارزا
 حارثیش سهری داوه شا به زام
 بون به صدقه بو نه و پنججانه
 په یمانی شهریان تیک دا به یهک چار
 مطعم و زمعه و هشام و زهیر
 به دعای نه و بو که عتبهی نه گبت
 پیاویکی عه ره ب دل و دهر ون سارد
 حضرت به نهرمی و آرامی فهرموی
 کابرا به عناد وتی ناتوانم
 فهرموی باوا بی کار برای به د عمل
 دهستی نه خوش کهوت به دهردی شلل

بیان کردنی چن شتی غه یی

به اعلامی حق چن خبری دا
 ده رکه وت به راستی قصه ی غیبه و
 وه ها سراقه موژده ی پی درا
 انجاری فهرمو سهروهری زه مان
 هم به شهیدی ابو الحسنین
 هموی ناو بردن کوژراوانی بدر
 هم خبری دا به دایکی انس
 له سهر بیانی رسولی مقبول
 ههر له و سه فهراله و شتر دا که وت
 اعلانی فهرمو مهرگی شای حبش
 گه لی واقعه ی وه های خسته دهر

رزگار بونی برینار و کویر ونه خوش به یمنی فهری نهو (ص)
 ههر به که رامهت شای صاحب نه مان
 چاوی قتاده ی مخاصی ارشد
 نایه وه جیگه و دهستی پیا هینا
 چاوانی فدیك نابینا و ذلیل
 واشتی نه دی له عمری هه شتا
 به تنی نهو بو صدیقی نازامه
 به تنی نهو بو حیدر له خیبر
 پی ابو رافع شکا به جفا

لقمان مشرب بو پی دهواو دهرمان
 که وته سهر کولمی له غه زای احد
 بو به چاویکی به دهرک و بینا
 تنی خوی لی دان رسولی جلیل
 توئهت وت فدیك مناله هیشتا
 رزگار بوله سوی ایشی گهستی مار
 چاوی رزگار بوله ایش و خطر
 دهستی پیا هینا شای صاحب صفا

و اخو شهو بهو نهت و ت باش جراح
 ژنيكي دامو منداليكي بو
 هينا به پهنای سیدی سهردار
 دهستی نازاری هينا به سهر
 مندالی کی شیت بی حال و بی هوش
 دایکه کی هینای بو حضوری نهو
 دهستی خوی دانا له سهر سینه ی نهو
 بهمه یلی خودا گورج رشایه وه
 بو خوی رزگار بو له شیتی و آزار
 هاتو ته سهری بو جبر و اصلاح
 که چهل و لاواز زور بی ره نک و رو
 بو رزگار بونی له زام و آزار
 منال رزگار بو له گشت ماجرا
 ویل و سهر گهر دان ناساغ و نه خوش
 تا رزگار بی به همه تی نهو
 دعای له بو کرد شای صاحب پر نهو
 رهنگی وه کو گول زو گه شایه وه
 به بهره کتی سهر وهری نازادار

باسی زور بونی شتی کهم به یینی نهو (ص)

به فهری نهو بو کهوا هاته شیر
 چهن خورمای به خشی به عبدالرحمان
 له و تارینه وه تافوتی عثمان
 ظرفی خورما که ی له وروژا ون بو
 للناس هم ولی همان
 به یهك چتیرو مه نی جو به حق
 له غه زای تبوك له بهر که می نان
 نهویش آمری کرد ههر کهس ههرچی بو
 مهره کی (ام معبدی) فقیر
 ابو هریره ی مشهوری زه مان
 له وانه ی نه خوارد به طولی زه مان
 بویه به آهو اسف نه ی فهرمو
 هم الهمیان هم العثمان
 هزار کهس تیر بو له غه زای خندق
 شکات یان هينا بو شاه ی زه مان

هینایان بو لای زور بو یا کهم بو
 همویان دا کرد له سهر یهك سفره
 پیا بهش کرد نه وه بو دفعی عسره
 همو بهش یان برد به آره زوی دل
 سوپا رزگار بو له دهر دی مشکل

بینه یادی خوت له حدیییه یاران و شاهی خیر البریه
 کاتی رویشستن بو نهو سهراوه حالی بون کانی وشک و بی آوه
 حضرتی سهروهر نیزه‌ی خسته ناو کانی هاته جوش به‌وینه‌ی سهراو
 دهس نویشان گرت و آویان خوارد هوه

کانی و آوه‌که‌یش همر وا مایه‌وه
 سه‌فه‌ریکی تر له روی دیاران بو آوی دهس نویش دامابون یاران
 غه‌یری کاسه‌یی قطعا آو نه‌بو جا تشریفی برد حضرت زو به‌زو
 ده‌ستی خسته ناو نهو کاسه آوه کاسه هاته جوش وینه‌ی سه‌رچاوه
 تادهس نویشان گرت یارانی به‌عام به‌یمنی ذاتی علیه السلام
 په‌نایان هینا قه‌ومی کی فقیر له بهر ناخوشی و که‌می آوی بیر
 تشریفی رویی و آوی ده‌می خوی کرده نهو بیره خوش بو تام و بوی
 آویشی زور بو به‌صافی و خوشی چونکی له آوی حیاتی نوشی
 میوان داری کرد حضرتی بشیر بو اهلی صغه به‌کاسه‌یی شیر
 هر که‌س به‌قه‌دخوی لی‌یان خوارد هوه کاسه شیر‌که‌یش هه‌روا مایه‌وه

***

شخصی رحمة للعالمین بی نه‌بی رزگاری ههر به‌و تأمین بی
 ده‌ستی هاو ده‌ستی روح القدس بی موردی فیضی خودای اقدس بی
 چون شفای خسته به‌و ده‌سته‌نا بی یا صفای سینه‌ی دل خسته نا بی
 دلی که جیگای نوری خودا بی نه‌بی تمنای لای نهو ره‌وا بی
 ده‌می که ذکر و ذات و صفات بی نه‌بی نمی نهو آوی حیات بی
 ره‌حتی خودا روی کرده ههر که‌س بو تاریکه شهو نه‌بی به‌قبس
 نه‌بی به‌په‌نا بو هه‌مو عالم نه‌بی به‌ده‌وا بوایش و نه‌له‌م

روح به فدای ناو و نشانت	دل داوا نهکا نشاهی احسانت
لطفت مهره می زامی ذلیله	بو قاپی احسان ناوت کلیله
خوم خسته قاپی امن و امانت	وهك عرب دخیل ده سمه دامانت
کوردم بوردیم نظمی کوردیه	په نام هیناوه وهختی مهر دیه

لهت کردنی مانگ وه روژ مائل بون

که منکر داوای معجزه ی لی کرد	به یمای پهنبجه مانگی دولت کرد
(إقتربت الساعة وانشق)	بو لهت بونی مانگ دلیلیکه حق
آیه تی دواپی وهکو برهانه	له بو انسانی نهگری بههانه
بو معجزه یه انکاری مصر	اعراض و دعوای تحری مستمر

***

بوی مائل بو روژ له سهر نقلی حق	له بهرنویژی عصر له غه زای خندق
بو پایه ی بهرزی شاهی صاحب تاج	امیتازی بو به أسرا و معراج
که به احترام جبریلی اقدس	شهو بردی ههتا بیت المقدس
له ویوه سهرکدوت له آسمانان	بیستی گوشتوگوی خالق منان
به سرعتی برق ههر له عینی شهو	هاته خواره وه به شهوق و پر تهو

معجزه ی قرآن

اعلاي معجزه ی سیدی عدنان	لفظی پر معنای آیاتی قرآن
به امری خودا قرار دراوه	قرآن له لوحا ههموی نوسراوه
وهری گرتوه جبریلی امین	به القای خودای رب العالمین
به بیست و سی سال به پیی احتیاج	هیناویه بولای شاهی صاحب تاج

پەرى و فرشته و ھەموو آدمى
 ئەك دە سورەتى (اقصر السور)
 مېنای صفایە و شفای صدورە
 تیا ھەيە باسى ئەوھل و آخر
 اسرارى زورى لى ئەبى عيان
 ئەو ترغیب ئەکا پەرى تا بشر
 لەسەر عقیدە و باوەریکی پاك
 لەسەر اصلاحى رەوشت و اخلاق
 لەسەر کۆمەكى بو خیر و احسان
 لەسەر روخوشى و ایمان و صفا
 لەسەر صلەى رحم بوخزم بوخویش
 قرآنە ئەلى قىط غافل مەبە
 ئەلى تى کوشە بو آدابى دین
 امرت پى ئەکا بە حفظى نفوس
 لە بو خاص و عام وا ئەدا فتوى
 ھەر کەس اتقى پى یقین ئەو کەسە

ناگەن بەوینەى نەزور نەگەمى
 دورە لە ھیزو طاقتى بشر
 معنای حکمتە و رحمەتو نورە
 پرە لە خیرى باطن و ظاھر
 علماى ئەوى ئەما لە اعیان
 لە سەر ایشى چاک لە سەر دفعى شەر
 لەسەر کردەوہ و رەفتاریکی چاک
 بو ھەموو بشر لە ھەموو آفاق
 بە گیان و بەمال بە حورمت و شان
 لە سەر چاو پوشى و پەیمان و وفا
 لە سەر دلسوزى بو شاه و درویش
 لە اطاعەى حق قىط ماتل مەبە
 فەراموش مەکە بەشى خوت لە ژین
 عقل و آیین و ئەروەت و ناموس
 کرامت نەالا بە تقوى
 ھەر ئەو اکرمە و ھەر ئەو اقلسە

دلیلى أعجازى قرآن بە کورتى

گەر ئەلیت قورآن بوچی معجزە
 من چەن دلیلت بو ئە کەم بیان
 ئەوھل مەربوطى اهلى وجدانە
 دل دا گیر ئەکا بە قوہى تاثیر
 دای ئەگر سینی وہ کو کارەبسا
 مخلوق لە انشای وینەى عاجزە
 لەبو اثباتى أعجازى قرآن
 مخصوصى اهلى دین و ایمانە
 تسخیری ئەکا بە وینەى اسیر
 تاریکی و ھمى لە سەر لائەبا

نایزری له دل هه رگیز به تکرار به لکو خوشتره نه م جار له نه و جار
بهو نشاه قرآن نهی به خشیه وه دل به وینهی گول نه گه شیه وه
دوهم بیانی اخباری مکتوم وینهی آیه تی (غلبت الروم)
(لتدخلن المسجد الحرام فتحاً قریباً) به گویرهی مه رام

***

سی ههم جیانی ترتیبی به ک سهر له بو اسلوبی کلامی بشر
چون اسلوبیکی غیره معتاده خارجی وضعی نطقی عباده

***

چوارهم نه مهیه دوره له گه زاف له مبالغهی تیکه ل به خلاف
اما قصه ی غیر به بی گو فتو گو اغلب جوان نه کری به هوشه و درو

***

پینجه م نه مهیه له ههمو بابی به رزه له پایه ی ههمو کتابی
له ذهم و نه نا له وعد و وعید له ضرب المثل له نشری توحید
نه ما آدمی دورن لهم ته رزه سهر که س بو بابی مه رتبه ی به رزه

***

شه شه م دلیله بو مه ردی زاننا که آگاداری له سری معنا
به نکته ی وردو بلاغه ی کلام به مناسبه ی مقتضای مقام
معجزه له بو واعظ و خطیب پی ی دا نه مینی بلیغ و ادیب
عالم هاته جوش بو مقابله بو معارضه و بو مجادله
ههمو مانو بون له مقابله بویه ده سیان کرد به مقاتله

***

امای رازی شایبازی تحقیق دو قصه ی ههیه معقول و دقیق

قصه‌ی اول بیان حال نیه به دهر
یاها و میزانه بو هیزی نهوان
نهوئل و دو هم نابی والا
گهر ادنی نهبو یاخود مساوی
انشایان نه کرد وینه‌ی له کلام

***

قصه‌ی دوهه‌مین له نفس الامرا
یا مه‌گهر هر خاك بكن به‌سهر
نه‌گهر نه‌مه‌یه عه‌ینی مطالبه
نه‌گهر اوله دوباره جوان
چونکی کلامی له قدرتا پی
یقین تأئیدی ذاتی خودایه
وه‌کو نه‌وه‌یه به‌قوه‌ی قدسی
بیجگه‌له‌مانه معجزه‌ی زورن

یا په‌سته نظمسی له قوه‌ی بشر
یا بوله‌ند تره مهرتیه‌ی لهوان
چون له وینه‌ی نهو نه‌بون تولی
خطبای عه‌رب بی دل شکاوی
افشایان نه‌کرد له‌لای خاص و عام

یاوا له پایه‌ی قوه‌ی بشر
لیك دورن وینه‌ی ثریا و ثرا
که معجزه‌یه و دور له مه‌شره‌به
بوم معلوم نه‌بی معجزه‌ی قورآن
خودایش بو وینه‌ی ریگای نه‌دابی
له بو تصدیق رسول الله‌یه
نمیه‌لی که‌سی وهرگیری ده‌سی
لای عقلی سلیم به امضا و مورن

اعجازی اخلاقی

له‌گشت بالاتر معجزه‌ی اخلاق
نهو صدق و صفا و نهو امانه‌ته
نهو شهرم شیوه و نهو شجاعه‌ته
نهو چاو پوشی‌یه‌ره نهو سماحته
نهو دل گوشادی و نهو توکله
نهو دلسوزی‌یه و نهو دل‌داری‌یه
نهو تی کوشینه له‌ری‌یه‌م شرعه

سهر‌گهردان نه‌کا عقلای آفاق
نهو عهد و وفا و استقامته
نهو حه‌وصه‌له‌یه و نهو متانت
او شهامه‌ته و نهو صلاحته
نهو خوگرته و نهو تحمله
نهو مهره‌بانی و بی آزاری‌یه
نهو بی طماعی و نهو زهد و وهرعه

نهو اعتداله له بو رفتاری نهو حلاوته له بو گوفتاری
گشت معجزه بون بوزمره ی انام ایتر نایه وی طول دان به کلام

که راماتی امتی معجزه ی نهو علیه السلام

هر کرامه تی بو اهلی دینه وه کو معجزه ی شای مرسلینه
پرتهوی نوری روژی هدایه له صفای سیهای رسول الله به
له هر ولاتی شوینی روشن بی روز بو نهو شهوکه نه بی ضامن بی
والحاصل نوری سه ماو زمینه بویه رحمة للعالمینه

***

ده سا نهی په نای دین و دنیا کم تکا کاره کی روژی جزا کم
طبیعی احوال لقمانی دهر دم مایه ی رزگاری له آهی سهر دم
به مهره بانی لاکه بهم لاوه خوت بنوینه پیم به تجلاوه
بوم روناك بکه سهر لوحه ی ضمیر (انك أنت السراج المنیر)
گهلی دل شادم که امتی توم هر انتظاری روی همه تی توم

باسی حهره مانی به احترامی علیه السلام

با بکه ین باسی حهره مه کانی صاحبی قدر و حورمهت و شانی
تا خدیجه ما حضرتی خوش خو ته نها خدیجه عائله ی نهو بو
له پاش وفاتی خدیجه ی علیا نه گهر چی عمری گه ییوه په نجا
چهن ژنی هینا شای عالی همت له بهر تقاضای اداره و حکمت
وه کو زو وتمان خدیجه ی کبرای له شاری مکه نکاحی کرا
هر له مکه دا ده سال پاش بعثت له شصت و پینجا روپی بو جنت
پاش نهو به سی روز سه وده ی محترم بو به منکوحه ی رسولی اکرم (ص)

له په نجاو چواری هجری بی جدال
 متوفی بو به پایه رفیع
 عایشه له سالی دهده می بعثت
 شوالی سالی نه وهلی هجرت
 هر چهن له وکاتا عمری نوسال بو
 دانای احکامی سنت و کتاب
 له مدینه دا سالی په نجا و ههشت
 سیده حفصه سالی سی هجرت
 سالی چل و پینج عمریشی له شه صت
 کچی خدیجه (زینب) هی عندرأ
 پاش مدهی سی مانگ متوفی بو
 ام سلمه له سالی چوار
 سالی په نجاو نو عمری ههشتا و چوار
 زینبهی دوهدهم به ایمان و دین
 له سالی پینجی تاریخی هجرت
 عمری په نجا و سی له یستی هجری
 هر له پینجاو که جویریہ
 سالی په نجا و پینج عمری شصت و پینج

ده رچو له دنیای پر ملال و رهنج
 له سالی شهنش دا (أم حبیبه)
 له مدینه دا سالی چل و چوار
 له سالی هوتا سهرورهی عالی
 بو به منکوچه نهو شا نجیبه
 رویشته بقبع مقبره ی ابرار
 هینای (میمونه) ی نسب هلالی

سالی په نجاو يهك له خاكي سرف   مرد و مدفون بو به قدر و شرف
هر له م ساله دا سيده صفيه   بو به منكوچه خیر البریه
له سالی په نجا مانگی رمضان   له مدینه دا رويي به ایمان

نسبي حهره مه کانی

سيده خديجه و عايشه ی حسيه   سيده حفصه و ام حسيه
ام سلمه و سوده ثم شهشه   اصل و نسب يان قهومي قریشه
هر دو زينبه له گهل میمونه   هم جوړیږي عالي نمونه
عهره بن ثما نه وهك له قوره يش   اسرائيلي بو صفیه یی بی غهش

تهو حهره مانه ی کهنه ی گویز اونه تهوه

غیری ته مانهش هیه له سیر   دوانزه منكوچه بو خیر البشر
ام شريك و خوله و عمره ی پاك   اسماء مليكه فاطمه ی ضحاک
عاليه وسنا قتيله شراف   خوشکی دحیه بو به نقلی اشراف
دوانزه هم ژنی له بنی غفار   ناویان دیار نه لای اهلی اخبار
ته ی گویزانه وه خیر البریه   نه چوه لای کس یان إلا عاليه

جاریه کانی حضرت علیه السلام

چوار بون جاریه ی شاهي زه مانه   تهو هل له وانه ناوی ریحانه
له سالی پینجا به قدر و حورمهت   بو به جاریه ی عالیه ی حضرت
وفاتی فهرمو سالی دهی هجری   جنة البقیع بو به جی قبری
دوهم له چواره ماریه ی قبطیه   دایکی ابراهیم عالی سنجیه
له سالی جهوتا مقوقس له مصر   به دیاری ناردی بوشای صاحب نصر

له سالی شازده له عهدي عمر بو به مدفني بقيعي انور
 سي هم نفيسه ي جاريه ي زينه به خشي به شاهي عالي مه رتبه
 چوارهم ديارنيه ناوي له اسفار كهوته لاي حضرت له حمري كفار

سري زوري حهره ماني عليه السلام

له خصائص بو بو شاهي ابرار منكو حه ي بي زياتر له چوار
 چوتكه احكامي مربوطي ژنان ژن كشي ته كا به و ته كري بيان
 بو كشي ته مه يش كافي نيه كم زوري پي ته وي تعليمي امم
 تلاوه ته مه يش لايقي جه زمه وسيله ي بهرزي يه كي كيان خزمه
 مخصوص به وضعي ژن و ژن خوازي زور قومي ناحه ز ليك ته بن راضي
 حضرتيش له بهر مدارا و الفت زوري حه ز ته كرد به زوري عه شره ت
 ايضا ره وايه به شهرعي اسلام مخصوص بي يه كي به برري احكام
 معلوم كه ته نها كشرتي ازواج نه بو له خاصه ي صاحبي معراج
 چهن شتي و ابون كه حرام بون لي ي چهن و اجبيش بون له سهر شخصي خوي
 حقي جنايه و قهرض و كفارات له باتي فقير واجب بو بيدات
 صلوة الليل و وترو فجر و چاشت هم غسلي جمعه يش واجب بيكات
 خصايصي ته و له محرمات بيان كسراون له مطولات

به ياني اولادي حضرت (ص)

سي كوري هه بو رسولي عظيم قاسم عبيد الله سي هم ابراهيم
 چوار كچ زينه و رقيه ي عذراء ام كشم و فاطمه ي زهراء
 قاسم په يدا بو چهن سال پيش بعثت بهر له جميعي اولادي حضرت
 هر له مكه دا له عمري دوسال مرد به لواده ي خوداي ذي الجلال

عبد الله كوري دوهه می حضرت
 همر له مکه دا وفاتی فهرمو
 ابراهیم کوری سی هه می حضرت
 له پاش حهفتا روز متوفی بو
 کچی گه وره ی نه وزینه به ی خوش حال
 وفاتی فهرمو له هه شتی هجری
 همر له مکه دا شاهی خیر الناس
 له متولد بون علی و امامه
 امامه ماوه له پاش فاطمه
 یعنی بی اولاد ددرچو له دنیا
 هاته دنیا وه سیده رقیه
 انکاحی فهرمو حضرت له عثمان
 له مدینه دا وه ختی غه زای به در
 ام کثومی به عقل و که مال
 هاته دنیا وه به امری منان
 وفاتی فهرمو له سالی نوهه م
 فاطمه ی زهراء سالی پاش بعثت
 له مدینه دا سالی دوی هجری
 شش مانگ پاش فوتی سیدی عدنان
 بیجگه له ابراهیم سیدی والی
 اما ابراهیم له ماریه بو

نه ویش پیدا بو سالی پیش بعثت
 طیب و طاهر لقبی نهو بو
 په یا بو سالی هه شته می هجرت
 بقیع بهر کوره پر له صفا بو
 په یا بو له پیش بعثت به ده سال
 جنه البقیع بو به جی قبری
 ماره ی بری بو له بو ابو العاص
 علی پیش بلوغ چو بو قیامه
 شوی کرد به علی و بو به خاتمه
 گه یشت به پایه و مهرتبه ی علیا
 جهوت سال پیش بعثی خیر البریه
 دو هجرتی بو بو حه به شستان
 وفاتی فهرمو به عزت و قدر
 له پیش بعثت به مده ی دو سال
 له پاش رقیه شوی کرد به عثمان
 زور بوی مجزون بو رسولی اکرم
 هاته دنیا وه به قدر و حورمهت
 انکاحی فهرمو حضرت بو علی
 وفاتی فهرمو مانگی رمضان
 له خدیجه بون هه مو منالی
 زو بیان مان کرد که جاریه بو

اولاد و نه‌توهی کچانی حضرت (ص)

بیجگه له حضرتی فاطمه‌ی زهراء	صاحبی قدر و مرتبه‌ی غراء
کچانی حضرت یاسی اولاد بون	یا خود اولاد یان متوفی بون
له زهرا ی بتول به امری خودا	دو کچ په‌یدا بووسی کوری والا
ناوی کوره کان حسن و حسین	سی‌به‌م یان محسن وه‌کو نوری عین
ناوی کچه کان بزانه معلوم	یه کهم زینبه جا ام کلثوم
ام کلثوم یان شوی کرد به عمر	دو منالی بو به نقلی خبر
زبد و رقیه بی نسل و ثمر	متوفی بون پاش فسونی عمر
ام کلثومی صاحب به‌هره و فهر	شوی کرد به عونی ولدی جعفر
پاش نه‌و محمد پاش نه‌و عبد الله	کورانی جعفر برای مرتضی
نه‌توهی نه‌بو لهم سی برایه	هر خیر و احسان بوی بوبه‌مایه
نه‌ما زینبه‌ی به احسان و فهر	بو به عائله‌ی عبد الله‌ی جعفر
کور و کچی کی لی بو به معلوم	کور علی ناو بو کچ ام کلثوم
نه‌توه کهو ته‌وه لهم دو انسانه	همو شریفن له روی زه‌مانه
فقط پایه یان کهم تره به عین	له پایه‌ی نسلی حسن و حسین
همان مشهورن له صفحه‌ی دنیا	له‌زم‌ره‌ی آلی مه‌رتبه علیا

باسی ناوی به‌نده‌کائی حضرت (ص) که آزاد کراون

اسامه سلیم زید ابو لباب	انیس عبدانی شای عالی جناب
رافع و رباح یسار و ثویان	ابو رافع و فضاله و شقران
کرکره و طهمان هشام و مدعم	ابو ضیمره و مأبور و اسلم
ابو مویب هم ابو عبید	سند و انجشه احمرو عبید

ابو واقد و سفینه و عسیب   سعد و ابو هند هم‌زید و نجیب
 اوس و رفاعه و حضرت سلمان   واقد و شمعون هم‌ ابو ریحان
 حنین و ابوبکره ثمانه   آزادی کردن شاهي زمانه

خدمت کارانی حضرت علیه السلام

خدمت کارانی رسولی اقدس   ربیعہ و ایمن عبدالله و انس
 عقبه و أسلم سعد و ابو ذر   حنین و نعیم مهاجر به‌فهر
 هم‌ ابو الحمراء مشهور به هلال   ارمند و اسود ایاد و بلال
 خدمت کارانی له زنان

خدمت کارانی له زمره‌ي زنان   خوله و میمونہ‌ي پر عقل و عرفان
 ام عیاش و سلامی به عصمت   ام ایمنی عتیقہ‌ي حضرت
 مام و پوره‌کانی حضرت علیه السلام

دوانزه مای بو سه‌روه‌ري آفاق   ابو طالب و حادث و عیذاق
 هم‌ عبد کعبه و قثم و ضرار   حجل و مقوم زیری ناودار
 ابو لہب‌ي مشهور به آزار   عباس و حمزه‌ي حمیدہ کردار
 اہلی ایمان یان حمزه و عباس بو   بویہ شورہ‌ت یان افضل الناس بو
 شہ‌ش پوری‌ه بو خیر البریہ   عاتکہ و بیضاء برہ و صفیہ
 اروی و أمیہ تہ‌نیا صفیہ   بو بہ اُمّی خیر البریہ

چہ‌رہ‌سہ‌کانی له غہ‌زادا علیه السلام

ایشکچی حضرت به‌میل و دغواز   له غہ‌زای بدرا سعد بن معاذ
 زیر له خندق اما له احد   دو برای عزیز ذکوان محمد
 چہ‌رہ‌س بو له بو خیر البریہ   مغیرہ‌ي دلیر له حدیبیہ

له خیرا سعد ابن ابی وقاص ابو ایوب و عباد بوت حراس
له وادی القری حهرهس بو بلال راضی بی لی یان خودای ذی الجلال
نهوانه ی دایان له گهردنی کافر له حضوری نهوا علیه السلام

چهن کس یان له لای شاهي دل روناك

دایان له ملی کافري ناپاك
مقداد و علي عاصم و ضحاک ابن مسلمه و زیري چالاک
بانگ دهره کانی حضرت علیه السلام

بانگ دهره کانی نهو صاحب امره له مدینه دا بلال و عمره
ابو محذوره له شاري مکه له قبدا سعد پاکی بی له که
شاعر و حدوه خوینی و خطیبی حضرت علیه السلام

شمراي شاهي صاحب قصاحه کعب و حسان و ابن رواحه
حدوه خوینی نهو چوارن اي برا عبدالله و عامر انجشه و براء
به حضوري نهو نهو به خطیب جارجار ثابتي بلیغ و ادیب

کاتبه کانی حضرت علیه السلام

کاتبه کانی هر چوار خلفاء ثابت و زیدی به صدق و صفا
زیر و طلحه و سعد بن وقاص علای حضرمي حنظله ی حق ناس
سعید ابن عاص خالد و ابان کورانی سعید آزاو مهره بان
عامر شرجیل خالد بن ولید ابو سفیان و معاویه و یزید
دو عبدالله ناو دارای ملاحه ابن الارقم و ابن رواحه
ابن ابی سرج له گهل حویطب عمري ابن عاص له گهل معیقب

اېي بن كعب مغيره ي غيور حذيفه ي ابن يمان ي مشهور
له همومان زيار حاضر بو نوسين معاويه بو و زيدي به تمكين
بانگ كردني پياوه گه وهره كان بو اسلاميت

زور بانگي فهرمو له صاحب جاهان كاغه ذي نوسي بو پادشاهان
بو قيصري روم بو شاهي كسرا بولاي مقوقس له خاكي مصر
بو عبدو جيفر دو شاهي عمان بو هودهي علي يمامه مكان
بو شاهي بحرين صاحب مرجه بولاي حادثي غساني نسب
كاغه ذي نوسي بو فروهي سهرور كاغه ذي زوره بيچكه له مانه
بعضي جواب يان پر بو له ادب بعضيكيان دور بون له شيوهي كرم
بعضي گه يشتن به نوري ايمان وه كو نه جاشي و مليكي عمان
بعضي كاغه ذي نوسي بو پادشاهان بولاي مقوقس له خاكي مصر
بو هودهي علي يمامه مكان بو شاهي بحرين صاحب مرجه
بولاي حادثي غساني نسب كاغه ذي نوسي بو فروهي سهرور
كاغه ذي زوره بيچكه له مانه بعضي جواب يان پر بو له ادب
بعضيكيان دور بون له شيوهي كرم بعضي گه يشتن به نوري ايمان
وه كو نه جاشي و مليكي عمان

كاغه ذ بهره كاني حضرت عليه السلام

قاصدي قيصر دحيه ي محترم ابن حذافه بو كسراي عجم
قاصدي عمان عمري ابن عاص بولاي مقوقس حاطي حق ناس
سليط قاصد بو بو هودهي علي قاصدي بحرين علوي حضرمي
قاصدي حارث ناوي شجاع بو قاصدي حبه بهش عمري مطاع بو
قاصدي فروه ناوي مسعود بو نشانه ي رحمت لهوا موجود بو

اميره كاني له ممله كه تان

اميره كاني له ممله كه تان له خاكي يمن بازاني سامان

هم له صنعا دا خالدي سميد	له حضرموتا زيادي لبيد
أبو موسى بو بو ملكي عدن	معاذ له جند تابمي يمن
أميري نجران ابو سفيان بو	له سياسه تا مردی ميدان بو
يزيدي كوري له ملكي تيماء	عتاب له مكهي مبارك سيماء
عمري كوري عاص بو خاكي عمان	فهرمان ره و ابو به عدل و احسان
قاضي يمن بو حضرنی علي	به حكمی حديث يانصی جلي
صديق والی بو به حسني مشج	له سالی نودا بو اقامه ي حج
جا بو يار مني صديقي ولي	ناردي به شوين يا حضرنی علي
له موسمی حج به هيز و جرئت	خوينديه وه صدي سورهي براءت
منعی حج كرا له روت و كافر	به حكمي خوداي غالب و غافر
بيجگه له مانه يش له گهلی ولات	چهن كهس عامل بون بو حق زكات

باسی و لاخی سورای وه حیوانی شیر له بز و مهر و وشتیر

نودده نه سپی بو شاهي سهر فراز	سكب و مرتجز هم ورد و لئاذ
ظرب و ذوالمقال مرتجل لحيف	سجل و سبحة و بحر مرواحی لطيف
ملادح نجيب ذوله مندوب	يعسوب و طرف آخريان يعسوب
شش هستري بو دواني تاودار	دلدل و فضه علاودي جوار
سی كهري هه بو عفير و يعفور	یه کی تر هيناي عبادهي غيور
چل و پينج و شتری صاحب خير و شیر	ناوی بعضيكت بو بکهم تحریر
اطلال و اطراف بروده حناء	بنوم و زمزم سعديه و سقيا
بركه و ديا عريس و شفقراء	بسیره مروه قمر و سمراء
عضباء و غوثه هم غيثه و مهره	جدعاء و ورشه هم قصوی عجره

حهوت بزنی هه بو له مهریش صد سهر

شیری نه خواردن سیدی سهرور

أسبابی حریه‌ی حضرت علیه السلام

نوشیری هه بو یه کهم ذو الفقار	حنف و قلمی مأثور و بتار
عضب و قضیب و مخذم و رسوب	حهوت کراسی زری محکم و مه رغوب
ذات الحواشی هه م ذات الفضول	ذات الوشاح و سمعیه‌ی مقبول
خرنق و بتره فضه ته‌واوه	کراسی زرین و درع یان ناوه
شش کهوانی بو سداد و صفراء	کتوم و روحاء شوحط و ذوراء
چوار رم سی قلغان جمبه‌ی کافور ناو	پشتینی قایش سی هه لقه له ناو
دو حربه‌ی شی بو بیچوک و گه‌وره	دو مغری بو شای صاحب ده‌وره
کلاوی زریه‌ی که نه یکه نه سهر	له کاتی شه‌را بو دفعی زهره‌ر
گوچانیکی بو یه که زهرعی نجیب	عاسائیکی بو مختصره و قضیب
قضیب داریکه ریک و منتظم	به‌وینه‌ی گوچان به بی چه‌م و خه‌م
اما مختصره به قه‌د دو بسته	بو کاتی قصه و اشاره‌ی ده‌سته
آلاییکی بو له کالایی ره‌ش	عقایی ناو بو غیره منقش

جل و أسباب و اثاث الی‌تی علیه السلام

جل و أسباب و اثاث الی‌تی	وا ده‌ر کهوتوت له دواي فهوتی
پینج کاسه‌ی بوه سیدی ابرار	یه کهم له بلور دوه‌مین له دار
یانی دارخورما سی هه‌م شکا بو	له سی شوین به زیو پینه کرا بو
کاسه‌ی چوارمین ناوی ریان بو	پینجه‌م مغیث ناو گه‌لی جوان بو
خه‌نه دانی مس ظرفیکیش له به‌رد	پی یان نه گوت تور بی له که و بی گه‌رد

رکوه یکی بو جهوه نده بو آو
 کیفیکی هه بو فایشی نایاب
 وه کو آوینه و مقص و کلدان
 سواکیکی بو له داری اړاک
 کورسی یه کی بو پیچکهی داری ساج
 تهشتی خوشورین له مفرق تهواو
 مشهور به ربعه بو ورده اسباب
 شانه و اسبابی پیویستی پیاوان
 له وهختی خویا پی ی ته کرد سواک

قصعه یه کی بو ناوی غرابو
 که پرریان ته کرد له چیشی میوان
 دو میزهره ی بو شای عالی جناب
 بچو که که یان وه کو شهوه بو
 دو کراسی هه بو سهرتا به دا مان
 دو کراسی جمعه له گهل سی خمیس
 دو کراسی تریش له خبری أعلا
 قیص کراسیکه تا ته ژنوی انسان
 سی جبهی هه بو شاهی به تمکین
 کسأ دانه گری اغلی ته ندام
 دو خفی هه بو له گهل یه ک لیفه
 فهرشی چهری بو که پر بو له لیف
 له نگوسیله پی له زیوی زهریف
 نوسرا بو لی یان عنوان و جاهی
 سهره وه الله مهم جاره رسول
 ته مانهم وهرگرت زور به اهتمام
 مدهن جیگهی رون کرا بو له عاج
 له اطرافیه و چوار حلقه ی تیا بو
 به چوار کس ته هات بو حلقه ی دیوان
 تهوی گه وره یان مشهور به سحاب
 له فتحي مک به سهریه وه بو
 کالای صحرای لطیف و جوان
 یانی چه تفه ی رهش نایاب و تهیس
 یه ک یه ک بو کسأ و قیص و رداء
 رداء جلیکه ته درپته ناو شان
 رهنگی به کیکیان سهوزیکی شیرین
 بو کانی سهرما یا بعضی مقام
 دونونینی ناسک کالای قه دیفه
 صاعیکو مدی بو شهرعی شریف
 یه کی له آسن ته ما زور لطیف
 یانی محمد رسول الله
 اینجا محمد سه دیری معقول
 له تالیفاتی علمای اعلام

وهك مواهب و شرحی زرقانی
مادام که دیتان سهو و نسانی
بیهوده سر ته‌رتیبکی چاک
فقط دهر بخن ماخذي تصحیح
ارشدنا الله الی الصواب

باسی جی نشینه‌کاتی

ینه سر سه‌ری هر پینج خلفا
أعلى و أفضل یان رفیق شفیق
ناوي عبدالله و باوکی عثمانه
دایکی أم الخیر سلامی کچی صخر
له شه‌شم جدا مره‌ی به‌حورمه‌ت
بی شهر و آشوب به‌اجماعی عام
هر روزی نه‌هل خلیفه‌ی زانا
فرموی به‌یاران ایمر و والیم
نه‌خوم له‌کس چتر نازانم
هر تقوای خودا مایه‌ی شرفه
نادان که‌سیکه عقلی کوتابی
فرمان به‌ردارم بو حکمی سنت
نه‌گهر چاکم کرد بین به‌یارم
کاتی ریم ون کرد دخیل صد ده‌خیل
پادشایانی زه‌مانی قدیم
دهر چون له‌قصر و له‌قبرا رزان

وه‌کو انواری شیخی نبهانی
یاله‌عددا زیاد و نقصانی
مه‌منون تان نه‌بیم به‌دلیکی پاک
تا معتبر بی وسیله‌ی ترجیح
واسعدنا یوم المآب

حضرت علیه السلام

خواه‌نی عدل و احسان و وفا
خلیفه‌ی اول بوبکری صدیق
ناوي باپره‌ی عامر بزانه
کوری عامری صاحب عز و نخر
رشته‌ی نه‌م ذاته نه‌گات به‌حضرت
بو به‌خلیفه‌ی سیدی انام
خطبه‌یکی خویند به‌مغز و مه‌عنا
له‌سر رأی عام صاحب تعالیم
چون‌کی نازانم چونه‌پایانم
هه‌کس اتقی بی نه‌وه اشرفه
بی‌کرده‌وه‌ی چاک عومری فه‌نابی
دور و بیزارم له‌ریگای بدعت
یارمه‌تیم بدهن بو ایش و کارم
ریم بی نشان دهن به‌وینه‌ی دلیل
خواه‌نی ته‌خت و باره‌گای عظیم
ایستاکش دیلی دانه‌جه‌زان

خوا مال و ثروت نه سینته وه هر کرده وهی چاک نه مینته وه
 اینجا هاته خوار له به رزی مینهر جی نشینه که ی رسیولی ره ههر
 روزی دوهه مین به شیوه ی تجار اسپانی هل گرت روشت بو بازار
 عمری فاروق لهری پی گه یشت له پاش لی پرسین حالی تی گه یشت
 نه بهوی بروا له بو تجارت له بهر نفقه ی عائله و عه شرهت
 عمر عهرزی کرد وضعی خلافت ناکه ویته یهک له گهل کسابت
 جا بویان دانا له بهر بیت المال ههر روزی مهری بو خهر جی عیال
 له سهر نه م نهجه به صدق و صفا بو به جی داری حکمی مصطفی

واقعاتی سالی یازدهی هجری

پاش دامه زانی صدیق امام له بهر شکوه و تهر و بجی اسلام
 فوراً سهوقی کرد به بی ته فره و بهین سوپا هاته وه به فتح و ظفر
 خویشی کهوته ری بو حربی اعراب مرته کانی بی صدق و صواب
 تسخیری کردن بو حکمی اسلام فرمان بهردار بون بو هه مو احکام
 خالدیشی نارد به هیز و سوپاه بو سهر طلیحه ی اسدی گومراه
 پاش نه وه رویی بو بنی تمیم تفرقه ی کردن به نصری عظیم

واقعاتی سالی دوازده و کوشتی مسیله

له سالی دوازده صدیق رشید کردی به قائد خالدی ولید
 سوپاهیکی نارد له بو یمامه جی مسیله ی صاحب نه دامه
 یمامه ی گرت و (وحشی «ه») تیکوشی مسیله ی کوشت زور به ناخوشی

«ه» ناوی پیاویکه له کافریه تی یا حضرتی حمزه ی شهید کرد له پاش اسلام
 بون له م حربا مسیله ی کوشت .

جا چون له م حربا حفظه ی قورآن به دهستی کفار گه لیکیان کوژران
بو پاراستنی قرآنی انور کهوته نه ندیشه حضرتی عمر
وهختی خوی قرآن له عصری حضرت

همو نو سربو سورهت به سورهت
فقط نو سربو له سهر ده فشان له تهخته ی دارو له سهر به ردی پان
زور مظنه بو محو و فوتان له پاش فوتانی حفاظی قرآن
جا به تدیری عمری فاروق پاش مشورهتی اربابی وثوق
امری صادر کرد صدیقی اکبر زیدی بن ثابت کاتبی سهروه
وهك عصری حضرت به حسنی صورت

آیهت به آیهت سورهت به سورهت
به اطلاعی اصحابی کرام راضی بی لیان پادشادی علام
هموی نویسه وه له چهن پارچه ی ساغ

له پیستی نایاب پوخته و به دهباغ
خستیه به یسینی دو له وحی شیرین لای خوی رای گرتن صدیقی امین
پاش وفاتی نهو کهوتنه لای عمر

پاش نهو لای حفصه ی حهره می سهروه
له روی نه وه حضرتی عثمان تحریری فهرمو جهوت نسخه قرآن

هه ناردنی خالدی بن ولید بو عراق

جا سوپای ری خست صدیقی مجید کردی به قائد خالدی رشید
ناردنی له بو شارانی عراق له بو ترویجی اسلام له آفاق
جا بهو سوپاوه زو به دهست و برد فتحی (انیار) و شاری (حیره) ی کرد

لهوی بو حربی ذات السلاسل	خواردیهوه خالد زههریکی قاتل
بهه شهره اسلام زور به شوکت بو	به سه دروژ منا صاحب هییت بو
فتحی (عین التمر) کرا مکمل	له پاش نهو فتحی (دومه الجندل)
له پاش نهو فتحه به توندی و توبیخ	چو بو سهر دروژ من له خاکی (مضیخ)
له مضیخه وه هاتو به تعجیل	بو شهری قهومی (ثنی) و (زمیل)
لهویوه روی بو خاکی (رضاب)	اینجا بو (غراض) به قهولی صواب
ههر لهه سالو بو صدیقی قدسی	ناردی بو شهری اسودی عنسی
متبی بو له خاکی یمن	تبعه ی زور بو له سهر فیل و فن
هم له بو بحرین هم قومی سلیم	همو مجبور بون به صدق و تسلیم

واقعاتی سالی سیازده

له سالی سیازده له فصلی بهار	ریکی خست بو شام سوپای فداکار
کردی به قائد بو فوز و نجاح	ابو عییده ی ولدی جراح
سی مانگ شهری کرد له حدودی شام	اینجا داوای کرد کومهك له امام
نهویش امری کرد خالدي صمصام	له بو کومهك یان بروا له بو شام
تعینیشی کرد به قائدی عام	ابو عییده ی عزل کرد له شام
که ریکهوت بو شام خالدي ولید	کردی به جی دار (مثا) ی رشید
ایتر مایهوه مشای نه بهرد	له سوپای عراق تا وهفاتی کرد
له پیش هاتی سعدی معتبر	بو خاکی عراق له عهده ی عمر
خالدي دلیر که گه یشته شام	فتحی (بصرا) ی کرد به سوپای اسلام
اینجا هاته جی حهربه که ی (یرموک)	بهه حهربه رومی بون به پوشی سوک
لهه حهربه دا هات به راستی و تحقیق	قصه ی وهفاتی بوبکری صدیق

له بو یست و دوی جهادی الاول	تصادفی کرد حادثه‌ی اجل
تسلیمی خاک بو صدیقی اکبر	له روضه‌ی والا لای قبری انور
یعنی خلیفه‌ی نخر الانام بو	دو سال و سی مانگ به حق امام بو
هاو وینه‌ی شاه‌ی صاحب کمال بو	عمری عزیزی شصت و سی سال بو

***

عهد نامه‌ی خوی دابو به عمر	له نه خوشینا صدیقی اکبر
به یعت یان پی کرد به اجماعی عام	پاش وفاتی نهو اصحابه‌ی کرام

خلیفه‌ی دوه‌م عمر رضی الله عنه

خوشه ویسته‌ک‌ی رسولی خاتمه	عمری فاروق خلیفه‌ی دوه‌م
نفیل باپیری عالی جنابه	دایکی حه‌ته‌مه باوکی خطابه
هه‌شتم باپیره‌ی ذاتی پیغمبر	(لوی) باپیره‌ی حه‌وته‌ی عمر
بو دین تی‌کوشی زور به شرافت	کاتی دامه‌زرا له سهر خلافت
دای مه‌زران ده‌فته‌ره له بو کتابت	کردی به مبداء تاریخی هجرت
قاضی تعیین کرد بو ضبطی احکام	که‌وته ترتیبی شارانی اسلام
ابو عبیده‌ی له جی تعیین کرد	له سهر سوپای شام خالیدی لا برد
کومه‌کی یه‌ک بون به فیضی توفیق	نه‌ما به‌وینه‌ی دو برای شقیق
حربی (اجنادین) کرا به ظفر	له سالی سیازده له عهدی عمر
ابو عبیدی حمیده اخلاق	هر له‌م ساله‌دا له خاکی عراق
به سهر (دجله) دا جسر یکی مه‌حکم	به‌ستی بوسیری سوپای مکرم
ژن بو له نسلی کسرای ایران بو	نهو عهده عهدی حکمی بوران بو
خواه‌نی شان و شوره‌ت و ناو بو	سوپا سالاریش به همه‌نی ناو بو

جا ابو عید مهدی خاطر جهم کدونه شهر له گهل لشکری عه جهم
لهوی شهید بو به صدمه ی فیل جا بو به قائد مثنای جلیل
له شهری (بویب) زو به دهست و برد

سوپای عه جهمی تهواو بهر باد کرد

واقعاتی سالی چوارده

له سالی چوارده خالدی ولید سهرکهوت بو دمشق مهردانه و رشید
به شهریکی زور علی التوالی دمشق داگرت خالدی والی
له پاش فتحی شام غزای اهلی فحل همرچهن گران بو تهواو بو به سهل
فتحی شارانی ساحل تهواو بو هم (طبریہ) گیرا زو به زو
حربی (مرج الروم) شهری (بعلبک)

هم فتحی حص به سوپای پر چهك هم انطاکیه گیران مرتب
شاری قینسرین هم شاری حلب هم انطاکیه گیران مرتب
همر له م ساللا بو که معاویه فاتح بو به زور بو قیساریه
بیسانی داگرت عمری کوری عاص فتحی غزه ی کرد به قوه ی اخلاص
صلحی کرد له گهل اهالی اردن به پیمانی راست به بی فیل و فن
نابلس ولد و تبق و عمواس هم بیت جبرین به شوکتی راس
فتحی کرد یافا هم مرج العیون مفاوضه ی کرد له گهل ارطبون
همر له م ساللا بو حضرتی عمر ناردی بو عراق سعدی معتبر
تهویش دامه زرا لای قادیسه له گهل سوپاهی صاحب مزیه
سوپای شاماتیش هاتهوه عراق کدونه تی کوشین به به رزی اخلاق
له مانگی شعبان قوه ی سعدیه به زور فاتح بورت بو قادیسه

واقعاتی سالی پاز ده هه می هجری

له سالی پاز ده عمری ارشد له سهر فهرمودهی حضرتی احمد
روینی به وینهی فریشتهی اقدس بی شهر فتحتی کرد بیت المقدس
هه له م سالا بو که سعدی حق نامس مدائنی گرت به قوهی اخلاص

واقعاتی سالی شاز ده هه م

له سالی شاز ده سوپای خاوهن دل بون به فاتحتی تکریت و موصل
هه م داگیریان کرد خانه قی و حلوان له گهل جمعی خاکی ماسپهزان
بصره ی بنا کرد عمری امام بو به قه رار گای لشکری اسلام
فتحتی قرقیساو جزیه وه رگرتن له سالی شاز ده هه ر دوری کهوتن

واقعاتی سالی حه فده ی هجری

هرقلی رومی له سالی حه فده هاته سهر سوپای ابو عبیده
له شاری حمصا محصوری کردن بو داوای کومه ک مجبوری کردن
که پی یان گه یشت امدادی عراق هرقل یان شکاند به عوننی خلاق
هه ر له م سالا دا سوپای سعديه جزیره یان گرد هه م ارمنیه
له م سالا روینی علای حضرمی بوشهری اصطخر به دهرون گهرمی
له م سالا گیرا شوشته ر نه هواز له گهل رامهرمز به مهیل و نیاز
له م سالا روین بو جندی سابور گیرا به پهیمان به قه ولی مشهور

واقعاتی سالی هه ژده ی هجری

له هه ژده دا هات طاعونی عمواس گه لی کی فهوتان له گباری ناس
ریکهوت له بو شام حضرتی عمر له بیمی شهری رومی به د ثمر

پاش استشاره له ری گهراوه
 له پاش رزگار بون له طاعونی عام
 له شاری شاما بلالی انور
 به یادی حضرت یاران هاته جوش

دل یان
 فرمیسک یان نهرشت بهوینه یاران
 بهلی به باس و تذکاری یاران
 چهن خوشه که یار بو یاری گیانی
 به جوشی سینه و به فرمیسکی چاو
 ههر له م ساله دا عمری کوری عاص
 به وهختیکی کهم قانیدی رئیس
 به چوارده مانگ قوهی بهیه
 عمری خاوهن دل مصری قدیمی
 لهوی بنای کرد مزگهوتی به امر
 له ههژده وه بو تا یست و به کهم

هاته کول به وینهی حهوجوش
 که به خورهم بی کاتی بههاران
 چاوی مشتاقان نهرژینی یاران
 سینهی پرژی وهکو بوریا نی
 اسراحت بدا به دل و ههناو
 روی له بو مصر به شوکت و باس
 شاری فرمای گرد ههم شاری بلیس
 فتحی کرد شاری اسکندریه
 کرد به قرار گای سوپای عظیمی
 ناوی مشهوره به جامعی عمر
 مدهی نهم فتحه به بی زیاد و کهم

واقعاتی سالی نوزدهی هجری له غهیری مصر

له سالی نوزده گه بی به عمر
 ههر چهند راضی بو له خلق چاکی
 کردی به والی عبداللهی عتبان
 اینجار یکی خست عبداللهی سهروه
 آمری سوپا نعمانی ناو بو
 شکایت نامه له سعدی سهروه
 عهزی کرد له سهر شکاتی شاکی
 بو خاکی بصره به عدل و احسان
 سوپای نههاوهند به امری عمر
 ادارهی حربی گهلی تهواو بو

لهم سوپا دا بو حذیفه ی یمان   صاحبی سری ره هبری زه مان
له پاش ته م حربه دا گیران یک سهر   خاکی صیمره و ملکی دینه وهر
شاری ماهان و شاری همدان   فاتح نعیم بو شقیق نعمان

واقعاتی سالی یست و یه کی هجری

سالی یست و یه ک عمری کوری عاص
عقبه ی هه نارد به عزم و اخلاص
فتحی کرد خاکی (زویله) تهمام   باریک الله فی تلك الايام

واقعاتی سالی یست و دو

سالی یست و دو عمری جوان مهرد
طرابلس و برقه ی فتح کرد
لهم ساله دا بو فتحی عسقلان   معاویه بو سهروکی یه لان
فتحی کرده وه برا که ی نعمان   خاکی همدان پاش ثوره و طغیان
جریر فتحی کرد قزوین و زنجان   نعیم خاکی ره ی مشهور به تاران
ههم دا گیری کرد قومس و گورگان   ههم طبرستان به هیزی مهردان
به امری عمر نعیمی دل پاک   بو به کومه ک و یاوه ری سماک
تا دا گیریان کرد به صلح و په یمان   تهواوی خاکی آذر بایجان
لهم سالا بو هات سراقه ی منصور   بانی دا گیر کرد وه کو شیری سور
له بابوه چون به عزم و ایمان   بکیره و حبیب حذیفه و سلیمان
بو خاکی موقان بو لان و تفلیس

ههمویان   داگرت به امری رئیس

عبد الرحمانی ابن ربیعه   ته م پاله وانهی پایه رفیعه

به امری عمر به فتح و ظفر   روی بو غزای تورکی به له نجر
 عتبه ی بن فرقد شجعی مشهور   فتحی کرد همو خاکی شاره رور
 هم داگیری کرد خاکی صامغان   گه یه نزدیکی آذر بایجان

واقعاتی سالی بیست و سی

له بیست و سی دا فتحی خوراسان   فتحی هرات و مر و شاهيجان
 فتحی نیشاپور نه مانه همو   به ریاستی والی احنف بو
 لهم سالا عثمان کوری ابو العاص   اصطخری دا گرت به سویای حق ناس
 جور کازرون هم نوبندجان   شیر و شیراز خاکی اره جان
 ساریه گرتی زور به دهست و برد   لهم سالا شاری نسا و دارا بجرد
 له مدینه دا حضرتی عمر   له روژی جمعه له سهری منبر
 خوا پیشانی دا که سویای دوژمن   خهریکن دهوری ساریه بگرن
 نه میش ترسانی و پیی گه یان بی تهل

یا سماریه الجبل الجبل

گورج گه رایه وه به هیزی سوپا   دوری خسته وه دوژمنی گوم را
 هر لهم سالا بو داگیرا کرمان   مکران سیستان به نوری ایمان
 اینجا شهید بو نه م عالی نهجه   بیست و شه شه می مانگی ذی الحجه
 له کاتی نویرا له وه ختی سه حهر   به دستی ابو لؤلؤهی بی فهر
 خلیفه گه یه پایهی شهادت   نهویش به مایه ی شومی شقاوت
 عمری شه صت و سی به عقل و کمال   خلافتی کرد شهش مانگ و ده سال
 له لای ابوبکر مدفون بو عمر   له روضه ی والای سیدی سه روه ر

له سهره مهرگا حضرتي عمر واخلافتي فهرمو مقرر
شوري بي له بين علي و عثمان زير طلحه سعد هم عبدالرحمان
پاش مشورتی اصحابي کبار مانگی محرم سالی بیست و چوار
عثمان دامه زرا له سهرا خلافت اصحابه همو بیان کرد بیعت

خليفة سی هم عثمان ذی النورین رضی الله عنه

خليفة سی هم خاوهرن و وفا و بهین

حضرتي عثمان لقب ذو النورین

باوکی عفانه بابای ابو العاص دایکی اروی ناز به بی قصه و باس
سی هم باپیره ی عبد المنافه که سی هم جدی مولای اشرافه

واقعاتی سالی بیست و چوار

کاتی دامه زرا حضرتي عثمان کردی به والی سعدی به ایمان
له کوفه له سهرا توصیه ی عمر دای نا له جیگه ی مغیره ی سهروه
پاش نهمه عثمان کهوته استعداد خوی آماده بو فتح و جهاد

واقعاتی سالی بیست و پنج

سالی بیست و پنج به نقلی خبر له سهرا تحریکی رومی به د اثر
به هیزی سوپای قسطنطینیة بهیمانی شکاند اسکندریه
عمری کوری عاص مهردی به حکمت فتحی کرده وه به هیز و قوت
عهدیان شکاند آذربایجان گرتیه وه ولید وه کو پاله وان
هر لهم سالا بو که معاویه فاتح بو به زور بو (عموریه)
لهم سالا ناردی عمری داهیه ابن ابی سرح بو افریقیه

هر له م سالا بو عثمانی صابر ناردی بو کابل عبدالله عامر

واقعاتی سالی بیست و شش

سالی بیست و شش له افریقیه ابن ابی سرح به حسنی نیه
داوای اذنی کرد له ذاتی عثمان بو محاربهی فرقهی کفران
به شجاعی عبداللهی زبیر له نهفریقیا نائل بو به خیر

واقعاتی سالی بیست و ههشت

له بیست و ههشتا به هیز و تمکین معاویه چو ههتا قنسرین
له بیست و ههشتا قبرصی داگرت تهدیدی ههمو سواحلی کرد

واقعاتی سالی بیست و نو

عبداللهی عامر به هیز و به نخر سالی بیست و نو رویی بواصطخر
له بهر عصیان و ستم له پهیمان داگیری کردن به سوپای بی سامان

واقعاتی سالی سی

له سالی سی دا سعیدی بن عاص بو طبرستان رویی به اخلاص
به سوپای چالاک حملهی بردهوه له بهر نقضی عهد فتحی کردهوه
هر له م سالا بو که عبدالرحمن غهزای بابی کرد بو نشری ایمان
له م حربه دا بو حذیفهی اسرار صاحب السری رسولی نازدار
خلافیکی دی له ناوی یاران له قرائتهتی بعضی جی قورآن
بو لای خلیفه که گهرايهوه نهو اختلافی بو گیرایهوه
تی گه یاند نه گهر خلاف بمینی پایهی شکوهی اسلام نه شکینی
اینجا عثمانیش زو به اهتمام بو محافظهی قورآنی اسلام

دای نا لجنه یی علای عالی	به ریاستی حضرتی علی
به نویسنده‌ی کتبه‌ی امین	حهوت نویسنده‌ی نوی قورآنی مبین
به یهك صورت و به یهك قرائت	سورته به سورته آیت به آیت
رهوانه‌ی کردن طرف به طرف	تا وه‌ری بگرن خلف له سلف
یه‌مه‌ن و بحرین بصره و کوفه و شام	مکه لای خویشی مصحفی امام
بو به یهك ترتیب له هه‌و شاران	شکلی نویسن و خوینده‌ی قورآن
نیشیکی باش بو بو دینی اسلام	بویه فهرمو بوی حیدری صمصام
نه‌گهر من نه‌بوم خلیفه و امام	زو نه‌م ترتیبه‌م نه‌کرد بو کلام

واقعاتی سالی سی و یهك

له سالی سی و یهك به پینجصد پاپور

هات له رومه‌وه سوپاهیکی زور	له افریقا دا هه‌مو دا به‌زین
بو محاربه‌ی سوپاهی نه‌بهرد	به سهر کرده‌ی امیر قسطنطین
سوپاکی سهرکه‌وت به لطفی باری	زو معاویه خوی آماده کرد
پاش نه‌م واقعه رومی تی شکان	به‌م غه‌زا نه‌لین غه‌زای صواری
هر له‌م ساله دا به قضای جبار	نه‌ما بو دل یان قوت و ته‌کان
وه‌ها مشهوره له لای خوراسان	کوژرا (یه‌زدی جورده) کوری شهریار
پاش مهرگی عمر اهلی خوراسان	تورکان کوشتیان به سهل و آسان
جا له‌م ساله دا عبدالله‌ی عامر	له سهر په‌یمانی پیشویان نه‌مان
هه‌م دای گرتوه فارس و کرمان	فتحی کرده‌وه به امری آمر
	خاکی سیستان پاش نقضی په‌یمان

***

واقعاتی سالی سی و دو

له سالی سی و دو چو معاویه بو تهنگه بهری قسطنطنیه
هر لهم سالو بو عصیانی تورکان عبد اللهی دلیر نهوانی شکان

واقعاتی سالی سی و سی

سالی سی و سه بو که معاویه بو غهزا روی بو ملاحیه
تکرار قبرصی فتح کرده وه شورشی افریقا بهودا مردهوه

واقعاتی سالی سی و پینج

له سالی سی پینج ره و دوس تسلیم بو
به معاوییهی سلیمی خوش خو
هر لهم ساله دا له ههژدهی قوربان

شهید بو عثمان جامعی قورآن

مدھی خلافتی به فیض و اقبال	دوازده روز کهم بو له دوازده سال
عمری عزیزی له ههشتاو دو بو	جنه البقیع که بهو معمور بو
له عهدی کهوا له بهر اهتمام	زور زیادی کرد ولاتی اسلام
که بی بو بهند حدی روزه لات	ده لیای نه طله سی ش روزا وای ولات
حدی جنوبی دهریای هندی بو	حدی شمالی دهریای سی پی بو
جزاء الله عن المسلمين	يوم لقاء رب العالمين

خلیفه ی چوارهم علی کرم الله وجهه

خلیفه ی چوارهم به قدر و عزت حضرت علی آموزای حضرت (ص)
له پاش وفاتی حضرت عثمان بیعت یان پی کرد اشراف و اعیان

ابو طالبه بابي ٺهه ذاته دايڪي فاطمه ي عالي صفاته
 ٺٺا ي ٺهه شخصه نايه ته ده فٽهر ٺهه بو فاتحي قه لاکي خيبر
 له غه زاي احد ٺهه اسدالله صاحب سوپا بو خاوه ني آلا
 امير بو علي به امري خاتم بو مه حوي بتي طائفه ي حاتم
 لهو شهرا گيرا سفانه ي عذراء به امري حضرت مرخص کرا
 ٺهه بو فدائي بو گياني حضرت

نوست له جي حضرت شهو هڪي هجرت
 له شائي ٺههوا به نصي جلي حضرت فهرمويه (اقضاکم علي)
 معنای ٺهه قصه له حديثايه من شاري علم علي ده رگايه
 چوار سال و سي مانگ حيدري کرار

خلایقي کرد به حسني رهفتار
 له سالي چلا حه فده ي رمضان گول باغي عومري گه يشت به خه زان
 سهر وهختي سه حهر صبحي سعادت گه يشته پايه ي به رزي شهادت
 عمري شصت و سي مدفتي کوفه ايمرو به شاري نجف معروفه
 خليفه ي پينجه م حسن رضی الله عنه

خليفه ي پينجه م حضرتي حسن ازهر ي زهرا و انور و احسن
 تامده ي شش مانگ زور به شهرا فته

مايه وه له سهر عرشي خلافت
 جا دهستي ههل گرت اکبر السبطين له بهر اصلاحي بهيني فشتين
 مده ي خلافت گه يشته سي سال له سهر به ياني شاي صاحب کمال
 وفاتي فهرمو له په نجاي هجري عمري چل و حوت بقیع جي قبری

باسی دوازده امامه

دوازده امامان نهوئل یان علی	دوههم یان حسن امامی وهلی
سیههم حسینیه شهیدی والا	مولد مدینه و مدفن کربلاء
عومری پنجا و جهوت بی زیادو کم	راضی بی بی لی خوای صاحب کرم
(زین العابدین) مدنی رفیع	عومری په پنجا و جهوت مدقنی بقیع
(محمد باقر) عومری په پنجا و ههشت	مولد مدینه ی به وینه ی به ههشت
مدقنی بقیع خاکی مقدس	راضی بی بی لهو علامی اقدس
(جعفری صادق) شخصی مؤتمن	وهک بابی عومر و مولد و مدفن
(الموسی الکاظم) امام الهدی	مولد مدینه و مدقنی به غدا
عومری په پنجا و پینج رای بوارد ته مام	

بو نشری دین و احکامی اسلام

امامی ههشته م علی رضایه	مولد مدینه ی صاحب صفایه
مدقنی والای طوسی خوراسان	عومری په پنجا و پینج رابورد به احسان
امامی نوههم محمد جواد	عومری بیست و پینج بی کم و زیاد
مولدی طوس و مدقنی به غدا	لای موسای کاظم امام الهدی
امامی دههم علی الهادی	عومری چل سال بو به بی زیادی
مولدی مدینه و مدفن سامره	أعطاء الله کل مسره
یازده هم ناوی حسنی عسکری	خواهنی پایه و مایه ی سهروهی
مولد مدینه و عومری بیست و ههشت	مدفن سامره بی به به ههشت
امامی آخر مهدی منتظر	محمد ناوه به نقلی خبر
رضی عنهم الإله الوهاب	وعناهم فی يوم المسآب

فصلی دوههم له بابی نهوئل له دوبابهی نهم کتیه

فصلی دوههمین نهی برای آمین   نهکا بهیانی رکنی دوههمین
رکنی دوههمین پینج فرض بهادا   له شهو و روزا بکهی بو خودا
صبح و ظهر و عصر مغرب و عشا   له سهر ژن و پیاو فقیر و پاشا
به شهرطی عقل و بلوغ و اسلام   چونکا بناغه‌ن بو ههمو احکام

شرطه‌کانی نویژ

شرطی نویژ پینجه پاکی جل و جی   دوههم پاکی لهش له ههرچی پیسی بی
له بی‌دهس نویژی ههم له لهش پیسی   چونکی عبادت ناکری به پیسی
سی ههم هاتی وهختی نویژه‌کان   هه‌وا به په‌له نه‌ت خاته نه‌کان
شهرطی چواره‌هین رو له قبله که   کعبه‌ی معظم له شاری مکه
پینجه‌مین ستر و پوشینی عه‌ورته   له ناو خه‌لکابی یاخود له خه‌لوه‌ت
پیاو دا پوشی ناوکی تا ته‌ژنوی   ژن ههمو له‌شی‌یلا ده‌ست و روی

پیسی له شهرعا چیه

ههرچی بیته دهر له دواو له بهر   پیسه نه‌ک منی حیوان و بشر
خوین و زوخ و کیم مسکراتی تهر   مردو نه‌ک کوله یا ماسی و بشر
ههرچی له خوینی آوه‌کی دوره   مردوی معفوه وه‌کو میلوره
پیسه ههر شتی له له‌شی زیندو   جیا بیته‌وه حالی ببه‌زو
ایلا خوریو مو و پهری گیان داری   که گوشتی بخوری له بو مختاری
پیسه به‌لغهم و آوی بیته دهر   له معده‌ی بشر نه‌ک له‌سینه و سهر
پاکه به‌دنی گیان داری زیندو   نه‌ک سه‌گوبه‌راز یا به‌چکه‌ی ههردو

به چي له پيسي پاك ته بيهوه

پاك ته بيهوه له م دوانه به آو شه ش دهغه روشن دهغه ي قوراو
له باقي پيسي معنای طهارت لا چونه له بو عینی نجاست
تهوه ندی بشوی تهوماده لاچی رهنگ و تام و بويش ته مینی له و جی
اما له میزی منالی نیربی هر به خوار دنی شیري پاك تیربی
پاك ته بيهوه به آو پرژینی نصی حدیثه هیچ دانه مینی
بوهر پيسي يی که نهی بی جته آوی پیا بکهی کافیته و بهسه

باسی استجاء : یانی خو پاکهوه کردن له پيسي بهر و دوا

له شتی تهر بی و دهر بی له عهورهت یانی بهر و دوا فرضه طهارت
یا به آویکی پاکو پاکو کهر لابهره پيسي له پاش و له بهر
یا به ماده يی که وشک بی و پاك به وینهی بهردی هملی کهنی چاك
بهسی پیا هینان یا زیاتر لهوه خوت لهو پيسي یه پاك بکه رهوه
ته گهر له عادهت نه چوبیته دهر نهش یته سهری خارجیکی تهر
والا هر آو پیویسته له بوت ته بی امری دین فیر بی بوخوت

طهارت له بی دهس نویژی و لهش پيسي

دهس نویژ و غسله پاکی له حدث شروطی دهس نویژ شه شه ایتربهس
نیه تی فرضی دهس نویژت ییری له گهل تهوه ل جی ی روت که تهیشوری
دوههم غسلی روو یانی دهمو چاو چه پیست و چه مو بشوره تهواو
ته ندازهی واجب به بی دهری سهر

بهینی هر دوگویی و چه ناکه و موی سهر

موی زنج و سمیل موی تهختی روخسار

برژانگ و برو له گهل موی عوزار

ریشی تهنک بی و ناوی بیینی دهروناویان فرضه شورینی

ریشی که پر بی و ناوی نه بیینی تهنها دهرهوهی فرضه شورینی

سیههم شورینی دهستانه ههردو تازوری نهیشک به قهدری یک مو

چوارهم مسحی سهر یاخود نهو موهی

له سهر دهرنهچی نهگهر بهری دهی

پینجهم شورینی ههردو پی و قاپه شهشهم ترتیبه و تهرکی خراپه

سنتهکانی دهس نویژ

سنتهقی دهس نویژ به نقلی سلف بسم الله کردن جا شورینی کف

سیههم سواکه اما به اراک تام و بونی دهم خوشتر نهکا چاک

رادانی ثاوه له دهم و له لوت بهسی جار سی جار چاکتره و مهربوط

تعمیمی مسحیش له بو سهر و گوی

دهس خسته ریش و پهنجهی دهست و پی

پیش بخه لای راست له دهست و له پی

له سهر لای چهپت سنته و بهجی

سهرکوه له فرض دامه مینه پهست بوشورینی پی و ده مو چاو و دهست

شهوقی ناو چاو و بریقهی دهست و پی

روژی قیامت بهمه دینه جی

شورین و مسحت بهسی جار سی جار به خیری سنت نهت کا بههره دار

یهک له شوینی یهک بوئهم آدابہ تدلیکی اعضات خیر و ثوابه

دوعای پاش دس نویژ وه کو مشهوره

نه گهر بیخوینی احسانی زوره

مه سخی خف له باتی شورینی پی

شهر عا دور وسته نهی رونا کی چاو
مهی سخی خف له جی پی شورین به آو
خنی داپوشی ههر دو قاپو پی
بو ورده روین قابل بی له ری
پاک بیو مانع بی بو دادانی آو
مه ر له جی ته قهل یاقو پچهی به سراو
بی یان که یته پی له پاش طهارت
له بی دس نویژ له گهل جه نابته
تا شهو و روژی بو اهلی حضر
سی شهو و سی روژ بو اهلی سفر
لهو حد شهو که به سهر تا بی
پاش نهوه که تو خف نه که یته پی
حکمی لهش پیسی کاتی هاته ریت
یا خفت درا یا دات که ند له پیت
مده تیک نه چی و نه بی سهر له نوی
له پاش طهارت بیکه یته وه پی

نهو شتانهی دس نویژ نه شکن

دس نویژ نه شکنی شتی بیته دهر
با کهم هه لکه وی له دوا یا له بهر
هم له یهک دانی پیستی ژن و پیاو
نهک دان و نینوک مویاناوی چاو
مه گهر یه کیکیان بچوک بی به سال
آرهزو نه کری بو سلیم الحال
یا خود مه حرهم بن به نه سب یا شیر

یا به ژن خوازی وینهی بو تصویر
کچ و دایک و خوشک خوشکه زاو پوره
له خزمانی ژن خهسو و خه زوره

دس نویژ نه شکنی شتی و بی هوشی
حاله تی مهستی یه غنی سهر خوشی

نوستی هرکس مه گهر به تمکین نه بی به سهر یا شتی ناشیرین
 مس و دهس لیدان هه به بهری دهس له بو عه بی خوت یا عه بی هرکس
 مه گهر صنفیکن تهها دهس لیدهر والا هه دو نه بینن زهره
 مه گهر مه حره م بن لهویش دهس لیدهر

دهس نویژی نه شکي و نه گا به خطر

تهسبایی غسل یانی خوشورین

تهوهی باعته بو غسلی اعضا یانی شورینی سهرتا پای بالا
 یه کهم مردنه دوهه م منال بون حیض و زه یسانی له پاش رزگار بون
 وضعی جه نابته یانی لهش پیسی تهسبایی دوه ته گهر نه پرسسی
 انزالی منی و دخولی ذکر به ناوی فرجا دوا بی یا بهر
 فرضی خوشورین تهوهل نیه ته بو دفعی حوکی تهو جه نابته
 دوهه م شورینه بو لهشت هه مو به آوی رهوان چه پیست و چه مو
 ناوپه لکه ی ژنان ته گهر تهر نه بی بابکریته وه تا باش تهر نه بی
 بو دهس نویژو غسل نه بی بی خبر له قولی پاژنه و کلافه ی موی سهر
 ژیری نینو کو گوشه و پیلوی چاو لوچی دهره وه ی گویکانت تهواو
 ههرچی دهرکه وی بوقضای حاجت پیشوره له بو رهفعی جه نابته

چی منع نه بی له بی دهس نویژ

به بی دهس نویژی حرامه و گوناوه نویژ و طوافی مالی بیت الله
 له گهل ههل گرتن یاخو دهس لیدان له پهره یا بهرگه یا بهرگی قورآن
 ههر چیش نوسرابی بو دهرسی قورآن

وهکو سه بوره ی دهرسی منالان

زیاد له مانه‌یش له سهرله‌ش پیسان
نه‌ك قصدی دعا یا وعظ و اذکار
هه‌روا حرامه مانه‌وه‌ی مزگه‌وت
نه‌گهر بترسی به‌خوینی جاری
مه‌نعه خوندنه‌وه‌ی به‌قصدی قرآن
یا بو تسخیری و لایخ بو سوار
هه‌م رابوردنی حائض به‌ری‌كه‌وت
مزگه‌وت پیس بكا به‌ری بواری

آوی طه‌ارت چون نه‌بی

نه‌و آوه‌ی نه‌شی له بو طه‌ارت
آوی ده‌ریابه و چه‌م و جو‌باران
نه‌ما به‌ری بی له كلكه بو ناو
كار نه‌كراو له غسل یا له‌ده‌س نو‌یژا
هه‌م نه‌گورابی تام و ره‌نگه‌و بوی
آوی بگانه حدی قلتین
پاكه و پاكو كه‌ر له بو‌غه‌یری خوی
كه‌م تر لهو حده جاری یا وه‌ستاو
لكن بو جاری قه‌ولیکی قدیم
با پیسی تیابی پاكو پاكو كه‌ر
بوت بیان نه‌كه‌م به‌چه‌ن عبات
آوی كانی و بیر هه‌م به‌فر و باران
وه‌كو سزگا‌و و گولا‌و و آرداو
اصحابه ناوی وایان نه‌ریژا
الا به‌ معبر یا قه‌رار گنای خوی
جاری یا وه‌ستاو نه‌ی نوری عینین
تا نه‌گوری ردنگه‌ یا تامی یا بوی
كه‌ پیسی تی‌كه‌وت پیس نه‌بی ته‌واو
هه‌یه و مقبوله لای نه‌هلی تعلیم
مه‌گهر وه‌صفیکی بگوری به‌ك سهر

قلتین به‌كیشانه و پیوانه

حدی قلتین به‌كیشانه‌ی ساق
هه‌فتا ته‌وریزی و كه‌سریكه به‌جه‌م
نه‌ما به‌ پیوان بوجی مدور
بو‌قو‌لی دو‌گه‌ز به‌گه‌زی نجار
كه‌زو چاره‌كه به‌زیراعی ده‌ست
تا پینج‌صه‌د رطله به‌ رطلی عراق
له‌سهر كیشانه‌ی ولاتی عه‌جه‌م
بو‌پانی گه‌زی راسته و معتبر
گه‌زی نجاریش وایه به‌ قه‌رار
نه‌م قصه‌راسته‌لی یه‌ سهر به‌ست

بو جي چوار گوشه کافيه و معقول

زراع و ربعي عرض و عمق و طول

به زراعي دهست كه معتدل بي نهك بو دريڙي و كورتي مائل بي

باسي تيمم بو بي دهس نوڙ و لهش پيس

ڪاتي او نه بون براي به ته ميز چار تيممه به شهرعي عزيز

نه بوني بو او يا واقعي به پي ته لين حسي يا خود شهرعي به

وهكو به پاره او به دهست كهوي توش بي پاره بي و پهكت بكهوي

يا خود له نرخی عاده تي بازار زياتري بوي بايعي نابار

يا خود او بي نه ما بهوي بو خوار دانه وهي پهكت نه كهوي

يا خود مانع بي له استعمال دوكتور يكي باش عادل عالي

جا کاتي ري كهوت يه كي له مانه خوت حاضر بكه آزاو مهردانه

تيمم بكه له بو حديثن پاش دخولي وهخت نه ي فوري عينين

***

فرضي تيمم دوانه به قهرار يه كه مين نه قلي گليكي توزدار

نه ما استعمال نه گرابي جاري بو تيممي معذرت داري

دوهم نيه تي اباحي صلاة له گهل نه وه نه قله بميني له لات

هه تا نه و گله نه گهيني به روت مسحي پي نه كي آزانه و مضبوط

دو جارد هس بده له نه رز يهك بو رو دوهم له بوده ست نه ي براي خوشخو

توزاوي نه كري هه ر چي نه شوري ياني له وينه ي دهس نوڙ نا گوري

***

اعضاي بي دهس نوڙ چوار حساب نه كري

روخسار هه ر دو دهست سه ر و هه ر دو پي

ههركام له وانه عليل بى و خهسته تيممىكى شرعا پويسته

***

وختى تيمم وختى شورينه بو نهوجى خهسته يا خود برينه
نهما بو لهش پيس وا دانراوه به تيممى نيشى تهواوه
بهرو دوا له بو غسل و تيمم نيه بو لهش پيس والله اعلم

قضای نهو نويزانه که به تيمم بکری

نه گهر ههر سه بهب نه بونی تاوه	حساً تاو نيه لهو جيگاواوا
ههر نويزى بکى بهو تيممه	قضای نهو نويزه غهيره لازمه
نه گهر به اغاب او نه بى لهوى	والا شرعاً إعادى نهوى
نه گهر نه بونی شرعى بى نه م جار	نه گهر تيمم بودهسته و رو خسار
نهش بى له سهريان مشا قطعاً	له سمرت نيه قهزا له شرعا
کاتى مشا له سهر نهوانه	مطلقاً قهزا واجب بزانه
نه گهر تيمم بو سهر و پى بى	يانى نه خوشى لهو دوشوينا بى
مشا نه بى و نه دامت پاك بى	هيچ قهزا نيه دلت روناك بى
نهما ههر وهختى وينه مشا	له سهر نهوان بى کاكى خوش سىما
نه گهر دانرا بى له سهر طهارت	موشه ماش نه گرى الا جى علت
يا بهشى وهستان نابهوى قهزا	نه گينا فه رزه قهزا بو جهزا
به تيممى ههر فهرزى نه کرى	سا مه گهر سنت علاوه بى بکرى

وختى نويزه کان

وختى نويزى صبح سفيده سهر

تا هه تاو کهوتن به شرعى انور

وختی نیومرو کاتی روز لادا له ناوه راستی آسمانی والا
هه تا سیپهری هه شتی نهگا به قهه خوی بیجگه ظلی استوا
شهش پی چوارو دو سی مانگهی بههار

عه کسی بو هاوین ههیه بهقهارار
مهشته و یازدهیه و دوازده بو پاز

عه کسی بوزستان نهی برای عزیز
له پاش نه م وخته زهمانی عهصره
اینجا مغربه عشایش وهختی دی
کاتی شفقی احمر غائب بی
له غروبوه تاده ری ههتاو
ماوهی به سهعات رابگره تهواو
له نیوهی تهوا له سهر دهستهوه
وهختی نیوه روت یته دهستهوه
چی ویست بودوانزه نیوهی رابگره
تهو کاته عهسره بههانه مهگره

بانگو وقامت بو نویر

سنة بوپاو بانگ له گهل قامت
تهنهایی یاخود له گهل جماعت
بو فرضی حاضر یافهرزی فهوتاو
تهما قامتی بو نایه ته ناو
هه قامت ههیه بو جمعی ژنان
غیره مشروعه بو تهوان بانگ دان

***

شرطی بانگ دانه اسلام و تمیز
له غیری صبحا تهما له بو تهو
بانگیکی تریش له وهختی سه هه
نیری وله وهختا نهی برای عزیز
بانگ دان دروسته له پاش نیوه شهو
وايه به شرعی رسولی سهروه
ترتیب توالی یهك له شموینی یهك
بو بانگ و قامت شرطه به بی شك
له پاش طولی فصل بنا بهتاله
به دوکس بانگ و قامت مهحاله

شرطه له وانه نهی کاکی روسور   بیستی کهسی له نزیك یا دور
 جمله ی بانگ غیری تکبیر و توحید   دو دو واردن نهی برای وحید
 تکبیر چواره و توحید ته نهاییه   له لای شافعی سنت وهاییه
 په که په که یه الفاظی قامت   غیری تکبیرو جمله ی قد قامت
 نه مانه دو دون له لای شافعی   له سهر سنتی شرعی واقعی

سنته کان یان

سنته بانگ دهر دهنگی عالی بی   له ههر دو حدث ذاتی خالی بی
 دهنگیشی خوش بی هه تا به تاثیر   دلی دل داران بکا به تفسیر
 له سهر شوینی بهرز بهر و روی قبله   دهس بکا به بانگ به بی عه جمله
 په نجهی شاده تی بکا به گوی دا   تا دهنگی به هیز پروا به ری دا
 ترجیعیش بکا نهی نوری عینین   یعنی تلفظ به شهادتین
 به ترتیبی بانگ بی دهنگ و صه دا   اینجا بو اعلان دهنگی هه دل بدا
 جاری نه وهلی حی علی الصلاه   لا بکاته وه به لای راسته دا
 جاری نه وهلی حی علی الفلاح   رو بکاته لای چه پو نشر و ایضاح
 له جاری دوه هم بو نه هم دو جمله   لا بکاته وه بهر و روی قبله
 تثویب له صبحا بو بیداری قهوم   دو الصلاة خیر من النوم
 آدابی له بانگ په له قامت   سنتی دینه به استقامت
 بو ههر سنتی به جماعته   (الصلاة جامعة) قامته

گوی گره کانی چی بلین ؟

ههر کهس گوی له بانگ یا له قامته

ههر لفظیکي بیست بیلی سنته

فقط بو جوابی چيعلتين لا حول ولا سنده به عين
بو جوابی قد قامت الصلاة (اقامها الله وادامها)

له پاش بانگ و قامت چي نهوتري ؟

پاش بانگ و قامت صلاة و سلام بنيرن له بو سیدی ایام
بوی داوا بکن مقامی محمود رتبهی وسیلهی و فضیلهی مشهور
به لکو بهیمنی سیدی انام له هر دو دنیا بگهن به مهران

نه مری قامت به امامه

قامت مربوطی امری امامه به هرکس بلی راسته و تمامه
زورتره خیری اذان و قامت جمعاً له خیری تنها امامت

روکردن له قبله

قبله کعبه به بیت اللهی اکرم که واه شاری مکه می مکرم

***

کعبه می معظم نه گهر عیانه بو خوت بیزانه و له بوی پروانه
نه گهر غائبه بکه اعتبار به قسه می که سیکي عادل و هوشیار

***

نه گهر دهس نه کهوت شخصی معتبر بیدو زه ره وه به فکر و نظر
فقط محرابی سد الانام مزگهوتی شار و دیهاتی اسلام
نه بن به دلیل بو قبله می شرعی مه که وهره دوا می خه یا ئلی طبعی
نه وهك بهره نویژ له سهره ریدا خوت تحقیق بکه قبله لهو جی دا

***

دلیلی قبله می به پایه و روتبه بو و لاتی ایمه نه ستیره می قطبه

به لکو له به خدا هه تا همه دان	قهزوين و گورگان تا مازندهران
هر کاتی قبلت يني به مطلوب	بوخوت راوهسته رو به روی جنوب
گهر له پشته وه نهستیره ی جدی	له لای راسته وه به مه یلی نهتری
نهو جه به که تو رو به روی نهوی	قبله ی شرعی به مشته نهوی
بدلی نه مه قبله نو مایه	شمالی قطبه و قبله نهو لایه

***

مشرقی زستان مغربی هاوین	بو چه پ و راست بگره به یقین
رو به روی جنوب راوهسته له بار	نهو قبله به قهولی انوار
نه گهر به تروید که وتیه مه لال	رو بکه بو لای مقتضای خه یال
کاتی خه تای خوت له بو که وته دهر	بو خه تا قهزات واجبه له سهر
پیویسته له بو مهردی یرشاد	تقلیدی دانای صاحب اجتهاد

ارکانی نویژ

ارکانی نویژت نوزدهیه ته مام	له سهر مذهبی شافعی همام
رکنی نهو ولی نساوی نیته	له بو کردنی فرضی نهو وه خته
له گهل نیتا الله اکبر	بو مقارنه مه که وه خطر
له لای اهلی علم غیره خافی به	که مقارنه ی عرفی کافیه
سی هم و چواره م فاتحه و قیام	له بو تواناو دانای صاحب فام
قیام نه مه به که زنجیره ی پشت	هه تا نه توانی ریک بوستن گشت
پینجه م رکوعه و اتهختی تهویل	له گهل بهر نه ژنو ریک بی به بی فیل
شه شه م اعتدال بهرز به ره وه	وا که راوهستای له نهو وه
حه وته م سورجدهیه هه تا نه توانی	تهویل به روتی له زهوی دانی

سکی په نجه ی پی و نه ژنو و بهری ده ست	دانیسته زهوی به هیز و مه به ست
نه ژنو داپوشین فهرزه و ضرورت	چونکا داخلن له حدی عه و رت
هسته و دانیسه نه مه هه شته مه	سجده ی دواپی رکنی نوه هه مه
له م پینج ارکانا مانه وه فرضه	په له پهل مه که به وینه ی هه رزه
تحياتی آخر رکنی پازده هه م	دانیشته که ی رکنی شازده هه م
رکنی حقه هه م پاش نه م تحياته	صلاوات له سهر شای بریاته
هه رده هه م سلام آخریان ترتیب	وه کو رابورانه ی نه ی برای نجیب

ابعاضی نوږ

ناوی ابعاضه له سهر اصلاح	نه مانه نه یلین نه ی برای صلاح
قنوت و قیام له بو به یانیان	هه م وتری نیوه ی دواپی ره مه زان
صلاوات له سهر حضرتو آلی	پاش قنوته کان چاک یه حالی
له گهل قعودا تحياتی نه وهل	پاش نه و صلاوات له سهر مفضل
صلاوات له سهر آلی محترم	اما له دواپی تحياتی دوه م

هیثاتی نوږ

پی نه لین هیئت له سهر اصطلاح	له پاش تحرم دعای افتتاح
الله اکبر له بو انتقال	ذکری رکوع و سجده و اعتدال
هه م له هیثانه هه ر دو ده سته کان	به رز بکه یته وه تا عاسی سهر شان
بهری نه وانش رو له قبله بیت	کاتی تکبیری تحرم نه لیت
کاتی دانهوین بو رکنی رکوع	کاتی اعتدال به وضعی مشروع
له تحياتی نه وهل که هه ستای	ده ست به رز که ره وه کاتی راوه ستای
جهر و اسراریش هه ر کام وه ختی خوی	هیثه تی نوږه آگاه دار به بوی

صبح و مغرب و عیشا آشکران عصر و نیوه رو سرین و په‌نهان

باسی سته‌کان بیجگه له ابعاض و هیئات

سته به شهوق بی له بر صلات	بو مناجاتی خودای کائنات
به دهستی راست بگره دهستی چهپ	مایل بو لای چهپ به وضعی ادب
دایان نی له زیر پهره‌کی دلت	دور بخوره‌وه فکری باطلت
بخوینه ره‌وه الفاظ به آرام	معنای تی فکره به شعور و فام
خشوعت بی به دل و نه‌ندام	خوت زه‌لیل بکه بو خودای‌علام
بروانه له بو جیگای سجده‌گا	لامه که ره‌وه به م لا یا نه‌ولا
سنة تی نویژه له پاش افتتاح	تعوذ بکه‌ی به قصدی نجاح
له پیش فاتحه له گشت رکاتی	نه‌گهر بخوینی خیرت نه‌گاتی
له پاش فاتحه آمین سته	آمین وه‌ک موری رب العزته
نه‌گهر مأموم بوی ربک له گهل امام	آمین بخوینه نه‌گهی به مه‌رام
نه‌م جاره نوبه‌ی خوندنی سورتی	بو دو رکاتی نه‌وه‌ل سته
بو نه‌هاو نه‌مام به لام بو ماموم	هر گوی راگرتن سته مه‌علوم
له سجده و جلوس دوعا بخوینه	احتیاجی خوت به حق بنوینه

(نه‌ودوعایانه که نقل کراوون له حضرت‌ته‌وه «ص»)

له پاش تحیاتی تاخیش کا که	تا دوعای مه‌ئشور بخوینی چا که
آیه‌الکرسی نه‌ی برای جلیل	حمد و تسمیح و تکبیر و تهلیل
ئنجا پاش نه‌وه سه‌لامت داوه	دهست به‌رزه‌وه‌که ده‌م به دوعاوه
وه‌کو فه‌رموو‌یه ره‌سولی که‌ریم	دوعا بخوینه به صدق و ته‌سلیم
استغفار بکه له باری گوناوه	له‌بو رزگار بون له چاره‌ی سیاه

لی داوا بسکه بارانی ره حمت
 بوباوک و دایک بو خوشک و برا
 هدر قانی نهوه دائم گوشاده
 دل مطمئن به دلت نه له خشکی
 لیت قبول نه کا چونکی ره همانه
 برژی به سهرتا به فیض و نعمت
 بو بیگانه و خزم به به چرا
 ههر به ره چی نهو عالم دل شاده
 نه گهر راست بکه ی خود ائنه ت به خشی
 دوعا بو خوتو خزم و یگانه

نهو شتانه نویژ به تال نه که نهوه

نهوه ی مه شهوره له بوت نه ژمیرم
 نویژ به تال نه بی به قه طعی نیهت
 به قه وتی به کی له شهرته کانی
 هم به خوار د نهوه و خوار دنی خوراک
 حه تا قوت بده ی پارچه بی به لغهم
 هم به تال نه بی به عه مدی که لام
 به ههر وه ضعیکیش لی په یدا بی
 وه کو ناخ و توف نالین و گریان
 یا وه کو کو که ی له عذر خالی
 به لام معذوری به سبق اللسان
 تا شمش که لیمه به کم حساب به
 ضروری نی به نوطق به قورشان
 وه کو (یا یحی خذ الکتاب)
 گهر مه قسه دت بی تو له گه دل ته فهم
 هم ذکر و دوعا نی به تی ضرور
 له مبطلات و به خوات نه سپیرم
 چونکه نه ساسه له بو عیبادت
 وه کو پس بی جلی یا گیانی
 ههر چه نه کم بی کا کی دل روناک
 کاتی که بگا به سهر حه دی دهم
 یا به حه رفیکی موفید بومهرام
 دوو حه رفی روشن باش تا گات لی بی
 وه که پیکه نین و قاقا برا گیان
 یا فو یا فیکه به خوی منالی
 یا که لامی کم به جه هل و نسیان
 لهوه و ژور زوره و بونویژ خراپه
 بو حالی بونی ئینسانی نه زان
 یانی نهو شته له وجی دا لابه
 بخوینسته وه قورئانی عظیم
 نه گهر تیانه بی خطابی به شهر

نمو وه کو الله يا سبحان الله   نهم وه کو جمله ی یرحمک الله

***

نویژ به تال ته کا هه ته ته تی نابار   چون مخالفه بو شیوهی وقار
ههم به سی جو ته به ته عضای گه وره   به استقامت یا خود به ده وره
وه کوسی هه نگاو یا سی جو ته له ی ده ست   مه سهل له نویژا پشتینی ته به ست
تهك به دوو هه نگاو یاسی ناو به ناو   یا به جمگه ی ورد ته ی روناکی چاو
لیو بیزوینی یا چاو هه ته لینی   یا به سهر په نجه خوی بخورینی

***

باتنیه بکا نازانه و سهر به ست   پیاو به تسبیح و ژن به چه پله ی ده ست
راخه به رمالی یا دانی داری   تا به به رده متا نه یی ری بواری
چونکا نیشانه ن له بو شخصی ژیر   لهم نادا بانه قهت مه که ته قسیر

مه گروهاتی نویژ

نویژت مه گروهه له مو ته رانا   له ریگا و حمام له گورستانا
کاتی حاضر بو خوار دنیکی خوش   بهر له نویژه که ت ته و بکه به نوش
کاتی مو حجاج بی به چونه سهر ناو   دهس مه که به نویژ نیوه وناته واو
هه رگیز مه روانه به روی حه وادا   لامه که ره وه بهم لاو به و لاذا
به ره لا بکه جل و موی سهرت   قوالت هه ته کیشه له جلی بهرت
نویژی بی سه بهب سی کات حه رامه   ته گهر نایزانی پیت بلیم کامه
له پاش نویژی صبح هه تا روز هه لدی   به قهده رمیکیش به رزه وه ته بی
وه ختی ئیستوا تا دووای زه وال   إلا له جمعه و کعبه ی ذی الجلال
له پاش نویژی عصر تا دووای غروب   چاک حالی به ته ی برای محبوب

باسی دوو سوجدهی سهو

سنه ته سوجده بو جه بری خه لهل تاده ستت که وی ثوابی اکل
دوو سجدهن وینهی دوو سجدهی صلات

پاش نه وان فوراً سه لاه و نه جات

ناویان به سجدهی سهو مشهوره	بو غیری سه هویش بون یان مذکوره
نهم سجده نه بری به شهرعی انور	بوته رکی مأمور یا فعلی منکر
یا شک له زیادی فعلی کراوه	نه گهر قابل بی زیادی لهو ناوه
جا باش گوی بگره بو شرح و تفصیل	ههر چیت پی نه لیم بیکه به دلیل
مأموری متروک گهر له ارکانه	به سهر گرتنه وهی واجب بزانه
جا نه گهر نه وهت به بیر کهوته وه	له پیش وینه یا نه گهریته وه
نه گهر ناکاتی گهیت به وینه	بیکه و گوی مهده تو بهو مابهینه
له پیش سلامیش دوو سجده نه بری	جبری نهو ترکه بهم سجده نه کری
نه گهر ابعاضه ههر سجدهی نهوی	سهوآ یا عمدآ ترکی ههل کهوی

گهرانه ویش بوی پاش گهین به فرز

عمدآ مبطله حالی به له دهرز

لکن بو مأموم واجبه نه گهر	بگهریته وه امامی ره ههر
بهم شرطه به سهو بگهریته وه	عمدآ مبطله نه گهر بیته وه
سجده سنه بو فعلی منهی	نه گهر مبطل بی عمدی نهک سهوی
وهک خوار دنی کدم به سهو و خه تا	یا وه کو تطویل به رکنی کوتاه
وه کو اعتدال نهی برای جوان	یا دانیشتی بهینی سوجده کان
یا خود تکراری رکنی له افعال	وینهی رکوعو سجده و اعتدال

یارکنی قهولی بگوینته وه
 نهو دوسو جدانه دهوان بوده ردی
 گهر نهقلی عمدی لیت نه دا ضرر
 همر فعلی سهو و عمدی خه تهره
 وه کو کلامی زوری خه رافات
 همر چیش مطلقا ضرری نه
 وه کو ههنگاوی یا التفاتی
 که بهجیت هینا رکنی له ارکان
 مثلا له پاش رکانی سی هم
 نه بی نهو شبهه له دل دهرینی
 چونکا زیادی بو نهو رکعت
 له مه زیاتر تفصیل ناندی
 یا خود به تکرار بخوینته وه
 نهقلی سهوی بی یا خود به عمدی
 بهوینه ی رکنی الله اکبر
 سجده ی پی ناوی چون بی ثمره
 چونکی له بونویژ نه بی به آفات
 چون بی ضرره سجده ی بو چیه
 چونکی ضررت به وه ناگاتی
 لکن کهوتیه وهسوهسه و گومان
 ووت سی همه یا خود چوارهم
 رکانی چوارهم بو خوت بخوینی
 قابله سجده ی سهوت سته
 چون ذهنی منال هلی ناگری

باسی سجده ی تلاوتی قرآن

همر کهس خونديه وه آیتی سجود
 يهك سجده ی جامع بو شرط و ارکان
 له غه یری نویرا یا له نویرا بی
 چونکی ماموی فرعی امامه
 نه ما له نویرا تکبیر و سلام
 ههروا سامعیش بو نهو آیه
 جانه خوازه لا که شه خسی قاری
 نهك بو خویندن لهش پس یا خودمه ست
 سته له بوی سجده بو معبود
 عینا به وینه ی سجده ی نویره کان
 نه گهر له امام تاك و جیا بی
 سجده ی تابعی سجده ی امامه
 بو نه م سجده یه نایته نه نجام
 نه گهر مشروع بی نهو قرائته
 خوی سو جده یا بو ذاتی باری
 یاخوندن یکی بی جیگه و ناوه خت

آیه تی سجده چواردهن له قورآن   بوت بیان نه کم تا ین عیان
 له اعراف و رعد له نحل و اسراء   یه کی له مریم دوانیش له حجا
 فرقان و نمل و ﴿الم تنزیل﴾   حمی سجده نهی برای جلیل
 نجم و انشقاق سوره تی علق   تیایانه هه یه جی ی سجده به حق

۵۵۵

لهوانه ینه سجده ی سوره ی صاد   نهو سجده ی شکره بو رب العباد
 وهختی خوی داوود علیه السلام   سجده ی شکر ی برد بو خوای علام
 ایمه یش هه سجده ی نهو شکره   نه به ین

که به خویندنی نهو باسه بگه ین
 له وختی نویرا نهو سجده ینه   له سهر سنه تی خیر البریه
 هه سجده ی شکر ی حدوئی نعمت   یا سجده ی شکر ی لاچونی زه حمت
 یان هی بیننی گیروده و بی دین   له غیری نویرا نه برین به یقین
 اینجا تکپیری تحرم نه کری   له پاش سجده کیش سلامی نه دری

باسی نویری جماعت

نه گهر طالبی بو اجر و رحمت   حاضر به له بو نویری جماعت
 به دلیلی شرع اصح وهایه   فرضه ولکن فرضی کفایه
 مهرته به ی بهرزه به قدر و بهها   بیست و جهوت پایه له نویری تهها

شروطی نویری جماعت

شروطی زورن نهو هل بلیم بوت   قصدی اقتدا به امامی خوت
 دوهم نه مهیه باورت وایی   که نویره کی نهو ساغو ره وایی
 پیش نه که و تنه سی هه له امام   له غیری کاتی خوف و التحام

شرطی چوارم به شیوه ی اجمال
 به لام پیوسته لیره دا تفصیل
 له تحرما نه گهر پیش که وی
 نوږت به تاله چونکی بو مأموم
 له غه بری نه واپاش و پیش که و تن
 مبطله له بو نوږتی جماعت
 پنجم بو نوږتی امام و مأموم
 دمی لهم پنج فرزا نه له امکان
 هروا اقتدا نادرې اجازه
 ششم پیوسته نه هلی جماعت
 نه گهر فاحش بی اختلاف له وی
 کاتی تهرکی کرد امامی افضل
 نه بی نه یان کا مأموم بهو حاله
 حوتهم آگایي له فعلی امام
 به دینی خوی یا بری مأموم
 هشتم گردبون له یهک مکانا
 یاله مزگهوتا یا له دهره وه
 وهستان یان نه گهر له مزگهوتایه
 یا مابه ین یان مسافهی زور بی
 یالو مابه ینا حائل بی بنا
 حادام نهو بنا خاوهن دهرگابی

دوا که و تنی امام له افعال
 باش حالی یه نه ی برای جلیل
 یا هاو ترازوی امام ریکه وی
 پاش که و تن لیرا واجبه معلوم
 به دوروکنی ساغ نه گهر ریکه و تن
 نه گهر له بو تو نه بی معذرت
 هاو رهنگی شرطه بزانه معلوم
 قدوه به نوږتی مانگ و روزگیران
 له بو پنج فرزه و نوږتی جه نازه
 هاوړی امام بن بو فعلی سنت
 وینه ی نه م باسه نه گهر نه ته وی
 سجده ی تلاوت ته حیاتی نه وهل
 نه گینا بی شک نوږتی به تاله
 وینه ی رکوع و سجود و قیام
 یابه بیستی دهنگیکی معلوم
 به دهستوری شرع نه ی برای زانا
 گشت احتمالی ورد بکه ره وه
 اقتدای مأموم شرعاً ره وایه
 یه کی له سیهر یه کی له خور بی
 دیوار په نجره یا صفحهی مینا
 وه ها ها تو چو بهوا ره وایی

یانی قابل بی چون و حیره کت	بو شوبنی امام به گویرهی عادت
بهره و روی قبله به ریک و رهوان	یاپشته و قبله یا خود له سهرشان
با ایستاش دهرگا باش داخرابی	مادام به بزممار قائم نه کرابی
به لام فه تاوای حاشیهی (بغیه)	تهلی قهید نا کا زهره ری نه
هر چند به بزممار قایم کرابی	تهمه نه زانی هر کس زانا بی

له مزگه و ته هه یوانی مزگه و ت

وه کو مزگه و ته هه یوانی مزگه و ت	له هر لایه کی مزگه و تا ریکه و ت
له سهر دلخوازی ته هلی عبادت	قرار درابی بو نویر و طاعت
بو وه ختی به هار یا فصلی پایز	یا له بو هاوین کرا بی ته میز
سهری گیرا بی به وینهی هه یوان	یا سهر په تی بی وه کو سه کوکان
با آگات نه بی له وه قفی تهوجی	یا له به ینابی جادهی تازه ری
مادام نه زانی تازه بنایه	ته گهر وه ها بو حکمی جیایه
وه هایه نصی تحفه و شیروانی	له جماعتا له جلدی ثانی

***

هم له مزگه و ته هه یوانی مزگه و ت	تهما مشروطه بهم اعتباره
له مزگه و ت یا خود هه یوانی تهوی	ریگای هاتو چوی له بوری کهوی

***

جی بی مؤذن و امام و خادم	هوهی طلبه و مدرسهی عالم
حکمی مزگه و تیان له بو بزانه	که لای مزگه و ت بن بهم موقعانه
مادام نه زانی وه ختی خوی واقف	جیای کردونه وه تهی برای عارف
نه قلی شیطنی وایه پی خلاف	له بابی وقف و بابی اعتکاف

له مزگهوت نيه حریمی مزگهوت باسی حریمیش ته کهم بهری کهوت
حهوش و ری بازو جیگهی خهوش و خال
بهرده می دهرگا بو هاتو چوی مال

باسی ته وه که امام و مأموم ههردو کیان له دهره وه بن وهك دهشت وینای
غیره مزگهوت یا امام له مزگهوت و مأموم له دهره وه یا به پیچه وانهی ته مه

یا عه کسی ته مه هه رکاتی هه ل کهوت	مأموم له دهره امام له مزگهوت
تهم چهند شرطانه بخوینه ره وه	یا ته گهر ههردو وان له دهره وه
زیاد نه بی بهرین یان له سیصد زراع	بو پیک هاتی معنای اجتماع
بو بهینی قوم و امای فاصل	لهو شوینانه بی حجاب و حائل
کهسی کی وه های لا راوه ستا بی	ته گهر حائل بو صاحب دهرگا بی
بو تهو کهسانه وان له دوایه وه	بشی بو امام بهو سیمایه وه
به دیتی خوی یا بری مأموم	وضعی امامیش بزانی معلوم
بی پشته و قبله بگهی به امام	کاتی عبوریش پیویسته برام
به صفی تهویان هیچ لازم نایی	تهما له کاتی صفی بنایی
تهم اتصاله معتبر نیه	چون له طریقین اصح ثانیه
روانیمه کتیب به فکریکی ورد	لهم مسائل تحقیقاتم کرد
حاشیهی کوردی تهواو مکمل	تحفه و شیروانی و حاشیهی جل
اصلاحی بکن به خیری خوتان	ته گهر خطایهك واضح بو بوتان

اقتدای کی به کی رهوایه یاردهوا نیه ؟

شرعا دروسته اقتدای سلیم به انسانیکی سلس و سقیم

ههروا واقتدای ژنی طاهره به مستحاضه ی لا متحیره
 هم دهس نویژ گرتو به تیمم کهر بهو شرطه فهزای فهرض نه بی له سهر
 حاضر به قضا واجب به سونهت بالغ به منال خاوهن معرفت
 عه کسی نه مانه یش لازمه فهمی نهك پیاو به ژن قاری به امی
 انسانی امی وایه تحدیدی مغل بی به حرف یا به تشیدی
 به اسقاطی نهو یا خود به ابدال

(هی) له شونی (حی) (زی) له بانی (زال)
 (ارت) امی به که به بی محل حرفی ده غم نه کا هه رچه ند به بدل
 هه وهما (الثغ) که بی ادغام نه گوریتوه حرفی له کلام
 به لام قهید نا کا (لثغه) ییکی کهم به قهولی ابن سربجی اکرم
 مکروهه قدوه به (فا فا) و (تهم تام)

هم به (لاحن) ی نه گوری کلام
 نه گهر ییگوری وناچار بی نهشی بووهك خوی باشه و بوقاری ناشی

باسی نویژی جمعه

برا له بانی نویژی نیوه رو دو رکات جمعه فهززه له سهر تو
 له سهرامری شرع چهن شرطی هه به نه بی یینه جی بو نه هم جمعه به
 وهختی نیوه رو ووضعی جماعت قصدیشی شرطه له سهر شریعت
 هم شرطه بکری له نیو ولاتا یانی له خطه ی شار و دیهاتا
 کانی دور کهوی له جی معموره یقین نهو جمعه له صحت دوره
 نابی جمعه ی کهی له سهر پیشکهوی یابه یه کهوه دوان ری کهوی
 مه گهر زهجت بی جا به نا چاری تعدد نه بی بو نه هلی شاری

هم شرطه چل پياو آزاد و هوشيار

وطی و جی گیر له دیهاتو شار

نهك ژنوشیت و غریب و ریوار یاخود کوچهری و نیشته جی دهوار

بخوینیه وه خطیبی ادیب دو خطبه له بو ارشاد و تأدیب

ارکائی خطبه پینجن محقق له ههردو یانا حمد و ثنای حق

له گهل صلاوات له سهر پیغمهر اینجا موعظه ی خیر و معتبر

پایانی نه وهل آیه تی قورآن نهنجامی نه میان دعای مؤمنان

لهش پس نه بونه و دهس نوژیکی جوان

خو داپوشین و پاکی لهش و گیان

خطیب راوهستی له ههر دویانا باش دابنیشی له بین یانا

پیوسته چل کس رکنه کان بیهن کهم و بیشیکیش مه عنای تی بگهن

له پاش زوال و له پیش نوژا بن به زمانی عه ره ب چاک دارژا بن

خطبه ی باقی نوژه کان

دو خطبه له بو نوژی جهژنه کان نوژی باران و مانگ و روزگیران

نه خوینیه وه له پاش نوژه کان به مناسبی وضعی روژه کان

خطبه ی موسمی حج

چوار خطبه ی بی نوژ سنتی حجه دو خطبه ی روژی حهوتی ذی الحجه

نه خوینیه له نیو مسجد الحرام بو آدابی حج به نه هجی اسلام

یه کی له منی له روژی جهژنا چوارهم له روژی دهرچون له منا

نوژی جمعه به کهم تر له چل کهس

نه گهر ری نه کهوت چل کهس به تحدید به کهم تر له وهیش نه کری به تقلید

چهن قهولی هه به حضرتی امام مختارن له لای علای اعلام
 قهولی به دو کهس قهولی به چوار قهولی به دوازده پیاوانی احرار
 نه وهل له جمل به لام اعانه نهلی تقلیدیان به باش بزانه
 کاتی به تقلید جمعیت کرد نه تو سسته بشکهی نویژی نیوه رو
 به جماعت بی یا خود به نه نهها فقط جماعت باش تره و به بهها

به چپی نه گهی به جمعه دا

ههر کهس رکاتی لهم نویژه بکا له جه ماعه تا به جمعه نه گا
 نه گهر نا له پاش سلامی امام نویژی نیوه رو بینیه نه بجام
 سنه نه کانی جمعه

سنه نه له بو طالبی جمعه له بهر ره ضای حق نهک ریا و سمعه
 خوی بشوریتو نینوکی بکات موی بهر سمیل و سنه تی لابات
 بکاته بهری جلیکی خاوین سپی بی چاکه له سهر تا داوین
 خوی بون خوش بکا به یانی بروا دم به ذکره وه به شهرم و حه یا
 نزیکی خطیب به دل گوی بگری نه گهر دوریش بو بخوینی ذکره
 له شهو و روژی جمعه ی منور صلاوات زور بدا له سهر پیغه مبر
 خویندنی الکهف ایضاً سنه نه مایه ی رزگاری فتنه و زه حته
 دعا له روزا زور مستجاب به به خصوص دوعای (ساعه ی اجابه)
 که خطیب دانیشته له سهری منبر تا ههر دو خطبه نه گه نه نهو سهر

مکروهات و محرماتو اعذاری جمعه

خرید و فروش پاش وه ختی زوال مکروهه له سهر شرعی ذی الجلال
 به لام نه مانه پاش بانگی دوههم قطعاً حرامن به شرعی اکرم

هه نڱاوهه له هينان له سهر شانی عام
 خوار دنی شتی که ناخوش بی بوی
 هر وه کو قوری له سهر ری گوزهر
 یا سهر ما و گهرمای له طاقهت به دهر
 شرعا مکروهه و لای بعضی حرام
 مکروهه و نه بی به عذریش له بوی
 جلی وای نه بی که بیکاته بهر
 یا ترسی فتنه و آشوب و خطر

سنة کانی خطیب

سنة ته خطیب وهختی بیه مال
 جا سلام بکا له سهر جماعت
 اینجا سهر که وی بو سهری منبر
 که گه یشته سهر روبکا له عام
 بانگ دهر پاش جواب دهس بکا به بانگ
 عدد حاضر بی تهواو و کمال
 نویژی تحیهیش به شرطی وسعت
 یا خود شوینیکی بهرزی معتبر
 به ده نڱیکی بهرزی لیان کا سلام

به ده نڱیکی بهرزی شیرینی شمش دانگ

له کاتی بانگا دانیسی خطیب
 به خطبه یه کی کورتی به مانا
 به دهستی راستی لای منبر بگری
 به چهپ شمشیری یا خود گوچانی
 له پاش خطبه کان فهورا بیه خوار
 که نه جات یان بو ایتز دل شادن
 جاهه لسیته وه بو وعظ و تأدیب
 ارشاد یان بکا بو دین و دنیا
 بهر وه روی کومه ل نه م لاو لانه گری
 پالی پیوه دا هه تا ته توانی
 دهس بکا به نویژ به شهرم و وقار
 بو ایشی خویان به حق آزادن

باسی کورت کردنه وهی چوار رکاتی به دو رکات

نویژی نیوه رو و عصر و خهوتان
 کاتی شروطی جی به جی بی
 دوهم حلال بی برینی نه وری
 کورت ته کرینه وه له سهفه ره کان
 یه کهم مسافه دو منزل ری بی
 سی هم بزانه که بو کوی نه چی

چوارهم نه مه يه اقتدا نه کا	به ههر امامي نوښت ته و او نه کا
پينجهم نيه تي قصري بيته دل	له گډل تکپيرا نه ي برای فاضل
حهوتم زانيني آدابي قصره	هه شتم ده وامي وضعي سه فهره
ابتدای سه فهر نه ي برای گيانی	وه ختيکه ده رچی له آوه دانی
نه گهر گوی نه دا به قصري صلات	تا دور که و ته ووه ريگهي چهن سه عات
دو منزل ريگای نه گهر بو ماوه	قصري بو نه کري له و جي به و لاوه

***

کاتي گه يشتي به عه يني مه رام	قصرت بو هه يه نه ي برام به فام
نه گهر مانه ووه ي چوار روژي ته و او	له دل تا نه بي نه ي برای خوش ناو
به لکو نه گهر تو وه هات هاته دل	به که م تر له چوار حهل نه بي مشکل
که چي بوت نه کرا به قضا و قدر	توش ههر له فکرای که برويته دهر
هه تا هه ژده روژ له سه ر نه م حاله	شرعا قصري نوښت بو تو حلاله

***

نه ما بوت نابي قصري نوښت نه گهر	مانه ووه ي چوار روژ بينيته نظر
هم به قراري نيه تي رجوع	قصري نوښه که ت لي نه بي ممنوع
که گهر ايت هوه نه گهر هاته جي	شروطي پيشو قصرت بو نه کري
تا عه يني شويني ابتدای سه فهر	وه ها له شرعا بوه مقرر

جهمعي نوښه کان

نيوه روو عصر و مغرب و عشا	جمع بکه ره ووه کيفيا تشاء
له سه فهر يکا دو منزل ري بي	که شرطی قصري تيا جي به جي بي
بو جمع التقديم سي شرطی کامل	قرار دراوه نه ي برای فاضل

نویژی ئه‌وه‌ل یان له پشا بکە
 نیه‌تی جمعی دوه‌مه‌ت بی
 باهیشتا وه‌ختی ئه‌وه‌ل یان مای
 اینجا دوه‌مه‌یش هیچ ته‌فره‌ نه‌ده‌ی
 له‌و کاتا ئه‌وه‌ل ئه‌هینیه‌ جی
 بگه‌یه‌مال و سه‌فه‌ر ته‌واوی

****

قرار دراوه‌ بو جمع‌التاخیر
 نیه‌تی جمعت بی له‌ بویان
 هه‌روا سه‌فه‌رت ده‌وامی بی
 دو شرط له‌ وانا قط مه‌ که‌ تقصیر
 به‌ر له‌ اته‌ای وه‌ختی ئه‌وه‌لیان
 تائه‌و دونویژه هه‌ر دو گینه‌جی

قصر و جمع به‌یه‌که‌وه

وه‌کو قصر و جمع به‌یه‌که‌یه‌که‌
 به‌لکو واجبه‌ له‌ گه‌ل جمعا قصر
 مادام ده‌س نه‌دا له‌ وه‌ختی ئه‌ودا
 لیرا وه‌کو جمع قصریش لازمه‌
 هه‌ر دو پیکه‌وه ئه‌کرین بی له‌ که‌
 کاتی نیوه‌روت گه‌یانده‌ لا‌عصر
 هه‌ر دو یان ته‌واو بکە به‌ نه‌دا
 قصه‌ی تحفه‌یه و قولی عالمه‌

جمع‌التقدیم له‌ به‌ر باران

جمع‌التقدیمش له‌ کاتی باران
 سی شرطی هه‌یه‌ کاتی که‌ هه‌لکه‌وت
 بارینی باران له‌ وه‌ختی ئه‌وه‌ل
 هه‌م له‌ ئه‌وه‌لی نویژی دوه‌مه‌ یان
 پایز یا زستان یا له‌ به‌هاران
 جماعت بو نویژ دوری بومز گه‌وت
 ئه‌وه‌ل و آخر نه‌بی معطل
 له‌ شه‌ریعه‌ تا کراوه به‌یان

جه‌معی تقدیم و تاخیر بو نه‌خوش

جائزه له‌ بو نه‌خوشی زویر
 قه‌ولی امامه هه‌رچهن ضعیفه‌
 هه‌م جمع‌التقدیم هه‌م جمع‌التاخیر
 تقلیدی بوخوت گه‌لی ظریفه‌

مختاری روضه و ابن المقری به
 نه ما له جمعا تقدیم یا تأخیر
 اذرعی نهلی (مفتی به) به
 له شرطه کانا هیچ مه که تقصیر
 نه وهلی هه ردو آخری نه وهل
 هم لازم نه کا مرض و کسل

نه و نوپژانه که سنه تن

له سهه دو به شن نوپژانی سنه تن
 به یان یان نه که م به نهجی پایه
 دورکات جهژنی رمضان و قوربان
 پاش نه وان نوپژی کسوف و خسوف
 له هه رکاتی هه به دو قیام
 نوپژی استسقا بو داوای باران
 له پاش نه مانه دو خطبه ی ظریف
 جانوپژی وتری به قدر و میزان
 به کوسی و پینج و حوت و نوویازده
 رکاتی آخر تحیات و سلام
 اینجا تراویح پاش عشا ته مام
 له به شکیانا هه به جماعت
 له سهه فهرموده ی اهلی درایه
 به یی اشراق و زوال به میزان
 دورکات نوپژن به شیوه ی معروف
 بو دو فاتحه دو رکوع ته مام
 دو رکات نوپژه به شرط و ارکان
 بخوینسته وه خطیبی شریف
 پاش تراویحی مانگی رمضان
 دو دو تحیات و سلامی سازده
 نه م شیوه باشه به شرعی اسلام
 بیست رکات دو دو تحیات و سلام

***

بو قسمی دوهه جماعت نیه
 له پاش اشراقه تا وهختی زوال
 جانوپژی احرام جانوپژی طواف
 نه م جاره نوپژی تحیه ی مسجد
 نه م جاره نوپژی سنه الوضوء
 به وینه ی ضحای صاحب مزیه
 دورکات تا ههشت به قدر و اجلال
 دورکات نوپژی بی شبهه و خلاف
 له نیو مزگه و تو رجه ی مساجد
 که ده س نوپژت گرت به جی یینه زو

دو رکات له مالا کاتی چو پته دهر
 که هاتپته وه له سهیری سه فهر
 له نهینی وه ختی مغرب و عشا
 له دو رکاته هه تا بیست رکات
 نویژی تهجد یا صلوة اللیل
 ههم سنه ته نویژ بو استخاره
 صلوة الحاجه بودفعی حاجات
 زور خیری هه یه صلوة التسمیح
 له پاش فاتحه و سوره تی قورآن
 ده له رکوعا ده له اعتدال
 ده له جلوسی ما به پنی نه وان
 چوار رکات نویژه روز به یه ک سلام

چه بوسه فهر بی و چه غیری سه فهر
 دو رکات له مزگهوت باشه و معتبر
 نویژی اواین وه ختیسه تی برا
 به پنی ناره زوی نه و که سه ی نه یکات
 پاش بعضی نوستن بهره غیبت و مه یل
 یانی داوای خیر له و خه بهر داره
 دو تا دوانزه یه اینجا مناجات
 له ههر رکاتی هفتا و پینج تسمیح
 پانزه جار تسمیح بو خودای منان
 ههر سجده ی ده بی غهم و مه لال
 ده بو دانیشن له پاش سجده کان
 شه و به دوسه لام بگات به ختام

***

بو وتری غیری مانگی رمضان
 هه روا رواتب خیریان دیاره
 دو پیش به یانی و پیش نیوه رو چوار
 چوار بهر له عصر و دو بهر له مغرب
 له بهرو دواي عشادا دو دو

جماعت نیه به شرعی یه زدار
 بوت به یان بکه م له سه ر ژماره
 له پاش نیوه رویش چوارن به قهرار
 دو له پاش مغرب نه ی برای طالب
 ژماره ی نه مانه گه یه بیست و دو

***

مؤکد له ناو قسمی رواتب
 دو بهر له صبح و پیش نیوه رو دو
 پاش رتبه ی وتره راتبه ی سحر

خیریان زورتره به چهن مراتب
 پاش نه و و عشا و مغربیش دو دو
 جا هه شته که ی تر بگره بهر نظر

شورینی کفن و نویژی مردوان   ده فنیشیان فرضه گوی بگره جوان
حتی منالی له بارچوی مردو   نه گهر نشانه‌ی حه‌یاتی پی بو

شورینی مردو

غسلی ژن بو ژن پیاو بو پیاو   سنه‌تی دینه نه‌ی برای خوش‌تاو
هر وا دروسته عکسی نه‌مانه   نه‌گهر محرم بن نه‌و انسانانه
نه‌گهرری نه‌که‌وت که‌سی مه‌حره‌م بی   له باتی غسلی تیمم نه‌کری
عمومی له‌شی چه پیست و چه‌مو   چه په‌نامه‌کی چه به‌ده‌رو بو
منالی نیری خه‌ته‌نه نه‌کراو   تیمم نه‌کری پاش غسلی به‌آو

کفی مردو

کفن پیویسته بو شخصی مردو   بوت بیان نه‌که‌م حالی بیه‌زو
ساتری له‌شی سهر تاپای بالا   فرضی قطعی‌یه حقه بو خودا
دوه‌م و سی‌هه‌م حقه بو مردو   منعی ناتوانی وارث هر که‌س بو
به‌لی نه‌گهر قهرز مالی دابگری   قهرزار نه‌م دوه‌ی پی منع نه‌کری
له‌سی زیاتر خلافه و مه‌جور   نه‌گر ورته تیا بی محجور
جا نه‌گهر سی بون باله‌فاهه بن   سپی و سهر تاپا و به‌نظافه‌بن
نه‌گهر بون به‌پینج وایه معتبر   پیاو سی له‌فاهه و کراس و میزه‌ر
ژن دو له‌فاهه و کراس و ازار   له‌گهل سهر پوشی پی‌ی نه‌لین‌خمار
نه‌ژنو تا ناوک ازاره بیناس   له‌ناووک تا سهر پی نه‌لین‌کراس
ورده پارچه‌کان له ژیر له‌فاهه   پیوه نه‌پیچرین زور به‌لطافه

نویژی مردو

فرضی کفایه‌یه نویژ له‌سهر مردو   له‌دوای شورینی نه‌ندای هه‌مو

به شهر طی پاکی محل و جیگه ی
 بو پاکی جیگا حاشیه ی جل
 رکنه چوار تکبیر هه مو له قیام
 له پاش دوهه م یان صلوة و سلام
 جماعت چا که چا کتر به سی صف
 له سهر چهن مردو پیکو دابنری
 بهم شرطه ولی بهمه راضی بی

پاکی نهو جلایش به سهر یا نهده ی
 بیانی نه کا صریح نه ک مجمل
 له پاش نهو لیان فاتحه تمام
 پاش سی هه م دوعا پاش چواره م سلام
 بهروایتی خلف له سلف
 به ته نه ا نو یژی اکتفا نه کری
 والا به جیا نو یژی یان بو نه کری

دفنی مردو

جا وهختی دفنه بو شخصی مردو
 به وضعی حورمهت به سیری سرعت
 به قهه قامه تی قهبری قول بکهن
 له پاش داپوشین سنهه تلقین
 ارواحی مردو باش آگادارن
 روح جوهریکه لطیف و قدسی
 عالمی قبریش پی نه لین برذخ
 به وینه ی نوستوزه حمه تو ره حمهت
 هیچ قصه ییش نا کا هه تا نوستوه
 باوهرت بی نه گهر چی غیبه
 ثابت مان بکا خالق کونین
 به یمنی روحی سیدی انام

له سهر سه فیری باشه بروا زو
 بو سهر مقبره بکهن حه ره کت
 چال و گوریچه یا چال و لاکن
 هه م دعای تثبیت به دینی مبین
 له وضعی خویان باش خبردارن
 دوره له ماده ی کشینی شخصی
 وینه به هه شته یا وینه ی دوزه خ
 واردی نه بی نغمهت و نغمهت
 عیناً نه م وینه وینه ی مردوه
 فهرموده ی حضرت بی شبهه وریه
 له سهر جوانی باشی ملکین
 برژی به سهر یا صلاتو سلام

رکني سي هم له فصل سي هم دا

نه ليم به عوني رب العالمين له سي هم فصل رکني سي هم مين
رکني سي هم مين سهر فطره و زه کات به مسلمانان مستحق بدات
هه شت صنفن له سهر بياني قورآن ايسته چوارن بوت نه کم بيان

فقير

فقير و مسکين سه فدری و قهرزار چواره کي تريان فهورتاون يه ک جار
فقير نهويه ههزار و لات بي يا بهشي کي کم به دهسته لات بي
مثلا نه گهر ويستی ده درهم چوار درهمی بي يا خود لهويه کم

مسکين

مسکين نهويه له کسبو له مال شتيکی بي مصرفي حلال
اما ناقص بي بهشيکی کمی له ده دا کم بي چوار درهمی

شرطي زه کات دان به فقير و مسکين

بهم شرطه زه کات به مانه نه دري کس يان نفقه ي شرعي و ور نه گري
له باب يا اولاد يا ژن له شوي خوي يانهو نفقه ي کافي نه بي بوي
اينجا بو کاسب نه ونه ي پي نه دري بکري به مایه و کسبي پي بکري
بو غيره کاسب نه ونه نه دري بژي به عادت هه تا کو نه مري
نابي به مانع مسکن و لباس نه سپي سوار ي و حاجت و اساس
يا خاک و باخي که وارداتي کفایت نه کا بو نفقاتي
يا خود کتبي تدریسي استاد يا بو تيا خوندن يا وعظ و ارشاد
هم مانع نيه کسب نه کردن چه له بهر تدریس چه له بهر خوندن

نهك بو مانهوهی له خلوه خانه یا به نوافل طهی كا زه مانه

قهرزار

سی ههم قهرزاره پی ئه دری زکات له سهر ده ستوری ده ریخهم له لات
ئه گهر قهرزاره بو دفعی فساد یا بو اصلاحی ما بین عباد
پی ئه دری زکات بادوله مهن بی با نهخت و جنسی به حوقه و مهن بی
ئه گهر قهرزاره بو نانی میوان یا بنای مزگهوت یا بو پردوخان
یا مصلحه تی عامه ی اسلامی قهرزی ئه دری تو گشت به ته مامی
ما دام به پاره دهوله مهن نه بی ایتر با مال و املاکی هه بی
ئه گهر قهرزاره بو مصرفی خوی ما دام نه صرفه حلال بوی بوی
یا حرام بوی نه ما به راسی توبه ی کرد بی بو خودا ناسی
پی ئه دری زه کات ئه گهر خوی نه ی بی

ئه ونه قهرزه که ی بکا جی به جی

هه روا ضامنی قهرزاری هه ژار نهك یه کی بیری بی مال و قهرزار

سه فهری

چوارم صاحبی سه فهری حلال وه کو سه فهری تحصیلی کمال
یا صله ی رحمی براو خزم و خویش یا بو بینینی دوستی دل راکیش
حتی سه فهری تبدیلی هوا که له بو نه خوش ئه بی به دهوا
نه کو سه فهری انسانی حیران بی سود بگهری له دی یا شاران

زه کاتی باوک بو ئه ولادی قهرزار

باوک و دایکیکی مال و ثروت دار زه کاتی ئه شی بو روله ی قهرزار
یانی به بونه ی حالی قهرزاری نهك له بهر حالی لاتی و هه ژاری

ههروا پي تهدا زهکاتي مالي
 چونکي مجبوره باوکی صاحب مال
 ههروا رهوايه ژن بدا زهکات
 بامالي بگا به حدی نصاب
 تحفه لهباسی قسمی صدقات
 له بو مصرفی ژن و عه یالی
 له بو خهرجی خوی نهک خهرجی عه یال
 به شوی فقیری بی اوضاع و لات
 مادام بهش نهکا بو خهرجی اسباب
 نهمانه ی تیا به معلوم بی له لات

(زهکاتی فطره یا زهکاتی سهر)

ههرکسی بیبی زیاد له نهفقه
 له شهوو روژی جهژنی رمضان
 نه اندازه کیشی بو ههمو سهری
 صاعی چوار مده به ضبطی عادل
 شش سه دو هه شتاو پنج دره می زیو
 به وزنی غرام دو کیلوی ته مام
 بو خویو اهلی که مستحقه
 سهر فطره بیی له بو داماوان
 له قوتی غالب صاعیکه نه دری
 چوار مشته اما مشتی معتدل
 چوار سه دو هه فتاو نو مشقال و نیو
 له گه سی سه دو نه وه دو حوت غرام

(زهکات له چهن شتا واجبه)

زهکات واجبه به پی شریعت
 له ههرچی بشی بو قوتی انسان
 وه کو برنج و گهنم و جو و زهرات
 به وینه ی خورماو میوژ و تری
 له مهر و بزنا زهکات دهر ته کری
 جایه که یه که تفصیلیان نه دهین
 له آلتون وزیو دهر ته کری زهکات
 حدی زهکات یان به بی باس و قال
 له نقد و جنسی مالی تجارعت
 له سهر آرهزو نه وهک بو دامان
 ماش و نیسک و نوک ههم باقی اقوات
 نه مانه ههمو زهکات یان نه دری
 ووشترو گایي ئیشی پی نه کری
 به یانی شرطی زهکات یان نه کهین
 الا خشی ژن بت بی معلومات
 بوزیو سه دو چل آلتون بیست مشقال

مالی تاجریش به گویره ی قیمت
 نه مانه هه ر دو پاش مده ی بهك سال
 آلتون و زیوی دهر بکرین له کان
 خه زینه کونه ی پیش عهدی اسلام
 حسابی نه کهن اهلی شریعت
 چل بهك یان نه دری ته و او و کمال
 چل بهك یان نه دری بی طولی زه مان
 پینج به کی نه دری فوراً بالتام

حدی زه کاتی قوت

پینج وستی ته و او نصابی قوته
 ده و سقه نه گهر به قه پاخ و توك
 نه و پینج و سقانه که حدی قوته
 جمعا چون رطلی نه و ده مثقاله
 نه گهر له تو یکل ساده به و روته
 هه ل گیری وه کو پهر شه یا چه لتوك
 هه زار و شهش صه د رطلی مقسوطه
 صد و چل و چوار هه زار مثقاله
 هه ر مثقالیکیش نه کا پینج غه رام

بویه جهوت صه ده و بیست کیلوی ته مام

به ته نه که ی نهوت که پی ی نه لین پوت

چل و شهش ته نه که ی دار مالی مضبوط
 به وه زنی ته بریز کیشانه ی نصاب
 ده بهك یان نه دری نه گهر به باران
 نه گهر آو بدرین به وینه ی دولاب
 دو قسم گه نم نه درینه دم بهك
 نهك دو نه و عه قوت له بهك جیا بن
 کری ی جوتیار و وه رزیری خه له
 حق ده سی وه کو حقوقی شوان
 هه ر وه ها حتی صاحب زه و به کان
 دو صه دو بیست و پینجه به حساب
 آو بخونه وه یا به جوباران
 بیست بهك واجبه به گویره ی حساب
 له سالیکا بن به بی شبهه و شك
 پیوسته هه مو له مه آگا بن
 نابی دابشکی له عهینی خه له
 عه لاقه ی نه له سه ری جهیوان
 جیا نا کریته وه له جه زری خه رمان

حه یوانی که زه کاتی لی بدری

حه یوانی زه کات وا مقرره و شتر و گایه هم بزنی و مهره
و شتر حه والهی و شتر دارانه گا و بزنی و مهره هه ن له م کوردستانه

زه کاتی گا

له سی سه سگادا یه ک سالیکی می نه دری بو زه کات به محتاجی جی
که گه یی به چل دو سالی نه دری بی عهیب و نقصان بهم شرطه می بی
که گه یی به شه صت نیریکی دو سال ایتز نه گوری فهرزی صاحب مال
یانی بو سی سه نیریکی یک سال یاله چل سه را می یه کی دو سال

زه کاتی بزنی و مهر

مهر نه وعیکت بو له بزنی و له مهر سه نیریکی نه دری که بو به چل سه
نه گهر بزنی دا فهرزه دو سالی نه گهر خومه بو باشه یه ک سالی
صه د و بیست یه ک حتی دوانه بو دو صه د و یه ک واجب سیانه
له چوار صه د سه را واجب چواره نه و جا بو صه د سه سه نیری قهراره
بو زه کات ناشی عهیب دار و نه خوش

به رخ و کارزه له نهی برای به هوش

مه گهر نصابی له سالای بمری جا له به چکه کان زه کات یان نه دری
مه سه ل که چل سه کار یان لی بی له عهینی سالای دایکیان بمری
له م چل به چکه دا به چکه یی نه دری سالی دایکشیان بو حساب نه کری
یا چل کار بکری و سال به سه را بی مهر له و به چکه نه زه کات یان نه دری
چوار صه د سه بزنی له سالای بزنی

چوار بزنی و چوار کار بو زه کات نه دری

شرطي زه کاتي حيوان

تهواو بوني سال شرطه بو چه يوان	خوله وهرين و چاوديري شوان
سالي دايکيان بو نه کري حساب	بهلي بو به چکهي عددی نصاب
الا به کيکيان سي کاري بي	مهسهل که چل سهر دوکاره بزي
دو سهر زه کات يان لي نه دري بي شک	چون گه يشتونه صهد ويست ويک
چونکي چل چه يوان ريکي نصابه	سالي دايکيشيان له بو حسابه

چه زه کاتي وا له ذمه ي مالکا وه چه وا له عهينا

وا له ذمه دا نه ي براي خوش رو	زه کاتي مالي تجارت هه مو
وا به عهينه وه معلوم بي له لات	زه کاتي نقد و قوت و چه يوانات
هيچ تصرفي له و مالا نه کري	کاتي واجب بو زه کات يان نه بي
يا نه گهر قوته بوت ته خين بکري	هه تا زه کات يان تهواوي نه دري

له چه مالي کا زه کات نادري

له مالي موقوف بو جهه تي عام	زه کات نادري به قهولي امام
وه کو طلبه ي علومي اسلام	وه کو موقوفه ي فقرا و ايتام
وه کو ده شخصي معلوم و معهود	نه ما موقوفه ي چهن که سي محدود
نه م مسئله يه بي ده نگک و باسه	زه کاتي نه دري چون ملکی خاصه

کي زه کات له مالي محجور نه دا

له مالي شيت و سفيه و اينام	ولي دور نه کا زه کات بالتهم
ولي خاصي خوي يا خود ولي عام	ياني قاضي شرع بو امضاي احکام

تقلید کردنی امامی اعظم

له سه مذهبې امامی اعظم	راضی بی له و خلاق عالم
دروسته زهکات یا فطره بدري	به تنها شخصی له هدر صنفی بی
ههروا دروسته بو فرقه‌ي سادات	کاتی خمسیان به حق پی نه گات
ایضاً ره‌وايه تسلیمی قیمت	بو فطره و زهکات هم بو کفارت
نه‌قلیش دروسته به بی کراحت	له بو انسانی صاحب کرامت
وه‌کو صالح و عالمی نافع	وه‌کو طلبه و انسانی وارع
یا له بو خزمي که بی نه‌وا بی	نه وهک به‌لاتی سوک و رسوا بی
نه‌ما مکروهه بیجگه له مانه	باش ناگات بی له احکامانه
دهي زور ظریفه ته‌قلیدی بکي	کاتی که زهکات بهو نه‌و‌عه بدهي

***

اظهري دو قهول له لاي شافعي	نه‌قلی ممنوعه به منعی قطعی
به غیره اظهر نه‌قلی ره‌وايه	زور شافعیه‌یش فکریات وایه
ري ره‌فتار کردن بهو قهوله نه‌دري	ههروا تقلیدی نه‌مانه‌یش نه‌کری
نه‌وا دهر نه‌چوي له قهولی امام	بو نه‌قلی زهکات مقام به مقام

***

دفعی به یه‌کی له مستحقان	له ته‌ن‌ها صنفی له هه‌شت صنفه‌کان
جائزه له سه قهولی اصطخري	با سیدیش بی بو حفظی فخری
تقلیدی باشه هه‌ر کهس نه‌پرسی	تعلیمی بکه و دلت نه‌ترسی

***

دروسته قبض و اقباضی وکیل	هه‌روا ره‌وايه تقدیم و تعجیل
--------------------------	------------------------------

به م شهرطه نه وهی که ویری نه گری له کاتی وجوب شرعا پی بدری

فصلی چوارهم

له چوارهم فصلا رکنی چوارهمین روزوی رمضان له سهر نه هلی دین
فهرز نه بی روزوی مانگی رمضان به ته و او بونی سی روزی شعبان
یا خود پیاویکی نازادی ته و او مانگی بهک شهوه بینی به چاو
کاتی لای قاضی شهادتی دا به و شهادتیش قاضی حکمی دا
فهرز نه بی روزو له سهر خاص و عام بنا به حکمی محکمی اسلام
یا به تواتر نه گهر هاته جی بیننی مانگی بهک شهوهی ته و جی

***

ههر کهس به ته نه خوی مانگ بیننی له سهر خوی فهرزه نیهت بیننی
بوهر که سیکیش پی باوهر بکا قصه یی ته و کهسه سرایت ته کا

***

له سهر نشانه ییش نه دری اعتقاد له بو ههر کهسی بکا اعتقاد
نشانه وه کو توپی نیو شاران ناگری سهر کیو چرای مناران
(رملی) ته لی شخصی حساب گهر حسابی بو خوی باشه و معتبر

تأثیری حکمی ولاتی بو ولاتی

حکمی ههر شوینی مانگی تیا بیترا بو هاو مطالعی ته و شوینه ته روا
یه کیه تی مطلع ته مه یه دو شار یهک خط یان هه بی بو نصف النهار
شمال و جنوب تأثیری نه تأثیر به فرقی شرقی و غربی یه
ما بهین که که متر له سی منزل بی نابی اختلاف له وی حاصل بی
(ابو مخرمه) تا هه شت دهره جه فهرقی مغرب یان ناکا به حجه

زیاده نیو ساعات له پاش روژه لات خه لکی روژاوا وه عده یان نه گات

کام جهژن خاصه وه کام جهژن عامه

کام جهژنه خاصه و کامه یان عامه	ئینجا بزاین جهژنمان کامه
له پاش سی روژه جهژنه له بو عام	که روژومان گرت به حکمی حکام
هه تا نه پیری هلالی شوال	وه الا نابی جهژنی عام به مال
شایه تیش بدهن لای قاضی ته و او	یه غنی دو عادل بیینن به چاو
جهژنی عمومی پی نابی حاصل	به لام بیننی یهك شه خصی عادل
جهژنی عمومی پی نابی ظاهر	ههروه ها فاسق به بی تواتر
دروسته شرعا جهژنی پی بکا	بهلی بو ههر کهس که باوهر بکا

*****

له بهرو دواي زهوالا هلال قطعا دانه نری له بو استقبال
یانی افطاری نهو روژه نابی موسولمان ته بی له مه آگا بی

شرطی روژو چیه

شرطی روژوه نیه تی انسان به شهو بو روژوی روژی رمضان
نابی هیچ عهینی به روژا بروا به خالیایی نه ندای تودا
وه کو کراکه و برناخ و گهرو سڪ بهرودوا حالی یه زو
زهردی نیه بهدل نه لهرزی بگاته ره گت دهرمانی دهرزی
هم بی زهره ده دهرمانی نه جزا باتاثر بکا له موخ و اعضا
چونکی سڪ نیه به عورف و عادت

(مغنی) بیینه و وه ربگره حیکمته

بهلی که دهرزی گه یه نیوی سڪ روژو نه شکینی به بی شبهه و شک

زهرمري نيه توزي سارا ودهشت   تاثيري كليش كه چاوت پي رشت
 دوكهلي كورهيش به قهدير عادهت   نهك هي جگهره ي تالي پر بدعت
 پاريژ له عمدی جماع و انزال   خورشانه وه شرطه بي جدال
 جماعی عمدی بو شخصی فاعل   قضا و كفارت پي نه بي حاصل
 نازادكردنی عبدیكي به دين   له عه پي عمل سالم بي و نه مين
 جاروژوی دو مانگه له پاش رمضان

افطاری روزوی نه يه ته ناويان
 اينجا نان دانی شه صت كه سي مسكين   بو ههر يه كيكيان مدي قوتی ژين

سني روزو

تعجيلی افطار شرعاً سسته   كه خورما نه بو آو بي منه ته
 له جه ماعه تا نويژي تراويح   جي به جي بكه به نهجي صحيح
 به شهو بيدار به هه تا نه توانی   مخصوص شهواني نيوه ي پايبانی
 ليلة القدریش زور به ناو بانگه   خيري نه وه نده ي يهك ههزار مانگه
 له تاقه کانی ده روزهی آخر   له سهري هه يه حديثي ظاهر
 بويه گوم کرا وه ختي به تعيين   زور کوشش بگه ي بوره فتاری دين
 اعلاي سنه تي مانگی رمضان   صدقه و خيره و خويندنی قورآن
 حضرتي خاتمه وه کو بای شه مال   خيري نه گه يي به شخصی بي حال
 تأخيري پارشيو ههروا سسته   سهرا سهر فضل و خير و حكمة ته

***

نهمه بو ظاهر آدابی روزو   ندما پيت نه ليم حالی بيه زو
 روزوی حقيقي بو گشت اعضايه   چون غايه ي روزو خير و تقوايه

باش بپاريزه دهمو گويچكه و چاو له قصه و باس و نظري خراو
 به دهمست و به پي قط زهره نه دهی احسانی روژو به بادا نه دهی
 دلت به يادي خوا ناوابی دهمت مشغولی ذکري خوا بی
 نه وهنده بنوه گیانت ره حهت بی ایتربائیشته ههمو طاعت بی
 خولاصه روژو خاصی خوابه (الصيام لی) معناکي وایه
 نه گهر رمضان وایه یته سهر نه گهي به ره ضای خلاق اکر

روژو نه گهرتن بوکي به وه شرطی چیه

روژو نه گرتن تجویزی نه دري بو مسافری دو منزل پیری
 ههم بو نه خوشی به ایش و آزار اجازه ههیه شرعاً بو افطار
 ههروه ها حائض ههم شخصی محصور بوايشی گران ناچار بی و مه جبور
 (تحفه) بهینه و بیخوینه ره وه نه م مقصودانه لیک بدهره وه
 له پاشا قضا به بی که فارهت لازمه بویان به پی شهریت
 ژنی حامله یا ژنی شیر دهر بو حمل و منال بیی زهره
 فهرزه له سهریان افطار و قضا فدیسه لازمه بو اجر و جهزا
 پیر و نه خوش و پیای شله پت ههر فدییه نه دهن بیگره گویچکه ت

فدییه ته فره دانی روژو

ههر کهس ته فره دا قضا روژوه کان

ههتا بته وه مانگی رمضان

قضا له سهره و فدییه بو فقیر ههر روژی مدی بی طول و تقصیر
 تکراری ههیه به تکراری سال که فیهوتا قضا له پاش نه وهل سال

لهفاره لی نویژ و روژو بو مردو

مردو بو روژو نه گهر قهرزاري زو چاري بکهن نهك گورفتار
روژوی بو بگری خزم و خویشی خوی

یا بلین به یه کی روژو بگری

یا بو هر روژی مدی له طعام به داماو له باتی
بو نویژی فوتاو برای به لاجی نه به اصلی
به لام به قهولی قه دی مام قضی جائزه به وینه ی ص
(قفال) نه قل نه کا له برای الحاب له هر نویژی مدی به ح
و جهیکیش هه یه مختاره له گه لی اصحابی شافعی
ولی کفارت بدا به اطی له بو نویژه کی به وینه ی ص
تقلیدیان نه کری بو نویژو و روژو کفاره ت نه در گه لی زو
نه گهر طالبی بو آسانی کار قیمه تی طعام بده ی به
تقلیدی رای حنفی به کار نه م ایشه سه خته ت بو نه کا

روژوی سنه ت

روژوی سنه تیش گه لی احسانه باعشی قهر و قورسی
شهش روژی شوال له پاش رمضان نوروژی نه و دل له مانگی ق
مخصوص عرفه بو غیر حجاج له بو روحی تو نه ی به
نوهه م و دههه م له گه ل یازده هه م له روژه کانی مانگی
سیازده و چواردده و یازده ی به ناو بانگ

سی روژی آخر له ژماره ی
روژی دو شهه م له گه ل پنج شهه م باعته له بو خه ی و مه

غەيرى ئەمانەش كراون بيان برو پرسە لە عىساكان

روكنى پىنجەم لە فصلى پىنجەم

روكنى پىنجەمىن لە فصلى پىنجەم
لە عومرا جارى فەرزە ئەم حەجە
حەجى بيت الله كعبەى معظم
لە گەل عەمرەدا بەم شرطە ونهجه
هەتادىتەوہ كافی بى مالی
بو خەرجى خويو ئەهلى و عەيالى
ئەندامى ساغ بىو ريگە بە ظاهر
دوربى لە فتنەى دوزمنى قاهر

اركانى حج چە ئەيكە

ئەركانى شەشن ئەوہل يان احرام
دوھەم وەستانى خاکی عرفات
قصدى داخل بون لە حەجى اسلام
باكەم تریش بى لە مەدى سەعات
پاش وەختى زەوال لە روژى نوھەم
سىھەم طوافى بيت اللهى اکرم
چوارەمین (سەئى) ە يانى راكرن
لە نقطەى (صفا) تا نقطەى (مروہ)
پىنجەم تاشینە ياقرتانی مو
ھەر روكنى بو حەج مەسئولى ئەمرە
ئەركانى طواف حەوتى براكەم
يەكەم بىتەجى لە پاش عرفات
پاکی بەدەن و پوشىنى عەورەت
حەوت دەورە ئەم سەزحجرا لاسود
ھەر روكنى فەوتا (نسك) بەتالە
تەبەرە پىيان لە روژى دەھەم
لە بەر فەرمودەى خواوہندى عالەم
تەك بە دەستورى خو ماندو كردن
بە صدق صفا بە ذوق و جلوه
شەشەم ترتیبە وەكو معلوم بو
بىجگە لە وەستان روكنە بو عەمرە
بوت بيان ئەكەم بىبە خاطر جەم
لە شەو و روژى جەژنى بى آفات
پاکی لە حدث ھەم لە جنابت
لاى چەپ تەوہبى بيت اللهى امجد
پى ويستە قضایش لە پاش ئەوسالە

واجباتی حج چه ندیکه

واجبی حجه احرام له میقات	میقاتیش زورن به گویره ی ولات
له (مزدلفه) به شهو بمینی	له نیوه ی دوا ی شهوه کی جهژنی
ره می (جمره العقبه) مخصوص	له روژی جهژ ناحوت ره می منصوص
پاش سهر برینی دیاری قوبانی	پیش طواف الرکن زور به جوانی
رمی سی جمره ی ایام التشریق	هر یکی جهوت به رد به وجهی تحقیق
وهختی نه مانه له پاش زه واله	ترتیب له بهینا بی قیل و قاله
نه وهل و وسط نه م جا عقبه	له سهر نه مر ی شهرع و مرتبه
مانه وی زوری شهوانی تشریق	له خاکی (منی) واجبه تحقیق
طواف الوداع بو مال آوایی	به ذوق و اخلاص کاتی جیایی
نه م واجباته هر کام یان نه کی	به سهری جه یوان توله ی بو نه دی

به چهن جور حج و عه مره نه کرین

نه م حج و عه مره نه کرین بو عباد	به سی طریق ه افضل یان (افراد)
احرام بیهستی بو حجی شریف	له سهر میقاتی معلومی ظریف
پاش حج برواته خارجی جه ره م	احرام بیهستی بو عه مره بی غم
دوه هم (قران) ه بو ه ردو یه ک جار	احرام بیهستی و دهس بکا به کار
سه هم (تمتع) به م نوعه انسان	احرام بیهستی بو عه مره جوان
له پاش عه مره کی به حسنی منهج	احرام بیهستی له مکه بو حج
نه هلی تمتع فرزه سهر بیری	جه یوانیکی ساغ بزنی یا مهری
جهوت به کی گایی یا خود و شتری	جیگه ی جه یوانی سهر به خو نه گری

چی حرام تہی بہ احرام

کاتی داخل بوی بہ شیوہی احرام
 لیت ممنوع تہی شہش فرمان تہمام
 تہوہل پوشینی دوراویکی وا
 کہ دہ ورہ بدا بہ لہ شی تودا
 یا بہ یہک تہعضا لہ تہعضا کانت
 وہ کوسہر یا دہست یا خود پی کانت
 تہما قہی نا کا کہ بکہیتہ مل
 قایشی شیر و کیف و حمایل
 یاخود پشتینی بہستیتہ پشت

قی ہاوی پارہ و پی ویستی خوت گشت
 یا تہو ازارہ بیچاویہ تہ خوی
 گری لی بدا تا راوہستی بوی
 تہما ردا کہی نابی گری دا
 نابی بہ دہرزی تہقہلی لیدا
 ہہروا ممنوعہ پوشینی روی زن
 نہک باقی تہعضا گوی بگرہ لہمن
 دوہم ممنوعہ لہ تہہلی احرام
 بون خوشی لہ بو لباس و تہندام
 سہہمین چہوری لہ بو ریش و سہر

لہ احرامہدا ہہیتہ تی زہرہر
 چوارہم برینی نینوک و موہ
 لہ مدہی احرام لیت ممنوع بوہ
 پنجہمین نابی حیوانی بگری
 لہ وحشی و بری کہ گوشتی بخوری
 تہمانہ منعن لہ کاتی احرام
 فدیہیان تہوی بہ دینی اسلام
 شہشہم جماعہ لہ کاتی احرام
 بہ تال تہ کاتو حجت بہ ناکام
 ہہر چہن واجبہ اتہامی عملی
 واجبہ فدیہ و قضای مستعجل

سنہ تہکانی حج

سنہ تی حجہ پیش چونہ احرام
 غسل و دو رکات سنہ الاحرام
 (لیک لیک) پاش چونہ احرام
 بہ صدق و اخلاص بو خودای علام

طواف القدوم به نهجی معروف
 سته افراد قورسه به میزان
 له پاش طوافی بیت اللهی عظیم
 پاش حج سته به دهسای حجاج
 رو بکاته جیگهی نهوشاهی دینه
 صلواتی زور بهریوه بدا
 نه جزای نه ندای بکا به دهماخ
 دل بگری وینهی مینای زهره بین
 که گهشته شار باخوی بشوری
 که چوه مزگهوت حجاجی ره بهر
 لای راستیهوه بی کوله کی منبر
 اینجا بته لای رهوضه ی شریفی
 راهستی به شهرم بو صاحب مقام
 پاریتهوه له خودای عالم
 سکالا بکا بو گوناھی خوی
 جا بته دواوه گهزی به تحقیق
 زو سلام بکا له ههردو شیخین
 پاریتهوه له خودای اکبر
 باقی خلفا و سائری اصحاب
 هم دوعا بکا بو بهرزی اسلام
 پاریتهوه بو اصلاحی عام

که چوینه مکه پیش فعلی وقوف
 له تمتع و له وضعی قرآن
 دو رکات له پستی جیگهی ابراهیم
 زیارهتی مهرقه د شای صاحب معراج
 بکهوینه ری له بو مدینه
 له سهر سیدی نخر الانبیا
 بو بونی خوشی شای رو خسار گولباخ
 بو روژی روحی نخر المرسلین
 له پیری (حره) و جلی بگوری
 دو رکات نویژ بکا له پالی منبر
 و ابو وهستانی حضرتی سهرور
 رو بکاته قهبری پا کو نظیفی
 تقدیمی بکا صلاتو سلام
 بو بهرزی پایهی حضرتی خاتهم
 بهلکو خوداوه ند رحمی بکا پیی
 بو مواجههی فاروق و صدیق
 بو بکر و عمر صاحب علم و عین
 بو بهرزی پایهی بو بکر و عمر
 هم آل و بیتی شای عالی جناب
 بو اهلی صلاح خواص و عوام
 له بو توفیقی دائره ی اسلام

انجا یتھو به آگاداری
 به لکو بهو نورو سیهای شیرینه
 بمینته وه هه تا قیامت
 تهه پنج فصله ی ارکانی اسلام
 جابا دهست بکهین به بابی دوههم
 الخیر ان تؤمن بالله وملتکته وکتبه ورسله و بالیوم الآخر
 خوی پاریزی له شهرمه ساری
 وهری گرتووه لهو رکتی دینه
 چرای ایمانی ساغ و سه لامهت
 له بابی نهو هل گه یشت به ختام
 به توفیقی خوای علامی اکرم

وبالقدر خیره وشره

بابی دوههم مان شهش فصله عه یان
 ایمان به خودا هم به فریشته
 بهو کتیبانه ی جبریلی امین
 به قیامت و به قضا و قدر
 تههم ارکانانه اصولی دین
 له پیشا باشه باسی له ایمان
 نه رکانی ایمان بوت نه کن به بیان
 پیغمبرانی عالی سروشته
 هینانی به حق له بو مرسلین
 له سهر فرموده ی اعلای پیغمبر
 مایه ی رزگاری گشت مؤمنین
 تابعی مقصد دهرکهوی لیمان

باسی ایمان

به قهولی جمهور له متکلمین
 ایمان تصدیقه و رهفتار و اقرار
 له لای بعضیکیش تصدیقه و اقرار
 تهما به قولی گشت محققین
 ایمان تصدیقه به مهعنا باوهر
 به گویره ی تفصیل بو مفصلات
 خارجی نهو رهفتار و اقرار
 زومره ی فقها هم محدثین
 سی جزئن بی به کک نا کرین اعتبار
 تیا داخل نیه عمل و رهفتار
 اصحابی علم و اربابی یقین
 به وهی هیناویه رسولی سهروه
 به گویره ی اجمال له بو بحملات
 بهی لازمه اقرار بو آثار

یانی بو اجرای حکمی دین له سهر	ههر کس مؤمنه به دینی سهر وهر
نهم تصدیقیشه علم و عرفانه	کینی نفسانی شخصی انسانه
نهبی تسلیمیش له گهل نهودایی	بی رضا و تسلیم معتبر نابی
با باوهر بکا که قسهی رسول	به نهجی واقع ثابته و مقبول
که عنادی کرد له رضا و تسلیم	حتما کافره به شرعی سلیم
نهمه تحقیقی علامه‌ی (سعد) ه	به‌مه حمل نهبی چهن شبهه و عقده

ایمانی تقلیدی به‌کاردی یانه ؟

به تقلیدی غیر به قهولی جمهور	ایمان پسته جی به طبقی مشهور
فقط اشعری امامی جلیل	نهل پیویسته بو ایمان ده‌لیل
بعضی علما به وجهی تحقیق	لهم به‌ینا نه‌کن تقریب و توفیق
حمل نه‌کن قهولی جمهورى جلیل	له سهر تقلیدی و اجمالی ده‌لیل
رای اشعریش حمل نه‌کن له سهر	تقلیدیکی روت بی فکر و نظر
معلومه نهمه ضعیفه و علیل	چونکا لازمه فی الجمله ده‌لیل
بانهای بی قوه‌ی بحث و استدلال	بو ردی اهلی شغب و جدال
واقعا عاقل بی ده‌لیل نابی	به تقلیدی روت قط زه‌لیل نابی
وه‌کو بیستومه شخصی ده‌شته‌وان	هاته دهم وه‌کو پیاویکی زورزان
استدلالی کرد بو بونی خودا	به جی پیی انسان له‌عهرزی ریدا
وه‌کو بو توحید کوردیکی جه‌سور	کردی به ده‌لیل آشی بیستان سور
هه‌تا یه‌کی بو آشه‌وانه‌کهی	حساب نه نه‌کرا آرده شانه‌کهی
ایمرو دو به‌شهو آشه‌وان دوه	نهو آشه باشه بی آو نوستوه

آیا ایمان تفاوت نهکا به نقص و زیاد یانه ؟

نه گهر کردهوه جزئی ایمانه   تفاوت لهوا تهواو عه یانه
 نه گهر اقرار و تصدیقه ایمان   یا هر تصدیقه وه کو زو وتمان
 تفاوت ناکا به نقص و زیاد   یهك مهرته بهیه بو هه مو عباد
 چون لهسر نهو هل ایمان بی اقرار   قط نایه تهجی و ناکری اعتبار
 تصدیقیش راسته علیکه جازم   زیادو کم ناکا به عقلی حازم
 فقط علای سهر دهستهی افکار   خلافی نه مه نه کهن اعتبار
 چونکی هر تصدیق به چهن دهره جات   تفاوت نهکا بوت نه کم اثبات
 به (علم الیقین) به (عین الیقین)   به (حق الیقین) له بو صدیقین
 جا نه خوازه لا تقلیدی نه گهر   وه های دابنیین باشه و معتبر
 چهن پایه ی هه یه هه یه بوقوه ی تصدیق   وجدان پیت نهلی وایه به به تحقیق
 نه ختی تی فکره له احوالی خوت   له حالی نقص و له کمالی خوت
 جاری له عرشه ایمان به بهرزی   جار جار له نزمی ایمان نه لهرزی
 آخر ایمانی زمره ی اشقیا   نا گاته پایه ی دهسه ی اتقیا
 چه جایه پایه ی انبیای کرام   برژیه سهریان صلوٰه و سلام
 به وه قری صدری صدیقی ولی   به کشف الغطای حضرتی علی
 پهرده لانه چی له سهر سینه ودل   بوتو حل نه بی ههزاران مشکل

فهرق له بهینی مؤمن و مسلم چونه

مؤمن و مسلم جیان به مفهوم   له حکمی شهرعا یه کیکن معلوم
 بلی بهو کهسه لیت تسلیم ناکا   نهی چون مؤمن و مسلم فرق نهکا

فصلی نهو هل له باسی روکنی نهو هل

فصلی نهو هل مان روکنی نهو هل له ایمان به خودای عز و جله
ایمان به خودا وایه به تحقیق له دلتا بی باور و تصدیق
به مه که خودا وجودی حق له همو عه بی پاک و مطلقه
هیه تی همو نهو صافی کمال چه وصفی جلال چه وصفی جمال
جلالی سلبه و جمالی ثبوت ثبوتی فعلی و ذاتی به مضبوط
کنهی ذاتی نهو له عام مستوره نهما وجوهی غیر محصوره

صفاتی سلبیه

اصولی سلبی پینجن محقق قدم و بقا و وحدتی مطلق
استغنائی مطلق له گشت ماسوای ناممائی بو همو اشیا
قدم نهی بوه عدمی سابق بقا بوی نابی عدمی لاحق
وحدت یانی نهو بی تعدده له شرکت بو غیر باش مجرده
هر نهو خالق له بو مخلوقات چه له ذوات بن یا خود له صفات
هر نهو واجبه و باقی موجودات به ایجادي نهو وهر نهو گرن ثبات
هر نهو بو عالم نهشی به معبود ههر بو نهشی اطاعه و سجود
بی احتیاجه له ماسوای خوی ماسوای هموی مسخره بوی
ناشوبهی به هیچ ههر چی بیه دل خودا وایه نهی برای عاقل
نهو کو ماده و نهو کو صفات نه به سهریادی علت و آفات
جهت و جیگا بو ذاتی نیه ذاتی له وهخت و زمان بهری به

صفاتی ثبوتی فعلی

صفاتی فعلی بوت نهو کری به بیان له روکنی قدر واضح و عیان

صفاتى ثبوتى ذاتى

صفاتى ذاتى حموتن له بو ذات خارج له دهركى عقلى مخلوقات
له ذاتى خودا قط جيا نابن بوونو هه نو نه بى هه ر بن
حياة و علم و اراده و قدرت سمع و بصر و كلامى مثبت
زيندوى و زانين مهيل و توانين بيستن و بينين گفتوگوى شيرين
(احق سبعاك) ده مزه بوصفات هه ر هه ر فى وه صنى دهر نه خا له لات

تفصلى صفاتى

حيات و صفىكه منشأى علمه مایه ی اراده ی خودای به حله
به بنیه و مزاج احتیاجى نیه له قیاس له سهر ایه بهری به
هه ر وه ها باقى صفه تانى ذات قیاس ناكرين له سهر مادیات
به لام نمونه ی صفاتى ذاته نهو صفه تانه كه تو له لاته

****

علم و صفىكه به و نه بى معلوم هه ر چى بيته دل موجود و معدوم
دا گره له بو هه مو مراتب له مستحيل و ممکن و واجب
على به حالى باقى به و ثابت هه ر چن نه گورى علاقه ی بوشت

***

به شوينى علما اراده ی خودا جيا نه كاته وه به كى له دو لا
اينجا قدرتش باش روى تى نه كا به پى اراده ايجادى نه كا
قدرت ايش نه كا له ممكناتا نهك له واجب و مستنعاتا

***

سمع و بصریش بيستن و بينين وه ها لایق بى بوخواى عالمين

دنگی پی میرو ذره له ناو چال   دیارن لای خودای خاوه فی که مال
به وینه ی ناله ی فال له زبرانا   یا گلوپی بهرق له ناو شارانا

***

کلام له عورفی علای قدسی   استعمال ته کری بو لفظی و نفسی
کلامی لفظی لفظیکه وه ها   افاده بکا مقصود و مه عنا
کلامی نفسی صفه تیکه وا   مبدء بی له بو الفاظ و مه عنا
کلامی لفظی ضدی سکوته   سکوتی ظاهر که لات مضبوطه
کلامی نفسی ضده بو سکوت   یانی سکوتی باطنی مضبوط
وینه ی نه مانعت لی معلوم بکم   یه کی له دلا خاموشه و ابکم
یه کی مفهوم و مه عنای به جوشه   که چی زمانی لال و خاموشه

***

کلامی نفسی اضافی بو حق   یانی صفه ته بو فردی مطلق
به ری له لهجه و اصوات و حرفه   به ری له وضعی لغت و عورفه
صفه تی خاصه و قدیم و ذاتی   بسیطه وه کو باقی صفاتی

***

کلامی لفظی نه خوینریته وه   هم له بهر ته کری و نه نویسریته وه
به عبری ته یو هم به سریانی   هم به عهره یو لفظی قحطانی
اضافه نه مه مه عنا که ی وایه   که هدر به خلقی ذاتی خودایه
همو له لهو حا ثبت کراون   بو کاتی تنزیل ترتیب دراون
که مه یلی کردوه بو وه حیو تنزیل   به القای روحی داویه به جبریل
به اعتباره کثرتی هیه   هم عهره بی به نموه عبری به

بعضی فصیح و بعضی افسح بعضی واضح و بعضی اوضح
 بعضی معجزه بو جن و انسان وه کو آیاتی بی وینهی قورآن
 دهلیل له سهر ته م صغه تانه

دلیل بو بونی ته م صغه تانه یه کم آیه تی نصی قورآته
 دوه م خلاقی ته م صغه تانه بو خودا ناشی چونکی نقصانه
 له زوری صفات مه که مبالات که موصوف یه که بی با زور بی صفات
 صفت تابعی ذاتی موصوفه سهر به خو نیه وه کو معروفه

****

صفه تی تکوین یان وه صنی بقا وصفی ذاتی نین نهی شیرین لقا
 تکوین علاقه ی قدرته بو کار بقایش وجوده له گهل استمرار
 تکوین ثبوتی و بقا سلبی یه هر کام یان ته گری اعتباری یه

فصلی دوه م روکنی ثانی یه

روکنی دوه مین تصدیقه به دل به ملائکه ی معصومی کامل
 جسمی لطیفن هه مو نورانی پاکن له عیب و نقصی نفسانی
 نه مین نه نیرن نه پیاون نه ژن که سیان لی نابی وله که سیش نه بون
 یانی مخلوقن به امری خودا به (کن فیکون) تبارک الله
 نه توانن خویان دربخهن دائم به هر صورته تی پاک بیو ملائم
 بعضی جار جبریل بو لقای حضرت

ته بو به (دحیه) به ره نگ و صورت
 دحیه پیاوی بو له ته هلی مکه سهر و قامت ریک بی گهر دو له که

***

دائم مطیعن بو ٲه مری خودا	هه مو معصومن بهری له گونا
له آسمانا نیه بسقی جی	که فریشته بی لهو جیدا نه بی
یا له رکوعان یا له سجودا	یا وان له نوری فیض و شهودا
هه رچی مخلوقه بو خودای اکبر	فرشته به کی مأموره له سهر
به امری خودای علیم و خیر	اداره ی ٲه کا به نهجی تقدیر
به پی و وظیفه هیز و قوت دار	بال یان دو دوه و سی سی یا چوار
یانی عاده تی له سهر اسبابه	ٲه گهر نا خودا هه ر خوی حسابه
هیچ کهس نازانی عددیان الا	ذاتی علیمی خوی تعالی

***

بعضی بو به ههشت خهزینه داره	به سهر ٲه مانا (رضوان) سهر داره
نوزده طائفه یا نوزده نفر	به دهستی (مالک) مأموری سقر
کاتبی اعمال دوانن بو شهو	دوانیش بو روژ ٲا گادارن لهو
کاتبی چاکه له سهر شانی راس	هی شهر له لای چه بی خلاف و باس
ٲه وهل حا که دوهه م محکومه	ره حمی خودای له ما معلومه
مأموری سؤال نکیر و منکر	ٲه پرسن باسی خودا و پیغه مبر
بعضی مأمورن بو عذابی قهر	جا بیرته وه با بگاته حه شر

***

له فریشته دا هه ن چوار اصناف	هه ل ژمیر راون له زومرفی اشراف
ٲه وهل له مانه فرقه ی (کروین)	له بو تعذیبی گشت معذبین
دوهه م (روحانی) مأموری ره حهت	سی هه م هل گری عرشی عظمت
عددیان چواره له نشاهی دنیا	ٲه گه بین به ههشت له نشاهی اخری
فرقه ی چواره م (مقربین)	صاحب مقام و صاحب تمکین

تاله م فرقه یه برای مجرب
 شخصی تهوهل یان ناوی جبرئیل
 دوهه م میکائیل مأموری ارزاق
 سی هه م عزرائیل مأموره له سهر
 چواره م اسرافیل مأموری صوره
 صور شاخیکه به نصی خبر
 فو ته کا پیایا اسرافیل دو جار
 به فوی دوهه م یان مکلف یه ک سهر
 لکن ههل گری عرشی به تمکین
 پاش نفخهی تهوهل تهفهوتین به جهه م
 چوار ملائکه ی والای مقرب
 مأموری وه حیه و امینی تنزیل
 خوشی و ناخوشی له هه مو آفاق
 کیشانی گیانی هه مو گیان له بهر
 دائم چاوه ری امر و دهستوره
 کونی واتیا به قهه د گیان له بهر
 به فوی تهوهل جار تهفهوتی گیان دار
 زیندو ته بنه وه و تهرون بو محشر
 چوار شخصی مشهور به مقربین

زیندوش ته بنه وه پیش نفخهی دوهه م
 عالم لهو بهینا چول و به تاله بین النفختین مدهی چل ساله

باسی جنی به مناسبه ی ملائکه وه

به مناسبه ی باسی فریشته
 جنی لای عه ره ب پهری لای عه جهه م
 ماده ی لطیفن ته ما به اشکال
 به وینه ی انسان نیر و می دارن
 گشت مکلفن به فعلی طاعت
 هه مو مطیع نین وه کو فریشته
 شیطان له جنه و هه مو شیطاین
 به جنی سهرکیش کوردان ته لین دیو
 باسی جن ته کدم بو ریکی رشته
 دروست کراون له ناگر سهر جهه م
 خویان دهر ته خهن به پیی وضع و حال
 ساغ و نه خوش و نوستو بیدارن
 به ترکی کفر و گوناخ و بدعت
 مطیع و عاصین له سهر دو رشته
 شیطان مشربن سهرکیش و بی دین
 دیو به وه سوه سه دل ته کا په شیو

نفسی انسانیش عدوی انسانه
 په نا به خودای رحیم و رحمان
 ملائکه و جن بو نهم عبادہ
 له بو انبیا و اولیای کرام
 بویه مطیعی نهمری شیطانہ
 له هوای نفس و له اغوای شیطان
 نابیزین مه گهر به خرق العاده
 له بهر تبلیغ و تربیهی انام

***

نهم قصه راسته وهر بگره له من
 به قهده نهم قوه خودا پی داون
 ده جن ناتوانی بی اذنی خودا
 ههمو نهمسیری تأثیری خودان
 بهوینهی انسان جنیش به عادهت
 به اغوائت و به القای خه یال
 بو ده فعی نهم به امری خودا
 به دأبی حضرت به ورد و اذکار
 چونکی پیویسته بو اشیا اسباب
 عالم نین به غیب ملائکه و جن
 له کائناتا ره فتار نهم توانن
 له هیچ گیان داری زهره ری بدا
 ههمو تسخیری تقدیری خودان
 نهم به سبب بو شهر و زه حمت
 له پرو پوچ و افکاری به تال
 له نزعهی جنی (فاستعد بالله)
 خوت پیاریزه له شهری اشرار
 له گهل توکل به خودای وهاب

فصلی سی ههم

فصلی سی ههمین بو روکنی سی ههم
 به سه فاره تی جبریلی امین
 صده چوار کتیب خالی به یقین
 ده له بو (آدم) په نجا له بو (شیث)
 باوهره بهمه که خودای عالم
 کتی ناردوه له بو مرسلین
 له شبهه و القای جن و شیاطین

سی ههم ناردوه بو سهری (ادریس)

ده بو (ابراهیم) صده ته واوه نهم صده کتیه صحف یان ناوه

(تہورات) بو (موسی) (زبور) بو (داود)

(انجیل) هاتوه بو (عیسا) ی مسعود

دلت تیک نه چی لهوه مرسلین   خویان زورترن له کتبی دین
چون به شهربکی زور له مرسلین   تبلیغیان کردوه کتیبکی دین
اعلاي همویان قورآنی مبین   هات بو (محمد ص) ختم المرسلین
له بعثتوه تا کاتی وهفات   به بیست و سی سال له سهر لزوم هات
جار جاری نه هات حضرتی جبریل   به رهنگی دحیه بو وحی و تنزیل
جار جار نهی نه دیو هر دهنگی نه هات

وه کو دهنگی زهنگ له روی سهر بسات

بهم نهوعه وه حیه زور مانو نه بو   غهرقی ئارهقی بین خوشی نه بو
جاری نیو آیهت جاری بهک ثایهت   یا لهوه زیاتر له سهر کفایهت
پینج یا ده ثایهت یا ههموی سورهت   به وینهی (کوثر، اخلاص و تبیت)
جانه گهر له ناو یارانا نه بو   بوی نه خوندنه وه تهواو زو به زو
یا له مال بوایه زو نه هاته دهر   یاران له وه حیه نه بون باخه بهر
معلومی نه کرد جی آیه ته کان

ههم جیگای سورهت به روتبه و مکان

کاتی بسم اللهی بو نازل نه بو   نهی زانی سورهی پیشو تهواو بو
سوره تیکی که هاتوه ته مه یدان   له بو تبلیغی مکلفه کان
خولاصه ی کلام ترتیبی قورآن   هر به حضرت بو بیزانه جوان
ده خلی هیچ کسی لهوانا نیه   ههموی به وه حیه و هر تهوقینی به
هیچ دهست یان نه برد صدیق و عثمان   له بو ترتیب و منهجی قورآن

صدیق نویسه وه ئایهت به ئایهت جمیعی قورآن له بهر وقایت
عثمان خویندن قورآنی یهك خست دهرگای جیاوازی قورآن خوینی گرت
تهو که سانه که هه مو قورآن یان له بهر بو

زور که س حافظ بون بو هه مو قورآن
(تمیم الداری) و حضرتی (عثمان)
(عباده) باوکی مه شهو به (صامت)
چوارهم هزاره تی (زید) کوری (ثابت)
(عبد الله) ی کوری (عمری) کوری (عاص)
(عبد الله) ی کوری (مسعود) ی خوا ناس
(ابی) کوری (کعب) هزاره تی (معاذ)
له گهل (ابو زید) له خهلکی حجاز

***

تهو مصحفانه که نشان دران له پیش چاوانی شای پیغه مبهرا
یه که مصحفی ابن مسعود بو مصحفی (ابی) دوههم مشهود بو
سی ههم مصحفی زیدی به له هجه حضرت تهی خوندو به ونه وع ونه هجه
ههر به نه هجی تهو جمهوری اصحاب ته یان خونده وه احسن الکتاب
بویه صدیق و عمری فاروق زید یان دیاری کرد به شخصی موثوق
بو نویسه وهی قورآنی کریم له پاش وه فاتی ره سولی عظیم
هه روا عثمانیش تهوی هه لبارد کاتی خویندنه وهی یهك خست بو عباد
یانی ممتازبو له لجنه ی تحریر له بو جهوت نسخه ی قورآنی کبیر

قرآنی سبعة

حضرت فهرمویه خویندیه وه جبریل به یهك قرائت له کاتی تنزیل

داوای زیاده‌م کرد له لهجه‌ی قوران
(قضاعه) و (تمیم) (کناغه) و (ثقیف)
نمایش خویندیه‌هه تا جهوت لهجه
نهك هه مو لفظی به‌لکو هه‌ندیکی
نهم جیاوازی یهت بوئه‌که‌م معلوم
یا به‌گورانه له بو حرکات

وه‌کو لفظی (بخل) له سهر چوار جهات
وهك (فتلقی) هه‌تا (کلمات)
وهك (تتو، تتلو) له سهر بصیرت
وهك (بسطه و بسطه) به‌صاد و سینی
وه‌کو (اشد منکم) و (منهم)
یا خود تغییره به‌زیاد و نقصان
(فیقتلون و یقتلون)
نهم تفصیلاته ته‌واو ره‌سایه
یا خود اختلاف به‌لهجه‌ی (اشمام)
صفات لفظی بو لهجه و ادا

***

بعضی استادی فضل و درایت
ته‌لی اختلاف یا له لفظایه
یا اختلافه له لفظ و مه‌عنا
لیرا آیه‌تی وه‌کو دو آیه‌ت
وینه‌ی (مالك يوم الدين) له‌گهل
بو ضبطی جیایی لفظ و قرائت
به‌بی گورانی مه‌عنا له‌و لایه
دو معنای صحیح به‌اصل و مبنا
معنا ته‌به‌خشی له سهر حقیقت
(مالك يوم الدين) ته‌ی برای افضل

دو مه عنا نه دهن اول يان وایه   خودا مالکی روژی جه زایه
 متصرفه له سهر مه یلی خوی   اعتراضی کس لایق نیه بوی
 معنای دوههم یان خودا پاشایه   چی نه کا نه یکا لهم روی دنیایه
 مه یلی چی بکا هه مو دیته جی   لهم دنیا هېچی له دهس دهر ناچی

***

به لام دو مه عنا نه یان له و جیابی   به کیکیان (نا) بی و به کیکیان (نا) بی
 له قرائاتا له سهر استقراء   نیه به قسه ی سهرجه می قراء
 (ابن قتیبه) ی عالمی کوردان   نه لی له کتبی (مشکل القرآن)
 بو اختلافی خویندنه وهی قورآن   دو احتمال ههن به عقل و وجدان
 نه وهل نه مه به دو مه عنا ی صریح   افاده بکن مقبول و صحیح
 نه نهوعه زوره له لهجه ی قورآن   ههر له بهر زوری نایه وی به یان
 دوههمه کیان نه وه به کهوا   دو مه عنا بدا بهك له بهك جیا
 ههر گیز نه نهوعه نیه له قورآن   صدد شوکر و نه نا بو ذاتی یهزدان

قراأتی سبعة

نه نه حوت لهجه به متواترن له تاو قرادا هه مو ظاهرن
 حضرت نهی خویندو قرائته کان   بو ههر تیره بی به لهجه ی خویان
 له لهجه ی حضرت گشت خبردار بون

بو وهر گرتی هه مو هوشیار بون

چین چین نهو لهجه گه ییوه پیمان   به جمعیکی زور له موسلمانان
 بضی علمای بهرزی علامه   وهك (ابن الحاجب) ههم (ابوشامه)
 له تواترا استنا   نهکا نهوه ی تابع بی بو وضعی ادا

به وينه‌ی (مد) و (اماله) و (اشمام) (تخفيف الهمزه) و وضعی (ادغام)
 حدی نه‌مانه زه‌حمه‌ته به چاو که به تواتر دیارین و بلاو
 فقط حروف و حرکه و سکون نه‌صلی نه‌مانه‌یش به بی‌چهن و چون
 چونکی اعجازیان بو عام ملحوظه هه‌تا قیامت عیناً ملحوظه

قرای سبعة

نه‌و قرای سبعة‌ی مشهوری دنیا بو علم و فضل و بوزهد و تقوی
 نافع و حمزه کسائی و عاصم پینجه‌م ابو عمر و عادلی عالم
 ابن کثیره هم ابن عامر له قرائته‌تا سه‌روک و آمر
 گشتیان هه‌یانه به‌کی دو راوی بو ضبطی لهجه باش به ته‌واوی
 راوی له عاصم شعبه‌ی اسدی دوه‌م یان حفصه مه‌ردی مقتدی
 له سه‌ر لهجه‌ی حفص و لاتی اسلام قرآن نه‌خونین خواص و عوام
 عاصم له حبیب حبیبی ولی له زید و ابی عثمان و علی
 خودا راضی بی لیان اجمعین له اتباعیشان هه‌تا روژی دین
 خودا حل بکا مشکلاتمان به فضلی نه‌وان بدا نجات مان

کی نوخته و اعرابی قورآنی دانا ؟

الفاظی قورآن بی نقطه و اعراب دأربو له ناو افرادی اصحاب
 چون اعتمادیان له سه‌ر تعلیم بو دل یان بو دأبی حضرت تسلیم بو
 کاتی په‌ره‌ی سه‌ند اسلام له عالم تیکه‌ل بون به یه‌ک عه‌ره‌ب و عه‌جه‌م
 (زیادی ابن ابیه) ی مشهور رئیس و والی بو بصره‌ی معمور
 باش تیان گه‌یاند طریق صواب وایه دابی بو قورآن اعراب
 اینجا امری کرد به ابو الاسود اعرابی دانا به نوخته‌ی مفرد

ئەم ۋەزىيەت مەلۇمەت تا عەدى حجاج
 ئەمەلىي كۆردە سەدر نەسر بن عاصم
 نوختەيان دانا بە تاقو بەدجوت
 نوختەي قەدىم يان گورى بە اعراب
 عاملى عراق بو دەخل و خەراج
 ھەم يىھىي كورى يەمەرى عالم
 بو حەرفى منقوط مەلۇم و مەظبوط
 بو دەفەمى غەلظ لەقراي كەتاب

*****

ايتەر ھەروەھا خطوطى كوفى
 ھەتا سەيىدەد و كەسرىكى ھەجرى
 ئىنجە حەرفى مەصحە فى عثمان
 بەشكىلى بصرى ھەموى نوسرا
 بو ئەدو حەرفانەش توقىف اساسە
 كەس حەقى نەبە بو زىاد و كەم
 ئەم مەختەصرەم لەم بابە نوسى
 خوا نورى قورآن بەكارمان
 لە مشكلاتى دنيا و قىامت
 مايدەو لەسەدر شەكلى مەروفي
 كە ابن مقلە كۆردى بە بصرى
 ھەرچى نوسرا بو بي زىاد و نقصان
 قورآن بە بصرى استىساخ كرا
 خەرجى اسم و رسمى قىاسە
 حەق اتبەاعە والله اعلم
 لە بو خەزمەتى قورآنى قەدىسى
 سەھبە كەشى بەتكا كارمان
 رزگارمان بەكار ساغو سەلامەت

فصلی چوارەم روكنی چوارەمە

روكنی چوارەمین ئەي برادەرەن
 لفظى پىغەمبەر ياني پەيغام بەر
 پىغەمبەر پياوي آزاد لەبەشەر
 لە بو تەربىيەي عقلاي آفاق
 بو لا بردنى رەزىلەي نەفسى
 ھەتا بەكارى بەرووناكى دڵ
 تصدیقه و باوەر بە پىغەمبەرەن
 پەيغامي خودا دینی بو بەشەر
 شرعى بوھاتى لای خوداي اکبر
 بوخودا ناسى و اصولی اخلاق
 بودەفەمى ھەوا و ئارەزوئى شەخسى
 بوئیشى خويو تەدبیری مەنزەل

بتواني بڪا ادارهي به شهر
خولاصهي ڪلام بگا به ڪمال
له شهر رهضي حق وهر بگري سزا
پينغه مبر نه بي به عقل و ادراك
پايهي بالابي له هاو عصرائي
پينغه مبر نه بي نسي پاڪ بي
باو ڪودايڪي نهو به فضل و شرف
نه بي بهري بي له ڪسي ره زيل
نه بي محفوظ بي له دهر د و علت

له شهر مقياسي شهرعي پينغه مبر
له بهر په يرهوي وضي اعتدال
تا سهر فرازي له روزي جهزا
به شهرم و شكو و به اخلاقي چاڪ
له بهر تهريهي امته ڪاني
نسي داراي حسي چاڪ بي
بو گهوههري نهو بين به صدهدف
نهوانهي عهين بو پياوي جليل
نهوهي قه بيحه به طبعي ملت

بعي پينغه مبران به قطعي پويسته

ئينسان بازي ربي ههر عقلي خامه
يا با دانابي به ئيشي دنيا
ههر داگير نه گري به ههواي نفسي
چونكه نه ي ديوه روزي قيامت
نه گهر عقلي تو وه ڪو چرايه
ههر پويسته بوي نوري هدايت
نه ونوره مايهي شهرحي صدوره
ههربدو نوره يه کاتي ههل گيرسي
له ئيشي چاڪ و خراب نه پرسى
ههر به و نوره يه که هوشيار نه بي
بو خويو بو خهلق نه گدويته ري

له بو بعضي شست عقلي نه فامه
ئا گادار نيه له ڪاري عقي
نه گويته شوين اغراضى شخصى
خوي نه هاويته چاهي نه دامت
نوري انبيا شمسي ضيايه
که له انبيا نه ڪا سيرا يه ت
بو نهو قووه ته ئينسان مهجبوره
بي نهوهي ظاهر له ڪهس بترسى
له سزاي روزي جهزا نه ترسى
له شهر قيامت خه بهردار نه بي
ههر مه شغول نه بي به ئيشي به جي

به قهده اطاعدي ههواي نهفساني   ئينسان ناقصه نوري ئياني
 ئياني كامل نوريكي پاكه   ههركهسي بيبي كردهوهي چاكه

فهرفي نبي و رهسول

لهلاي بعضي كهس نبي و رهسول   مساوي بهكن بهمعنا و مدلول
 ههردو صاحب بوشرعي بليغ   ههردو مأمورن بونشر و تبليغ
 بعضيكيش تهلين رهسول تهوهيه   بو تبليغي دين تههري پي هديه
 تهگهر بوتبليغ تههري پي نيه   پي نالين رهسول تهوه نبي به

***

بعضيكيش تهلي تبليغ ههركه پي   بي رهسول پي ياخود نبي بي
 لكن كتيبي تازه فارقه   يانسخي حكمي شدرعي سابقه
 بهكي لهمانه شرطه بو رسول   نهوهك بونبي تهدي براي معقول
 نسخي بي كتيب وايه بهالهام   تي بگا نسخي بعضي له احكام

عصمه تي انبيا عليهم السلام

لهسهر تحقيقي سهدى تفتازان   تاجي عزه تي سهدى سهر بدرزان
 له پاش نبوهت ثابت به عصمت   له بو انبياي صاحب كرامت
 له گوناهاى كبيره مطلق   ههم له صغيره عهدي محقق
 ههروا له سهوي صغيره خسيس   چون لايق نيه بو پايدى رئيس
 ناقلي گونا بوشخصي تهوان   تهگهر آحاده مردوده جوان
 تهگهر مشهوره تاويلي تهكري   محليكي باش له بوي دائه نري
 تهگهر قطعي بي محوله لهسهر   پيش نبوتي رهسولي سهروه
 يانسيان ياخود خلاف الاولى   ايتر لامده بوئهم لار ئدولا

له اصلي نبوتاً فرقی انبیانیه

له ټوله صلی وضعی وصفی نبوت	بو پیغمبران نیه تفاوت
بکا ټیپانی نابی به نصیب	هدر کس هدر یه کی له وانه تکذیب
نا گا به پایده و مدهر تدهی ټهوان	هیچ کس له پهری و فرشته و ټینسان
بعضی له بعضی افضل و اشرف	له ناو خویانا سلف و خلف
له غیره مرسل هدر کام مرسله	دروسته به شرع بلیی افضله
له ټایده و حدیث سی که سیان منقول	سیصده و سیازده یا پازده ره سول
صالح ابراهیم لوط و اسماعیل	ټادم شیت ادریس نوح هودی جلیل
ذوالکفل و شعیب هدم موسای محبوب	اسحق و یعقوب یوسف و ایوب
اشمویل داود سلیمانی راس	هارون و یوشع الیسع الیاس
عیسای مسیح و شمعون له گه لیا	عزیر و یونس زکریا و یحیی
روژی هدایت له بو مخلوقات	ټنجا محمد صاحب معجزات

اولوالعزمه کانیان

سهر دارن له نیو جمعی مرسلین	پینجدهی اولوالعزم به علم الیقین
له تبلیغاتا که وتونه ته کارن	ټه و ذواتاندهن اولوالعزمه کارن
له تبلیغاتا هاتوه به سهر داء	زه حهتهی زوریان به دهستی اعداء
له پهر تر یسه و تنویری امت	هدر صابر بوون بو ټیش و زه حهته
عیسا و محمد شای پیغمبران	نوح و ابراهیم موسای بن عمران

*****

نوح نجی الله ابراهیم خلیل	موسی کلیمه بو خودای جلیل
نجی پاریزراو خلیل یش یاره	کلیم هاورازی خودای غفاره

عیسی روح الله و کلمه الله یعنی په یدابو به ئه مری خودا
 بی واسطه ی باب به نفخی قدسی به فوی جبرئیل به دهم و ده مسی

۰۰۰

مشتبه تده بی تو له م احواله احتمالی حق چوار احتماله
 آدم په یدا بو به بی دایک و باب حواء به بی دایک عیسی به بی باب
 باقی آده می به هوی دایک و باب قدره تی خودا نایه وی حساب

معجزاتی انبیا

بو دلیل له سدر صدق انبیا خودا معجزه می پیدان له دنیا
 معجزه ایشی امت پی نه کری ده عوای نبوت پی ی رویج بدری
 بی مباشره ی اسباب و ماده به قدره تی حق به خرق المعاده
 له بو سدر بدرزی جمعی مرسلین تا تصدیق بکړین بوا حکامی دین
 عرفا مشروطه اسمی معجزه به مجادله و به معارضه
 بیجگه له وانه هدر که رآمده ئه گدر زه مانى دواى رسالته
 له پیش نبوت ارهاصه یقین اساسه له بو پایده ی مرسلین

به یانی دلیلی شرفی حضرت به سهر انبیا و مرسلینا

بدگه لی دلیل حضرتي احمد له ناو مرسلین اشرفه و امجد
 هدر له بو ئدو بو گه لی له ئاتار نده له بو باقی رسلی اخیار
 ده وای بعضی معجزه کانی وه کو گه وه ری لفظی قورا نی
 دینی جامع بو بو زور عبادت نه بو باقی امت و ملت
 پاریزرا هه مو اصولی دینی له شبهه و تحریف به نائه مینی
 شرعی به کار دیت بو هه مو زه مان ده عوه تی عام بو بو هه مو جیهان

باسی بعضی سیره‌تی گه‌وره‌ی حضرت (ص)

هدتا نفی بو موعظه و ارشاد	قوت مه‌یلی نه‌بو به‌زه‌جری عباد
زاتی رحمة للعالمین بی	چون نه‌بی بشر له‌و ناامین بی
زور له‌ قه‌یله‌ و کومه‌لی عه‌ره‌ب	هه‌ر به‌موعظه‌ گه‌یین به‌ ادب
فقط که‌چاریان نه‌کرا به‌ ارشاد	دوژمن ده‌ست‌یان کرد به‌شه‌رو افساد
ناچار بو نشری اسلام و ایمان	اذنی شهر درا له‌ گهل کافران
له‌ به‌ر شجاعت له‌ کانی نه‌به‌رد	هه‌ر گیز له‌ دوژمن پشتی هه‌ل نه‌کرد
چون به‌ روح و گیان بو دین ناصر بو	له‌ نو حربه‌دا خویشی حاضر بو
بدر و احد مریم‌ع خندق	قریظه و خیر راست و محقق
له‌ فتحی مکه و حنین و طائف	فقط بزانه‌ نه‌ی برای عارف
هه‌ر به‌ تاییدی قضای سماوی	مکه به‌بی شهر رویینه‌ ناوی
وا نه‌بی بو دین تائید و نصرت	گشت نه‌مانه‌ بون ده‌ساله‌ی هجرت

*****

نه‌و بری رشته‌ی فسادی بتان	به‌و فه‌وتا افساد له‌ بت په‌رستان
به‌و شکا هیزی کباری عه‌ره‌ب	دامه‌زرا پایه‌ی زانین و نه‌ده‌ب
نه‌واندی پشتی به‌د خواهانی دین	دای مه‌زران به‌ردی بناغدی یقین
ته‌ر بیه‌تی کرد شاری و لادی بی	ده‌وار نشینی وشکی بدوی
به‌هوشو کمال گشت بون به‌انسان	بون به‌مرکزی دائره‌ی احسان

*****

خوا امری کرد به‌ پیغه‌مبه‌ران	نه‌گه‌ر ییبین پی بین ایمان
نه‌گینا بلین به‌ هه‌مو امت	حاضر بن له‌بو تصدیق حضرت
بویی نشاندی نه‌و شاهه‌ گه‌وره	له‌ عهدا بو ده‌وره به‌ ده‌وره

گرده و بونی عبادات له دینی حضرت (ص)

هر کس آگای بی له تاریخی دین له عبادتی ده و دهی مرسلین
 نه زانی نه و دهی له دینا هدهیه له بو امتی خیر البریه
 له نویژ و روزو و زهکات و جهاد حجتی بیت الله و اذکار و اوراد
 له هیچ دینی کا گرد نه بوه ته و له یو پیشینان نه بونه ته و

اصول و فروعی دینی پاریز راوه

دینی محفوظ بو له دهستی تحریف له تعرضی انسانی کثیف
 سلف و خلف به روی حقیقت بون به حیره سی حدی شریعت
 دائم قلمدار مهیا و هشیار بو دفعی مفسد آزا و خه به ردار
 نه ما هر عهدهی موسا بی اجل یهود په رستیان عجلی مستعجل
 له پاش وه قاتی گوری یان ته و رات آیاتی حق یان کرد به خه رافات

***

له عهدهی خویا مسیحی جلیل هرچی خوینده و نهصوصی انجیل
 پاش دفعی عیسا فرقه ی عیسوی تکیاندا حکم و شرعی نبوی
 به آره زوی نفس که و تنه تضلیل هه مولا یاندا له حکمی انجیل
 انجیله که یان نه ما له به دینا جا چوار انجیلی جیا وازیان دانا
 اغلب تاریخن بو حالی شخصی بی ربطن له گال احکامی قدسی
 مارقوس و متی لوقا و یوحنا نه م چوار که سه بون انجیل یان دانا

دینی اسلام به کاری هه موزهمانی بیت

نه گهر بیته سدر تحقیق و تطبیق بو دینی اسلام به گویره ی تدقیق
 باش حالی نه بی که دینی اسلام به کاره له بو جیمی انام

کافیہ له بو گشت ده وره و زه مان	مه عناو مفهومي آیاتی قورآن
کافیہ له بو جمیعی عباد	مفیده له بو معاش و معاد
ناموس و حقوق حدرام و حلال	حافظه له بو نفوس و اموال
چه بو قیامت چه بو حالی ژین	جامعه له بو وضعی دنیا و دین
بو کاتی حال و روزی استقبال	قراری داوه وضعی اعتدال
له بهر لادانه له دینی اسلام	هر چی پاش کوی میله تی اسلام
عالم به جاری گشت ئدژیته وه	کاتی احکامی احیا ییته وه
ده لیلی ریکی عقل و ادراکه	سری احکامی هه مو رونا که
حضرت خاتمه بو پیغه مبدران	بویه ناسخه دینی بو ادیان
دینی اسلامي نه کا اختیار	حضرتی عیسی کاتی دیته خوار

رساله تی حضرت عام بو

حضرت ره حمت بو له بو عالمین	علاوه ی سابق بزانه یقین
له بو تربیه ی هه مو جن و ناس	بو به پیغه مبدر شاهي خیر الناس
کاغه زی نوسی بو نریک و دور	بانگی کرد بو دین رهش و سپی و سور
هه مو آشکران به نور و پرته و	کاغه زه کانی ده عوت نامدی نه و
هه ریده ک بو جمی ره وانه کران	نه ما غیری نه و له پیغه مبدران
شیث بو سدر برا و برازا و اولاد	آدم بو زومره ی اولاد و احفاد
نوح بو کومه لی بت خواهی علیل	ادریس بو فرقه ی نه ولادی قایل
ابراهیم بو سدر طائفه ی نمرود	هود بو قهومی عاد صالح بو ثمود
بی شهرم و نه دهب قاحیشه په رست	لوط بو طائفه ی سدر کیشی سدر مه ست
اسحق بو نه هلی شامی به اعزاز	اسماعیل بو سدر عه ره بی حجاز

حضرتي يعقوب بو ئه‌هلی نجران	بو منعي کفر و اسبابي خسران
يوسف له مصر بو قبطني په کان	ايوب له شاما بو ئه‌هلی حه‌وران
ذوالکفلي بشير بو طائفدي روم	شعيب بو ئه‌هلی مديني محروم
ه‌دم بو اصحاب الايکه‌ی بي تمکين	فدوتان به صيحه‌ی به‌هيز و غه‌مگين
موسي بو قهومي بني اسرائيل	ه‌دم بو سدر قبطني و فرعوني عليل
حضرتي يوشع الياسي جليل	پاش ئه‌و اليسع پاش ئه‌و اشمويل
داود سليمان عزيزي جليل	مرسل بون بو سدر بني اسرائيل
يونس بو ئه‌هلی خاکی نينوي	ايمان يان هينا صدد هزار بالا
زکريا و يحيي ه‌دم عيساي جليل	شمعون بو فرقه‌ی بني اسرائيل
ه‌دمو معلومن بد علم اليقين	له لای ئه‌وانه عالمن به دين

***

له بدر شده‌في ئه‌و شای مردانه	امه‌تي چاکتر له امتانه
انساني عاقل باش خه‌به‌ر داره	گه‌وره‌ي ده‌سته له به‌ر سهر داره
دليلي نقلی بي خلاف و باس	(خير امة اخرجت للناس)

***

دليلی عقلی وايه مفصل	شرافت حصره له علم و عمل
کمالی علمي بو اهلي اسلام	له اعتقادا بودين و احکام
پایه‌ی گه‌يسته ئه‌وجي عظمت	مخصوص بو فرقه‌ی علمای امت
عمل يا به‌دل يا به‌زمانه	يا خود به‌باقي اعضا و ارکانه
به‌دل و زمان نایه‌وی اثبات	له پاش اعتقاد به‌ذات و صفات
ئه‌و تنزيهات و تقدیسه تامه	که روکني ديني قهومي اسلامه
ئه‌و جزم و يقين بي و شبهه و ره‌ييه	او اعتقاد و اوضاعي غه‌ييه

ئەودوما و ذکره و ئەو استغفارە ئەوتلاووتە سەبەر قرارە
بوهیچ امتی نەبوە بەدەوام الا بو قوم و ملتێ اسلام

****

عمل به ارکان وە کو عبادەت یاخود ئائاری اخلاق و سیرەت
وە کو غیرەت و شەرەف و وەکو راسنی و سماح و صەفا
وە کو صرفی مال بو ریگەیی ارشاد وە کو هجرت و نصرت و جهاد
هەرکەس بزانی تاریخی ایام ئەزانی پایەیی بو قەومی اسلام
بە خصوص اصحاب و طبقەیی سلف

وەریان گرت ئەوجی سەر بەرزێ و شرف

ترتیبی شەرەفی اصحاب

لەسەر تەرتیبی وصفی خلافت هەر پینج خلیفەیی صاحب شەرافەت
پاش ئەوان حسین جاحزە و عباس ئەم جارە باقی عشرەیی حق ناس
طلحە و زبیر و ابو عبیەدە عبدالرحمن و سعید و سعەدە
ئنجە سیفەد و سیازدە اهلی بدر غەیری ئەوانەیی رابوران بە قەدر
لە هەر مالی بن ناوی ئەمانە یالای هەرکەسی چاکە یزانە
یانی سەبەبە لە بو بەرە کەت لە بو رزگار بون لە شەر و آفت
تەحکا بەمانە لە کاتی رجا بوهەر مشکلی پەیی التجا
مایدە لە بو کشف و أجابە لەسەر تجربەیی اهلی اصابە
جا اهلی احد حەوسد اصحابە هەمو مەیا وەك شیرێ غابە
ئنجە اصحابی ییمە الرضوان هەزارو چوارەد بە سیمای جوان
پاش ئەوان باقی اصحابی حضرت بە گویرەیی سبقی هجرت و نصرت

تدریجی ژنان فاطمی زهراء	آنجا خدیجه و عایشه حراء
سیده حفصه و ام حبیبه	سیده سوده مشرب نجیبه
ام سلمه و میمنه و زینب	جاجوریه و صفیه به ادهب
لهم جاره باقی اصحابی حضرت	له ژنان به پی هجرت و نصرت
له پاش اصحابه فرقهی تابعین	به خصوص علما له مجتهدین
(خیر القرون قرنی) مقیاسه	بو تدریجی عام وینهی اساسه
به م تدریجه فضل عینی انصافه	لهمه لایدهی ناحق و لافه
وایه مشربی ائمه سلف	پدیرهی ائوان حقه بوخلف

***

بعض ائربانی بدعت و خلاف	ئه لین به شیوهی شومی اعتساف
له خلفادا علی افضل بو	ئهو مستحق رتبهی اول بو
هه رچدن لهم باسا زور بوقیل و قال	کیشایه وه سهر نزاع و جدال
منیش بو اهلی احقاق و انصاف	چدن دلیل اهلیم بودفعی خلاف

***

یه کم دامه زرا اجماعی اصحاب	له سهر ابوبکر به صدق و صواب
حضرتی علیش قه ناعه تی کرد	ئهویش بی نزاع باش به یعه تی کرد
گه ر حق نه بوایه گه وره پی صدیق	نه ادهاته جی اجاع به تحقیق
ئه گه ر ببوایه نمیه کی جلی	ئه ی کرد به دلیل حضرتی علی
تصور نه کی علی ضعیف بو	چونکی ادهنده ماردی شریف بو
مادام لای دایه له افکاری عام	ده ستهی زور ادهو له صحی کرام
علاوه شخصی صاحب شرافت	چون قبول ادهکا غصبی خلافت

***

دوهم اصحاب و حضرتى على له گهلى جارا به وضعى جلى
بانگيان لى نه کرد بوپايه و جاهي (يا خليفه رسول الله)
فدرموده لى نه وان راست لطيفه يه خويان جاريان دا او خليفه يه

***

على وه رى گرت خوى له و خليفه جاريدي قدومى بنى حنيفه
دايكي محمد حنفى نه سبب صاحبي جاه و مقام و حسب
اگر خليفه نه بوپايه صديق لى وه رنه نه گرت على به تحقيق
چون هر خليفه حكمى نافذه نه قسيمى اموال بو او جائزه

***

نه گهر خلافت بکرى به ميراث نه بي به حقى حضرتى عباس
على ييبو پايه نصيبي جلى آشکرا نه بو نه درا به على
مادام وانه بو معلوم بزانه حق هر اجماعى اصحابه کانه

***

له حياته دا حضرت امام بو خویشی سدر گدوره لى هدموا سلام
که خوي صديقى دانا به امام ياني گدوره بي بوجمى اسلام
کى بي پتوانى بکا جه ساره ت لا با له محراب امامى حضرت

***

علاوه لى نه مه دليلى لطيف له بو انساني تدبيعت شهرىف
نه مه يه لاي دا نه وه ل خلاق ت له وان تا پاك بي مالى نبوت
له غايه لى جاه و حشمت و ثرو ت له خود په رستى و تقاضا لى ده ولت
مه تا ده ركه وى مقصود له اسلام فقط اصلاحه و ارشادى انام

***

که محقق بو خلافتی صدیق
 عمریش پاکه له شبهه و توهمهت
 پاش دهوری عثمان علی امام بو
 تسلیمی بکه اجماعی اصحاب
 لاده له فکری اهلی خرافات
 هر حق واله لای سوادى اعظم
 خصوصاً دهسهی اصحابی کرام
 عهدی بوفاروق باش نه کرى تطبیق
 چونکه خلافتی کرد بهمه شوهرت
 جیگه ی و ثوقی صحبی کرام بو
 هاوسه ره له بو اصابه ی صواب
 به قصه ی به تال مه که موبالات
 له سهر فهرموده ی ره سولی اکرم
 راضی بی لیسان خالقى نه نام

***

خوت تحقیق بکه به عقل و تمکین
 قهومی که خودا راضی بی له وان
 خیر الامت بن به نصی ثابته
 نوری نبوت له تاویانا بی
 جوگه ی زه لالی آوی شهریهت
 رون زه یتی پاکی و عصمت یان وابی
 به شهرم و شکوه حمیده نثار
 خاوهن قه ناعته له مالی دنیا
 دل پاک له دهردی نفلق واو هام
 بچنه غهری بی له رى خودادا
 لاشه زاماری رم و تیرو شیر
 بعضی بکوژی اولاد و بانی
 تۆزی پی نه وان به هیزو ههلمت
 جهدی اصحابه چون بو له بو دین
 طالب بی که لهو راضی بن نه وان
 روناک به نوری چرای هدایت
 سیمای سعادت له روویانا بی
 به وان هاتی بو دلی امت
 بی له ناگردان نوری هدی بی
 له گهل هه ژاران بیان بی اثار
 خویان بنوین وه کو اغنیا
 بی پاک له دوری اولاد و اقوام
 صابرین له بهر زامی اعدادا
 بعضی بکوژرین بعضی کیش اسیر
 له بهر دین لا پا مه یلی احبابی
 بی به هه وری بارانی رحمت

خوینی لاشه‌یان برژیتسه زه‌وی	دره‌ختی حکمت پی‌پی بی قه‌وی
به‌ده‌ست و به‌پی به‌زمان و دل	تیرو ته‌کان و توبه و توکل
تو خودا انصافه له حق لابه‌دی	نسبه‌تی خراب له وانه بده‌دی
ده‌خیل صه‌ده‌خیل ده‌س به‌دامانت	نه‌کوژینسته‌وه چرای ایمانت
باوهرت بسی اصحابه پاکن	به‌کرده‌وه چاک به‌دل رووناکن
مایه‌ی رووناکن له‌بو سه‌رزهمین	له‌پاش وه‌فاتیش به‌دلی نورین
تعظیم‌یان مایه‌ی نوری ایمانه	تشریفیان پایه‌ی اجر و احسانه
به‌شهرم و حه‌یا بلی به‌تمکین	رضی الله عنهم اجمعین
وعنا بهم فی الدنیا والدین	رزگارمان بکا له نافاتن ژین

باسی بعضی له امامه مجتهده‌کان

به مناسبه‌ی اصحابی امین	باس نه‌که‌م بعضی له مجتهدین
تاله ژینابو سیدی همین	مهیبطی وحی و منبعی یقین
چونکه مرجع بو له‌بو خاص و عام	بو هیچ‌کس نه‌بو شبه له احکام
عصری اصحابیش هه‌ربه‌وصفه‌ته	چون منوربون به‌و معرفه‌ته
که‌روینی عصری اصحابانی دین	هاته‌پیشه‌وه ده‌ورمی تابعین
چون له زه‌مانی حضرت نزیک بون	له اشتباه و غلط ته‌ریک بون
بو نه‌وان باش تر حل له‌بو اشکال	زو به‌مه‌ردانه اربابی کمال
که‌وته‌سه‌ر فکری تدوین و تصنیف	بو ضبطی دینی اسلامی حنیف
نه‌وه‌ل مصنف عبدالملک بو	استادی استاد بو شافعی بو
یا خود ربیعی صاحب اعجوبه	یا سعدی کوری ابی عروبه
به‌سمی و جد و جهد و اهتمام	په‌یدا بون جمعی علمای اسلام

چهن كهس له وانه به علم وارشاد گهينه پايدى بهرزى اجتهاد
استنباطيان كرد احكامي اسلام (جزاهم عنا الملك العلام)

***

مجتهدى دى پيغمبهر (ص) عددیان گه يى به ههژده نه فهر
چواريان مذهبيان تدوين کراوه بويه تقليديان ره وادراوه
ابو حنيفه امامي نه وه مالک شافعي احمد بن حنبل

***

ابو حنيفه ناوى نعمانه ناوى باوکيشى ثابت بزانه
له دايک بونى وه ها معروفه ههشتای هجرى بو له شاري کوفه
له صه دو په نجای تاريخى هجرى وفاتى فهرمو حهفتابو عومرى
له اعظميه بغداديه قهبرى خودا زياد بکا ثواب و نه جري
شهش کهسى دى بو له اصحابه کان له تابعينه به پايدى و مکان

***

امامي مالک کورى انس بو انس خادمى مولای اقدس بو
له سالى نه وه عصرى تابعين متولد بو له مدينه دین
له سالى صه دو حهفتا و نوى هجرى متوفى بو ههشتا و نو عومرى
له مدينه دا له خاکى بقیع دفن کراوه به پايدى رفيع

امامى شافعي

هاته دنياوه شافعي اکرم روزى وهفاتی امامي اعظم
له صه دو په نجای هجرى بی گومان له خاکى غزه یا له عسقلان
پاش مدهى دو سال برا بو مکه لهوى مایه وه بی گهرد و له که

له بهر ترقی علم و فطرتی
 خوی محمد و باوکی ادریسه
 نسبی بدرزی به پایده و حورمدت
 وفاتی فدرمو له دو صدد و چوار
 قهبری معروفه له قرافه مصر
 به پانگزه ساله بوه به مفتی
 جدی عباسی صاحب تقدیس
 له عبد المناف له گاته حضرت
 یعنی عومری له و گه یید په نجا و چوار
 مزار ی عامه له گشت ده ور و عصر

امامی احمد بن حنبل

متولد بو احمد بن حنبل له صدد و شصت و چواری مکمل
 به هفتا و هوت سال گه ییوه عومری
 له به غدا له سدر دجله یه قدبری

***

لهم چوار ذاتانه به حق امامن
 عادل و عالم به ثایه احکام
 گشت صاحب پایده میانه ی مقبول
 خولاصه شرطی اجتهاد بو دین
 غیری لدمانه ییش له مجتهدین
 فقط مذهب یان تدوین نه کراوه
 مجتهدینی دینی اسلامن
 به احادیثی سیدی انام
 له عربیه و بلاغه و اصول
 لهم ذاتانا بو به علم الیقین
 هدر چون عالم بون به احکامی دین
 بویه تقلید یان رهوا ندر اوه

سه به بی اختلافی مجتهدین چیه ؟

له پر سیت بوچی هیه اختلاف
 له لیم دلیلی حکمی شریعت
 سی هدم اجماعی اربابی کمال
 اینجا هدر حکمی صاحب توضیحه
 لای امامانی به فضل و انصاف
 له و دل کتابه دوه مین سنت
 چوار هم قیاسه و پینجه م استدلال
 کتاب و سنت لهوا صریحه

جی ی خلاف نیه بو مجتهدین	چونکه نهو حکمه معلومه له دین
نه ما آیت و حدیثکی وا	که چن احتمال قابل بی لهوا
معلومه نه بی به جی ی اختلاف	به بی افکاری اهلی اکتشاف
چونکی پاش صرفی فکر و معرفت	وای بو کشف نه بی مه عنای عبادت
وهیا مطلبی سنت و کتاب	توضیحی نه کا به بی اریاب
مجبورا قیاس لهوا یته کار	یابه استدلال نه کری اظهار
مادام عقلی شخص نه بی به کشف	طبعاً نه یته جیگه ی اختلاف

***

نه گهر نه پرسی بوجی احتمال	هه یه تابي به مایه ی اشکال
نه لیم نهو امره احتمالی یه	له لای شارعا تهواو جلی یه
فقط ممکنه که له لای ناظر	موضعی تهواو نه بوی ظاهر
مه سه لی حدیث موضعی نهوه	نه مجتهد نه گه یوه به وه
یا نهو حدیثه لای نهو ظریفه	لای نهو مجتهد گه لی ضعیفه
نتجا به فکری هه ریه کی فرعی	استنباط نه کری به نهجی شرعی
باحق یه کی بی چونکی معذورن	مخطی و مصیب هه دو مأجورن

***

به عضیکیش نه لین نه هلی اختلاف	هه مو مصین به حق وانصاف
چونکی حکمی شرع اعتباری یه	مربوطی امر و قضای باری یه
خودایش طالبی یسرو رهمه ته	غیره طالبی عسر و زهمه ته
هه قهومی نهوعی طریقت یانه	فرعی مألوفی ته بیعت یانه
بعضی عبادت ناسانه بویان	بعضیکیش سهخته به ته بیعت یان

دهی محتمل هات کتاب و سنت	تابشی له بو چهن وجه و صورت
تا بو ههرقهومی شخصیکی اعلم	حکمی وهر بگری باش و مسلم
جا چونکی خودا ذاتاً راضی به	مصیبه ههرقهس بهوان قاضی به
والهه تقریره بو تو معلوم بو	صاحبی حکمین مصیین ههردوو
دهی (اختلاف امتی رحمه)	له سهر ههردولا محلی جهز مه

***

تا ایسته ووتنهان که لفظی دهلیل	به چهن احتمال ههل نهگری تاویل
نه ما که حکمی بو نهوان ههل کهوت	ثایهت و حدیث بویان ری نه کهوت
له وه چارنیه الا به قیاس	یابه استدلال له علمای فاس
طبعا اختلاف ییته جی له ما	به اختلافی فکری علما

مجتهدانی اصولی دین

له عصری نوری سیدی افضل	عقیده صاف بو له وهم و خلل
ههروها عصری قهومی صحابه	ههم تابعینی صاحب نه جابه
تنجا مسلمان پرژ و بلاووبون	خراب و چاکیان پیک تیکلاووبون
چون دور کهوته وه دهورهی سعادت	دهر کهوت سوادى فساد و بدعت
گهرچی له وه ختا زوربون امامان	دانا بو اصل و فرعی احکامان
دهر کهوتن دو شیر زور به مهردانه	له سهری چوارهم قهرنی زه مانه
شیخ ابوالحسن اشعری نه سب	شیخ ابو منصور حمیده حسب
اهتمامیان کرد له ری خودادا	نه م له (سه مهرقه ند) نهو له به غدادا
له سهر مه شربی حضرت واصحاب	به یانیان فهرمو عقیده ی صواب

***

شیخ ابو الحسن اشعری جلیل	خوی ناوی علی باوکی اسماعیل
جدی نوه می ابو موسایه	که له اصحابی رسول الله به
دوصه د و حفتای تاریخی هجره	متولد بو له شاری بصره
اعلانی فهرمو له روژی جمعه	له بصره ردی اربابی بدعه
جا هجره تی کرد بو شاری به خدا	له بو ارشادی سنت و هدی
تصنیفی هه بو هه تا په نجاو پنج	هه مو مفیدبون بو اسلام بیره نج
له سیصه د و سی و کسری له هجره	به سکتی قلبی فوتا له حوجره

***

شیخ ابو منصور ناوی محمد	علم الهدی لقبی ابجد
باوکی محمد . باپیری محمود	(تأویلات) ی نهو مشهوره و موجود
له (ماترید) هاتوته دنیا	له (سه مهرقه ند) ا دهرچو له دنیا
تاریخ زیاتر بو له سیصه د و سی	وه فاتی فهرمو امامی قدسی
ههرکس تابع بی بهم امامانه	له اعتقادا صاحب ایمانه

***

دوشیخی حدیث امامی امت	معهذنی نور و منبعی رحمت
په کم محبوبی حضرتی باری	امامی حدیث شیخی بخاری
ناوی محمد ابو عبدالله	باوکی اسماعیل به مقام وجاه
تالیفی نهو ظریف و ملیح	جامعی مشهور (جامع الصحيح)
اعلای کتبې ملله تی اسلام	له پاش قرآنی هادی بو انام
مولد بخارا و قه بری له (خمرته نگ)	شونیکي کونه له لای سه مهرقه ند
تاریخی بون و وه فاتی مشهور	(ولد فی صدق و مات فی نور) ه

ه (صدق) به حروفی (ابجد) نه کاته (۱۹۴) وه (نور) یش نه کاته (۲۵۶)

دوهه ميان مسلم ولدې حجاج
 نسبت قشیری وطن نیسابور
 بوسه ری اسلام بوبه زهرین تاج
 له دوصه دو شهس هاتوه ته ظهور
 به لیکای خودا گه یشت به که مال

***

کهرامات حقه بو ته هلی شهره ف
 خرق العاده یان زور و بی شمار
 له اولیای دین سلف و خلف
 طریقہ ی فرقه ی اولیا چاکه
 ولی عارفه به ذات و صفات
 تابعی شرعی شاهی انبیا
 نه منشانده زور مسله
 هر که سی به شهرع ناموافقه
 میزان مان حصره له سهر شریعت
 رزگار مان بکا خودا له بدعت
 به سری قلب و روحی اولیاء
 برژی به سهریا بارانی رحمت
 صفای نهو فیضه بگا به دلمان
 تا به سهر به رزی روژی قیامت
 له اولیای دین سلف و خلف
 ثابت به شرع دیاره به آثار
 اولیا دلیان به حق رونا که
 وهختی صرف نهکا به خیر و طاعات
 مانع له حې رهزله ی دنیا
 که هاو مجلس یان خاطری جهمه
 نهوه نهک وهلی به لیکو فاسقه
 خلاقی نهوه هر شهره و بدعت
 ثابت مان بکا له سهر شریعت
 به فیضی اعلا ی شاهی انبیاء
 په ی په ی به ده وام هه تا قیامت
 حل بکا بومان هه مو مشکل مان
 بگین به لقای ساغو سه لامهت

روکنی پینجه مین

روکنی پینجه مین به استقامت
 باوهره بهوه راسته قیامت
 نه م دنیا نه روا عالمی تر دی
 جهزای کرده و هی تیادا دیته جی
 هر که س جهزای خوی پی نه گما سهر پاک
 خراب بو خراب چاک له بوچاک

پي نشان داوین سیدی سادات	له بو هاتنی به عضي علامات
وه کو بی ره حمی گه وره و سهر داران	وه کو بی شهرمی لای ههرزه کاران
فرمان نه دریده دهستی نا نه هل	علم کم نه بی و غالب نه بی جهل
زور نه بی مه کرو غهش و خه یانته	کم نه بی راستی و وهفا و نه مانته
لادانی اولاد له ریگهی صواب	بی نه دهب نه بن له گهل دایک و باب
به پیچه وانه به شهر هه بینین	امین به خائن خائن به امین
دنیا پر نه بی له فساد و شهر	خوشی نامینی بو دلی به شهر
انسانی عاقل مبهوت و حهیران	سهرگردان نه بی له وه ضعی زه مان
رابوری به لای قهریکی نوی دا	تهلی خوزگا من نه بوم له وجی دا

***

بیجگه له مانه یته سهر بسات	له بو قیامت گهلی علامات
وه کو فرمویه ته و او رو نه چی	سی پارچه زهوی نامینی له چی
یهك له خور هه لات دو له خور نشین	سی له جهزیره ی عهره با یه قین
وهك دهر که و تتی سفیانی کافر	وه کو دهر چونی ده جالی ساحیر
وهك دهر که و تتی ممدی لهو دهما	له گهل نزولی عیسی له سه ما
هاتنی یا جوج و مأجوج به جهفا	دهر چونی (دابه) له خاکی صفا
هم هه لاتی روز له خور نشین	به غهیری عادهت وه کو نه ی بینین
دنیا پر نه کا دوکه لکی رهش	له عدن دهری ناگریکی گهش

***

له پاش نه مانه نفخی فی الصوره	کاتی ویرانی دنیای معموره
کیوانی زهوی شی نه کرینه وه	ناسمانه کار نه پیچرینه وه
زهوی نه گوری به دهشتیکی ساف	تیایا نامینی لاری و اختلاف

پاش مدهی چل سال چولی معموره زیندو بونهوه به نهخی صوره

***

له پاش به یانی به عضی عه لامهت	له پیش به یانی وه ضعی قیامهت
وضعی به رزهخت بو نه کم به یان	له سهر به یانی علای اعیان
انسان له وهختا خهریکه بمری	نه گهر له ریزی چاکان بزمیری
موژدهی پی نه دهن فرشتهی اخبار	به رهحم و لطفی خالق غفار
پاش مردن روحی نه بهن به صفا	بو لای نهرواحی زومرهی عرفا
خوا نه کهرده گهر له ناپاکانه	جی تانه و لومهی ملائکانه
پاش مردن روحی نه بهن به زهحمهت	بو لای نهرواحی اهلی معصیت
والحاصل روحی زور خه بهر داره	له اشقیایه یاله اخباره
له حالی لاشهی هم باخه بهره	شورین و بردن له بو مقبره
نه ما نازانی خو یه تی نه بری	هه تا له قه برا باش قهرار نه گری

***

که دایان پوشی له قه بری تهنگا	به جی ما له زیر نهو سیا سهنگا
ناگا دار نه بی له نه حوالی خوی	که خوی مردوه قه بره بو به جی
جادی به سهریا وضعی گوره وشار	له پاش نه م وه ضعه وه ضعی پرسیار
یانی فرشتهی سوال دینه لای	له بو تحقیقی باوه ری دنیای
خواو پیغه مبر امام و دینی	کین و کامه یه چیه آینی
گهر جوابی داوه به باشی آزاد	فوراً قه بره کی بو نه بی گوشاد
له لای نهو نه بی به سارا و به ده شت	

پی نشان نه دهن جی خوی له به ده شت

نه گهر نه زانی به یانی جواب مبتلا نه بی به نیش و عذاب

یا نه بریتوه له قه‌برا عذاب   یا د‌هوام نه‌کا تاروژی حساب
هرچی ناخوشی و خوشی مردوه   هموی به‌وینه‌ی حالی نوستوه
نه‌وضاعی روحه نه‌حوالی غه‌یه   لای خودا سهله و به‌ری له‌عه‌یه
نه‌مه به‌رزخه تاکاتی مه‌حشر   حه‌یاتی تازه دیتو بو به‌شهر
وه‌کو زو و تمان به‌نه‌نخی دوه‌م   زیندو نه‌بنه‌وه مه‌خلوقات سهرجه‌م
ظاهری نصوص افاده نه‌کا   بعث به‌جمعه بو همو نه‌جزاء

گرد نه‌کاته‌وه همو نه‌عضای تو

نيسك و ره‌گ و گوشت ورده نه‌جزای تو

نه‌و نه‌عضا کو‌بن یا پرژ و بلاو   خوراو یا سوتاو یا به‌خاک رزاو
ماده‌ی نه‌جزا‌کان همو موجودن   مه‌شمولی علی‌خودای معبودن
گرد‌بن یا بلاو لای نه‌و بی‌فرقه   عالم و قادر خالق خه‌لقه

***

به‌روایه‌تی مفهومی حدیث   که‌فرمویه‌تی رسولی رئیس
جزئی له‌لاشه له‌رزان دوره   به‌(عجب الذنب) ناوی مشهوره
له‌سهر نه‌و جز نه‌ندای انسان   دروست نه‌بنه‌وه به‌ریکی دیسان
گشت‌کس نه‌زانی کیه و کوری‌کی   اهلی شار بوه یا د‌هوار یا‌دی
چون بو‌ره‌فتاری له‌ده‌وره‌ی دنیا   چاره‌روناک بو یا‌چاره‌سیا

***

روناک نه‌بی نه‌رز به‌تجلاي ذات   مخلوقات نه‌برین له‌بو عه‌ره‌صات
مخلوق نه‌کونه ترسان و ده‌هشمت   دایان نه‌پوشی حجابی وه‌حشمت
هرکس مشغولی نفسی نفسی‌یه   خه‌مباری‌نیش و دهردی شه‌خصی‌یه

جا تگا نه کا سیدی سهروهر

بو رزگار بون یان له ههولی مه حشر

***

جا وینه ی بالدار دهفته ری نه عمل   ئیت له سه رنه مری خودای ذی الجلال
نه دریته دهستی راستی سه عدا   وه رنه گرن موژده ی الطافی خودا
هه رکه س به د به خت بی نه دریته دهستی   چه پی له لای چه پ یا له لای پستی

حسابی کرده و هی مکلف

جا حساب نه کرین انس و جن سه ر پاک

له سه ر کرده و هی خراپه یا چاک
بعضا و له ناو نامه ی عمل دا   بعضی اعضای خوی شهادت نه دا
بعضی گونا هیش که س پی نازانی   فقط ذاتی خوا بو خوی نه ی زانی

ترازوی اعمال

اینجا یته ناو ترازوی اعمال   بو لیکدانه و هی نقصان و کمال
تای ئیشی چاکه سپیه وه کو شیر   تای خراپه یشی ره شه وه کو قیر

پرسیار و عتابی خوای تعالی

پاش نه مه خودای علیم و خبیر   دیته سه ر عتاب له نه هلی تقصیر
پرسیار نه کا له جن له به شه ر   بو بی باوهری و بو کرده و هی شهر
له پیغه مبه ران بو وه ضعی عباد   له خصوص وه ضعی تبلیغ و ارشاد
له علما کان نه پرسى يهك سه ر   له امری معروف نهی له منکر
هه روا له امت نه پرسى به عام   له سه ر اطاعه ی علما ی اعلام
نه پرسى به قهر له اهلی بدعت   له سه ر اظهاری ضدی شریعت

اینجا امر نه کا به جهزای چاکان هم به عهزایی دهستهی ناپاکان
مه گهر مشمولی عفو و مغفرت همر به رهیمی خوا یا به شه فاعهت

پردی صراط

جا اینجا کاتی هات و نه هاته وهختی عبوری پردی صراطه
که راکیشراوه له سهر جه هه نه م بو خراب و چاک جاهل و عالم
باریکتر له مو تیژتر له مالماس جی ی ئیمتحنه له بو جن وناس
عبور به وپردا بهری حقیقهت به قد عبوره بهری شه ریعت
بعضی مکلف لی ی نه که ونه خوار له جه هه نا نه بن گوروفتار
کافر هه میشه و موسولمان به پی توله ی گوناھی ، جا دهر نه چی لی ی
موسولمانی پاک دل روناك بد نور زور به ناسانی لی ی نه کن عبور
بعضی وه کو بای وه شتی به هاران بعضی به وینه ی تیشکی تیژی به رق
بعضی به وینه ی تیشکی تیژی به رق شدرعه مثالی نه م صفا و سهیره

***

که عبوریان کرد کومه لی مسعود گشت گرد نه بنه وه له حوض المورود
ئاوی نه وخه وزه سپی تر له شیر بونی خوشتره له مسك و عه پر
یه کی هزار سال له جه هه نه م بی گبروده ی دهر د و ئیش و نه له م بی
که گیسنه نه وی زور مسرور نه بی سینه ی به صفا و صاحب نور نه بی
ههر که س لی ی خوار دو جن بی یا به شدر قسه تینوی نابی به نصی خه بدر
ده ی معلوم نه کا شرابا طهور نوش نه کری له بو له زهت و سرور

***

پاش حوض المورد نهرونه بههشت

هدر کس له جي ي خوی ده س نه کابه گهشت
 قصری بی قصور باغی بی خاره
 خوشی وای هه به نه گوی بیستویه
 نه به دل خه یال نه چاو دیتویه
 دوستی ناره زوی دوستیکی بکا
 له عه زوی رری دا نه به نه گه گاهه
 هه رچی بوبلیت که له ته عریف
 هه رچی که بکا نه فست ناره زو
 حاضره له لات فورا زوبه زو

***

نه علای نعمه تی بههشت بوئیسلام
 بیننه به چاو بو خودای علام
 (وجوه يومئذ ناظره)
 چونکه (إلى ربها ناظره)
 حضرتی مهولای صاحب نبوت
 به یانی کردوه نیعمه تی رؤیه ت
 قورصی مانگ بینن به چوارده شهوه
 ره مزی تشبیهی بیننی نهوه
 چونکی موسولمان نه گهن به به قا
 نورانی نه بن به نوری لقا
 ذراتی وجود به نوری شهود
 نورانی نه بی به فیضی معبود
 گشت سهر به ست نه بن به تجلای ذات

گشت سهر به ست نه بن به جیلوهی صفات
 نه مهیه مه به س نه مهیه مه رام
 نه مهیه انعام نه مهیه اکرام
 خوا به شان بدا نه مهیه لقایه
 له م جلوه ی فیضه و بیننی خواهه
 به پایه و مایه ی سهر وهی ئیسلام
 علیه الصلاة علیه السلام

فه صلی شه شه م

فه صلی شه شه مین روکني شه شه مه
 قضا و قدری خودای اعظمه
 له م فه صلا له سهر نه هجي غه زالی
 ده نه ساس نه لیم علی التوالی

باوهرت بي بهم ده ئه ساسه ئه و جاره دين و عقيدته راسه

اصلي يه كه م

باوهرت بي به قضاو قه دهر	ههر چي كه بوه يا ئه بي يه ك سهر
ههر به ايجاد و خه لقي خودايه	له سهر اراده ي خوداي ته نهايه
قضا به معنای اراده ي ذاته	بو ههر چي ئه بي له م كائنا ته
(قه دهر) به مه عنا ئيجاد ي ئه شيا	له وزه مانه دا بوي قه رار درا
ئيجاد ي ئه شيا ههر بو خودايه	خلق لايقي زانای بينايه
ئيه جاهلين به ئه نجامي كار	چي چا كه واقبال چي به ده و ادبار
ههر له و كاته دا كه ئيشي ئه كه ين	نا توانين ته و او تفصيلي بده ين
ئو بازه بردت پاني چهن پي به	چهن جگه ت جولا و چهن ي له جي به
ئو گدر كه سيكش له تو پرسى	جوابت بي نيه قيسه تي فلسي
ههر شتي ئه كه ي حر كه و سكون	دائم محتاجي بولای ره همنون
انكارم مه كه ئه مه يقينه	اغلب بي هوشي وه كو مه كينه
كه لي جار عزمت بو پيدا ئه بي	برى جار عزمت لي بهر باد ئه بي

اصلي دوه هم

هه روا كه عباد غه يره خالقن	له بو بي ده خليش ههر نالا يقن
كسي كرده وه هه يه له بويان	كاسبن له بو افعالی خويان
بي علاقه نين وه كو به رد و دار	له م علاقه دا نيه جي انكار
بت له رزيننده وه و خوت به رزيني	فرقي آشكرا له و ا ئه بيني
بو خوت هه لكه وي خوت دانه ميني	ده ستت پيوه نين توله ئه سستيني

معنای كسي اشعري

به دل حاضر به ئه گهر تو داناي طالبي دينو سهر رشته ي دنياي

تا مه‌عنای کسبت بو بکم به‌یان
خودا به‌ره‌ج‌دت علمی پیت داوه
هه‌روا اراده و مه‌یلی داوه پیت
له‌بو فعل و ترک به‌روژ یا به‌شدو
قدرتی داوه و نه‌توانی بیکه‌ی
نهم سی صفتی معلوم و موجود
له‌بو هه‌ر ایشی به‌تو پیت جی
ده‌ی مقارنه‌ی اراده و قدرت
پایه‌ی توله‌یده و مایه‌ی جه‌زایه
سه‌به‌بی خه‌لق رب‌المعباده
صرفی قدرت و اراده‌ی به‌شهر
فقط محله‌ انسان و پهری
کسی ما‌تریدی

نهما به‌فکری شیخی ما‌ترید
صرفی اراده و قدرته بو کار
چونکی نهم صرفه به‌مه‌عنا اسناد
هم سه‌به‌یشه بو خه‌لق خودا
تو خه‌یال نه‌کدی که ما‌تریدی
چونکی نه‌و صرفه اعتیادی به
تأثیر له‌و صرفاً نابی به‌ایجاد
فکری استاذ و قاضیش بینه

کسی مکلف وائه‌کری تحدید
انسان له‌م صرفاً فاعله و مختار
اثره له‌بو قدرتی عباد
به‌گویره‌ی عاده‌ت باش به‌آگا
خللی نه‌گا نه‌ولای توحیدی
له‌موجودانی اعیانی نیه
والله‌ الهادی طریق الرشاد
فکری عالمان نوری مینه

***

اصلي سى هم

کسب دهرنا کا مطلقا اعمال   له ژیر اراده‌ی خوداي ذو الجلال
چي اراده کرد نه وه يته جي   هرچی مه‌یل نه کا به قطعي نابی
له مرادي خودا جيمي عالم   زيادو کم نا کا مويي خاطر جهم

***

له سهر اراده‌ي حضرتي باري   تو مه‌جبور نابی هه‌روا موختاری
معلومی اهلی عرفان و حله   که اراده‌ي خوا تابعي علمه
علمي نه‌زه‌لش تابعي فعله   فعلی مکلف محکي به واصله
زانویه ازل تو به اختیار   له کاتي تکلیف چلون نه که‌ي کار
له سهر نه‌و علمه مه‌یلی هاته‌بار   مه‌یل به شوینی علم علم به شوینی کار
اجبار نه‌ویه نا چارت بکا   بی علم و مه‌یل و اثارت بکا
با بوت به‌یان کم وینه‌پی صحیح   که به کارت بیت بو کشف و توضیح
وهلی که به کشف بزانی ره‌نجی   نه‌بینی له‌ری یا کوپه‌ي گه‌نجی
چی دهم‌لی هه‌یه به لطف و آزار   پیت نه‌دا دینار یا لیت نه‌دا دار
هه‌روا بی تشبیه علمی ذي الجلال   ئاوینه ره‌نگه‌و کرده‌وه مثال
ئاوینه وینه‌ی اشیا نه‌نوینی   بو حله‌ی نه‌مه کی دائه‌مینی

***

مه‌یل و اراده‌ي ذاتي علیه   به معنای رضا و محبت نیه
راضی‌یه به‌خیر ناراضی له‌شهر   هه‌ردویش مشمولن بو قضا و قدر

اصلي چوارهم

لطفی فدرم‌وه به خلق و ایجاد   هم به تکلیفی عقلا‌ی عباد

نه خلق و ایجاد نه وضعی تکلیف واجب نین له سهر خبری لطیف

اصلی پینجهم

گشت تکلیفی کی پی نه کری له خهلق نه مه ممکنه به پی ی فکری حدق
نه ما قهت نه بوه وقهت واقع نای الا به چشتی له طاقه نای

اصلی شه شهم

نه توانی بکا تمیزی مطیع عاصیش بیاته مه رته بهی رفیع
نه ما به شیوهی کهره م و احسان به زایه نادا اطاعه ی انسان
هر چهن به ره جهت عاصی نه به خشی پایده ی قدریشی قطعاً ناله خشی

اصلی حه و ته م

نه وهی باشته له بو دنیای تو یالده بو پایده ی روژی جه زای تو
هیچ واجب نیه له سهر ذاتی حدق بو خوی مختاره له ایشا مطلق
به لی مه یلی پی نه تدا هدایت بو کاری خیرت نه ککا عنایت
لطف و توفیقت بو نه خاته کار بوت آسان نه ککا چهن ایشی نابار
یا نه گهر ویستی نیازت بدا هزار ته گهرهت دینیه ریگا
په نا به لطفی خودای ذی الا کرام له جوشی قهر و جلوه ی انتقام
زوری دروست کرد کافری معلول بی کهس و پی دهست داماوو مدلول
هر و اچهن که سیش به وینه ی نه مرود مغرور و شرور به دکار و مردود
خولا صدی کلام افعالی حکیم پره له حیکهت لیم بکه تسلیم
ناپا کی بژی یاپا کی بمری

هر دوله حیکهت جیگه ی خوی نه گری

هر ایشی نه ککا پره له حیکهت بو تو زه جهت بی یاخیر و ره جهت

هر ایشی بکا فضله یا عدله کشتی نه م سره بو زانا سهله

اصلی هه شتم

فهرضه ناسینی خوای صاحب قودرهت

به دلیلی سمع کتکاب و سنت

اصلی نوههم

بعی انبیا فضلی جلیله نه واجبه بوی نه مستحیله

ناردنی آدم هه تا پیغه مبهتر صلاوات بیاری له سهریان یه کسهر

بو هدایتی جن و انساں بو ههموی رهحه توفیض و احسان بو

اصلی دههم

خه تمی کرد زومره ی انبیا و رسل له سهر محمد صاحب داری کل

دینی ناسخی ههمو ادیاته ضامنی خیری ههمو زه مانه

کردی به رهحه ت له بو عالمین خوا بهش مان بدا له فیضی آمین

خاتمه و پایانی بارانی رهحه ت

که ناگادار بوی باش له م مه رانه کاتی خاتمه ی عه نه بر ختامه

چهن باسی هه یه وه کو دهسته گول له بو دهماخی یارانی یه ک دل

دانانی امامی عام

واجبه له سهر عقلای اسلام به دهلیلی سمع دانانی امام

بزانه شرطه بو شخصی امام پیاو بی و آزاد بیو ناسراو به اسلام

عادل و عادل قریشی نه سه ب شجیع و سهر بهرز به خولق و حسب

وه کو شیر ی روت یا شیر ی صمصام نافع بی له بو نصرتی اسلام

بو سدي سهر حهد بو سهر بهرزي ژين

بو پاراستني قوله و قهلاي دين

نه گهر ري نه كهوت قرشي جليل   باشخصي تر بي ده خيل صهد ده خيل
تا خالي نه بي اسلام له امام   مهينه تي زوره نايته كلام

گوناهي كه پيره

له دين دهر ناچي اهلي كپيره	ههر چهن نه سيري پيري تقصيره
مه گهر گوناهي بيكا به كافر	چه جور مي باطن چه جور مي ظاهر
وه كو انكاري روكنيكي ايمان	ياروكني اسلام آمان صهد آمان
مه سهل انكاري خلاقي اكبر	يا خود انكاري بعثي پيغمبر
انكاري فنا و انكاري معاد	بو حشر و نشري جمعي عباد
يا خود انكاري روزوي رمضان	يا حجي به تي كعبه الرحمن
ياس له ره حمت امن له عذاب	يا خود تحقيري سنت و كتاب
تحريمي حلال تحليلي حرام	نه ما به نصي ادلهي احكام
گوناهي غهيري نهوعي نه مانه	پي كافر نابي نهو موسولمانه

***

وه كو ره زيله ي به خيلي و نفاق	حهز له شوره تو ناو بانگي آفاق
خولي بايي بون ريا و تكبر	حرص و ته ماع و بغض و تهور
گوماني به دي به نه حوالی خهلق	چاكي له بوخوي ره زيله ي سهردهق

***

دوژمني له گهل طائفه ي چاكان	عليا و اولياء باقي دل پاكان
بي حه ياوشهرمي له گهل دايكو باب	بو دنيا عاره و پاشه روژ عه زاب

قطعی صله‌ی ره‌جم له گهل خزم و خویش

ته‌شهر و تانه له شخصی دل ریش

مه‌نعی دلسوزی له گهل خاص و عام

به‌خصوص قصوری استاذی مه‌رسوم

کفری نیعمه‌تو جه‌فا له په‌یمان

غیبه‌ت و دروو وه‌عده به خلاف

صرفی مسکرات چه‌وشک و چه‌تهر

***

تحصیلی علوم ههر له‌بو دنیا

دامه‌زراندنی بدعت و افساد

به‌دهوام تهرکی نویژی جه‌ماعه‌ت

له‌بهر تشاوم رجوع له‌سه‌فهر

***

خواردنی مالی اوقاف و ایام

مخصوص به‌بهرتیل به‌سویندی درو

مال داگیر کردن به‌نفوذو زور

له‌گه‌زو وه‌زنو مه‌نا خه‌یانه‌ت

خه‌یانه‌ت له‌گهل مالی نه‌مانه‌ت

سودو به‌رتیل و گره‌و و قومار

ههر گیز نه‌مانه‌مه‌که به‌پیشه

له‌همو به‌د تر کاکي به‌تمکین

یا مالی حه‌رام به‌هیزی حکام

دینت نه‌فه‌وتی و نه‌بی ره‌نجه‌رو

به‌دزی و جه‌رده‌یی وه‌کو چه‌که‌خور

شهاده‌تی زور که‌تمی شهاده‌ت

به‌دتره له‌گشت قسمی خه‌یانه‌ت

آگری سورن زینهار صد زینهار

دارت دهر یینی له‌ره‌گو ریشه

دنیا خواردنه به‌به‌هانه‌ی دین

اساسی هه مویش حی دنیایه
 کوشتنی انسان بی حقی قصاص
 دانانی داوی به لا و مصیبت
 به فتنه و افساد به دو زمانی
 بوختان بوژن و بوپیاوی شریف
 هر بو دنیایه انسان رسوایه
 هم داوین پیسی انسانی ناراس
 بو کهویدی به کی بختیه زه حمت
 بو نفس و ناموس یا مال دانانی
 نسبت دانی خه لک له ایشی کشیف

...

لقب داهینان له موسولمانان
 به چاوی سوکی روانین له بو غیر
 له گهل دل صافان فیل و ناصافی
 له مزگه و تانا قصه دنیایی
 بی ده ننگ بون له سهر کرده و هی حهرام
 له کاتی عوزرا ره فیتی ژنان
 ترکی واجبات بی عذری شرعی
 کیره زورن غیری ئەمانه
 برو پرسه له علای دین
 تحقیری فقیر به جهور و طغیان
 خو به زل گرتن به پایه و به خهیر
 گوی نه دان به حق به بی انصافی
 ترویجی ناحق به ناره وایی
 نه گهر بی فتنه بگا به مهرام
 یانی بو به بی ناو کو نه ژنو یان
 یا فعلی حهرام ممنوعی قطعی
 ناگونجین هه مو لهم رسالانه
 له ترسی خودای رب العالمین

باسی توبه کردن

توبه واجبه به نصی نایهت
 به شیمانی به لهو گوناخانه
 دوههم یان عهزمه که هه تا ماوه
 سی دههم یان ردی حقوقی ناسه
 نه فرهی توبه ی تو له ایشی گوناوه
 سی شرطی هه به به کهم نه دامت
 که زو کردونی به بی شهزمانه
 خوی نه خاته وه ناو نهو قوراوه
 یا ابرای ذمه لهو شهر و باسه
 گوناخی تره به بی اشتباه

قهد تهفريه نه دهی نو به کت هیهات ژین نه فیه سیکه نه مری که نه ههات

۰۰۰

اقتدا بکه به چا کو خراب هر چهن به چا کان باشه بو ثواب
نویش بکه له سهر مردوی موسولمان چه گوناخ باری چه اهلی احسان
له اهلی قبیله به کی به کافر مهزانه تا کفر لی نه بی ظاهر
به اقراری خوی یا به شهادت له شخصی عدلی صاحب سعادت

به ههشت و دوزهخ

به ههشت و دوزهخ ایسته موجودن

له قورآنه دا گهلی معدودن

له بو جیگیان هیه روایت له سهر فهرموده ی اهلی درایت
بهلی فهرمویه کوردی معنوی شیخ عبدالرحیم لقب مولوی
نصیکی صریح هیچ نه دیار له بو تعینی جی جنت و نار
حقی وایه دهس یان هیچ لی نه دری تفویض به علی ذاتی حق بکری
نهم دو جیگه یه دار الخلودن له گهل اهل یان باقی و موجودن
هر چهن حادثن ارواحی گیاندار دروستی کردون خوای به اقتدار
نهما نه مینن گشت به ابدی له سهر تعلیمی شرعی احمدی
فقط ارواحی غیره مکلف له جه یواناتا نهرون به تهلف
ایه تاو بهینی هیچ نادهین قهرار بو کفرو ایمان بو جنت و نار
یاوان له دوزهخ یاوان له به ههشت

دهره کی نه و جهوت دهره جی نهم ههشت

خوا له دوزهخ آزادمان بکا به خوشی به ههشت دل شادمان بکا

له گهل انیا و زمره ی صدیقین له گهل اولیا و اربابی یقین

باسی شہ فاعلت

شہ فاعلت حقہ لہ بو انبیا	لہ بو قاطبہ ی زمردی اصفیا
روژی قیامت خلاقی علام	دہر تہ خا جیلوہ ی جوشی انتقام
عالم تہ کونہ زہلزلہ و دہشت	لہ خوفی خودا تہ کونہ وہ حشمت
جا پہ نا تہ بہن عمومی امت	بو پیغمبران لہ بو شہ فاعلت
کس یان خو نا کن بہ صاحب کار	ہر کام بہ نہوعی تہ کن اعتذار

***

ہے تا صاحبی مقامی محمود	لہ بو خودای خوی تہ روانہ سجود
تا ندای بودی لای رب العزت	سہر بہر زہودہ و بکہ شہ فاعلت
کہ ہاتہ مہیدان بو تکای امت	واز تہ کریتہ وہ دہر وازہی رحمت
ہر پیغمبری لہ بو امتی	شہ فاعلت تہ کا بہ پی ی رفعتی
شہید و اصحاب اولیای کرام	صلحای امت علمای اعلام
شہ فاعلت تہ کا تاری کوی بوی	لہ بو اتباع و دوست و برای خوی
تہ گہر کسی ماو فہراموش کرا	لہ بو شہ فاعلت ہیچ ناوی نہ برا
تہ وہ مشمولی فیضی خودایہ	جیگہ ی رحمتی حق تعالی یہ

***

بہ نصی اخبار روژی قیامت	لہ پینچ مہ قاما ہہ یہ شہ فاعلت
یہ کم بونہ جات لہ ترسی مہ حشر	کہ مہ دہوش تہ بن قاطبہ ی بہ شہر
دوہم استعجال بو عہرزی حساب	سی ہم بو سہلی سؤل و جواب
چوارہم دہر چونی بعضی گوناہ بار	لہ کورہی دوزخ لہ عذاب نار
پینجہم بو بہرزی دہر جہی بہ ہشت	کہ نہوعی تہ وان تہ گہ یین بہ ہشت
موسولمان بہ پی ی عقیدہ و رفتار	لہو دہر جانہ بوی تہ دری قہرار

تومیدم وایه روژی قیامت   تکا کارمان بی حضرت بهره حمت
وایه عقیده‌ی اصحابی حضرت   اهلی سنت و علی بصیرت

پارانه‌وه له خوا

بهم عقیده‌یه (کریم) راجیه   برواته ریزی فرقه‌ی ناجیه
نهوانه‌ی ماوون به صدق و صواب   له سهر آدابی حضرتو اصحاب
سهر به رزی دنیا و روژی قیامت   له طهرزی بدعت ساغو سه لامهت
که به سه لامهت نظم نه‌مام بو   الحمد لله حسنی ختام بو
ژماره‌ی به‌یتی زیاد له سی‌هزار   ههر یه‌ک دوریکی ناودارو نازار
سالی تاریخی به گویره‌ی هجرت   هه‌زار و سیصه‌دله‌گه‌ل حه‌فتا و جهوت
له سهر مهاجر برژی به ده‌وام   به‌بی ژماره سه‌لاتو سه‌لام
له سهر اصحاب و آل و امتی   به قه‌د بولندی پایه و همه‌تی
نه‌ی ره‌هنای خیر خیر به‌ده‌ست آسان   فیاضی مطلق به لطف و احسان
با اقلیم گیر بی بارانی ره‌حمت   ره‌حمتی عام بی بو ههمو امت
نه‌ی صاحب گوشتار له‌سرای غه‌پی   به (انا عند ظن عبدي بی)
توماری عومرم نه‌روانم پسیدا   قصوری زوره و خیر که‌مه تیدا
ههر چهن له‌م وه‌ضعه زوره‌ه‌راسانم   تومیده واری عه‌فو و احسانم
سا حسنی ظنم به حق بینه جی   زور خوشه خودا له به‌نده خوش بی
بم به‌خشه به شای ههمو انپیا   به صفای قلبی مه‌ولای اولیا
حل بکه به‌خیر گشت مشکلاتم   بوم آسان بکه ریگه‌ی نه‌جام
توفیقم بده بسو استقامت   له سهر طریق صدق و سه‌لامهت
به‌لکو له جه‌فاو مه‌ینه‌تو ره‌حمت   بم شوریه‌وه بارانی ره‌حمت

الحمد لله حق حمده والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه وأمته من بعده
نه جاتم بو له هونينه وه و نوسينه وهى نه م هونراوه دينى به به رزه
كه باسى اصول و فروعى دينى مابين نه كا له شهوى به كه شه ميه مصادفى
بيست و پينجى رمضان مبارك له مه دره سهى خانه قاي بياره
شريفه به تاريخى ١٣٥٤ هجرى ولى بومه وه له پونخته
كردن ولى زياد كردن و نوسينه وهى دوباره
له شهوى شه ميه شانزه هه مى

ربيع الاول

له مه دره سهى مزگه وتى حاجى نه حان له گهره كى ده لكه ندى له شارى
سايه مانى به تاريخى ١٣٧٤ هجرى و زور له خوداى تعالى
نه پاريمه وه وه كه نه م كتيه بكات به واسطه استفاذه
دينيه بو خوينده وارانى كورد زمان وه منيش
رزگار بكا له مه ينهت و جه فا به فهموى
صفای سينه ي حضرتى رسالت مآب
صلى الله عليه وسلم

سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين
والحمد لله رب العالمين
نه شكار ٣١٥

